

Pla Estratègic d'Acció Social de Granollers

El Pla d'Acció Social de Granollers 2018-2028 defineix l'estratègia política a seguir en els propers anys per a promoure l'equitat i la inclusió social a la ciutat, actuant sobre les problemàtiques i factors de vulnerabilitat social que es detecten a la ciutat.

Els continguts del Pla es deriven d'una àmplia consulta a la ciutadania i als professionals dels diferents serveis de la ciutat. Aquesta consulta ha permès fer emergir els factors de risc social existents a la ciutat i copsar quines línies d'acció són clau per avançar cap a una major equitat i inclusió social de totes les persones.

Encàrrec i coordinació:

Àrea de Benestar Social

Ajuntament de Granollers

Suport tècnic, redacció i material gràfic:

D-CAS | Col·lectiu d'Analistes Socials SL

Sarai Samper

Raquel Moreno

Candela Blanco

Icones: The Noun Project

Octubre 2018

Solucions
innovadores
per al sector públic

Continguts

0. Per què un Pla Estratègic d'Acció Social.....	4
1. Metodologia del Pla.....	9
2. Diagnosi	15
2.0. Territori i població.....	17
2.1. Envel·liment.....	19
2.2. Migracions.....	26
2.3. Salut.....	31
2.4. Ingressos i treball.....	36
2.5. Habitatge.....	44
2.6. Suport familiar i afectiu	49
2.7. Xarxa social i comunitària	54
2.8. Educació i cultura	61
3. Criteris del Pla d'Acció	69
4. Pla d'acció	82
4.1. Línies d'acció social en envelliment.....	83
4.2 Línies d'acció social en migracions.....	89
4.3. Línies d'acció social en salut.....	93
4.4. Línies d'acció social en ingressos i treball.....	98
4.5. Línies d'acció social en habitatge.....	103
4.6. Línies d'acció social en suport familiar i afectiu.....	108
4.7. Línies d'acció social en xarxa social i comunitària..	113
4.8. Línies d'acció social en educació i cultura.....	118
5. Lideratge del Pla Estratègic d'Acció Social	122

0. Per a què un Pla Estratègic d'Acció Social

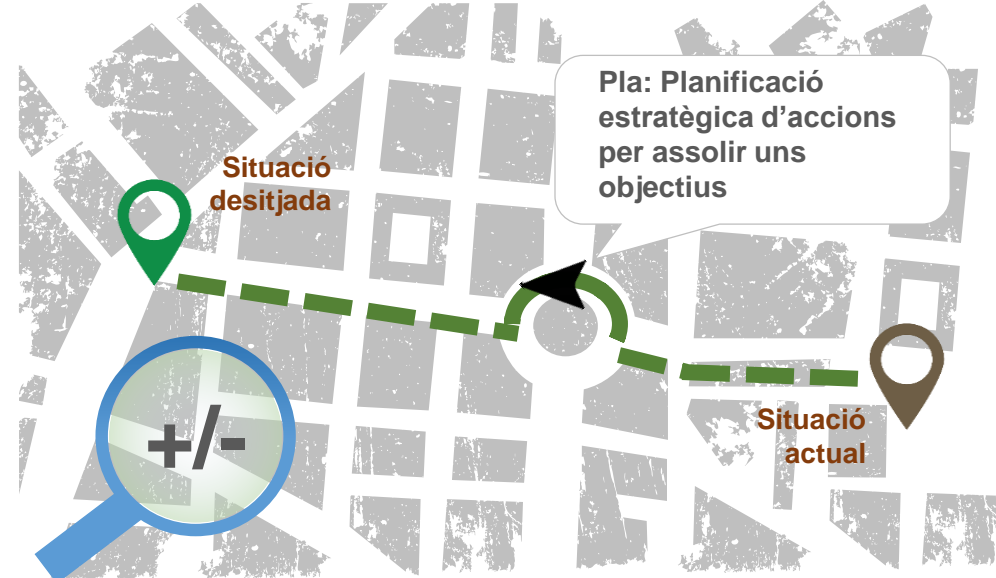
El Ple de l'Ajuntament de Granollers va aprovar a 2017 l'elaboració d'un Pla Estratègic d'Acció Social. Aquest acord respon a la voluntat de reforçar l'acció política en l'àmbit de la inclusió social, actuant sobre les causes que reproduïxen i cronifiquen la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social a la ciutat.

Es vol que aquest pla sigui a l'hora una oportunitat per alinear punts de vista entre serveis, entitats i professionals que treballen en l'àmbit de la inclusió social. El Pla és, en aquest sentit, una oportunitat de reflexió compartida i de cerca de respostes consensuades que orientin l'acció de cara als propers anys.

L'Àrea d'Acció Comunitària i Benestar Social, encarregada d'impulsar i orquestrar el Pla, concep el projecte amb un objectiu principal, que és **fer de Granollers una ciutat més inclusiva, sense discriminacions i amb millors oportunitats per a tothom.**

Aquest objectiu general es desglossa en tres objectius més específics i concrets:

- Aprofundir en la comprensió dels fenòmens de risc i exclusió social que afecten a la població de la ciutat i en com aquests es transformen i fan necessari noves formes d'abordar-los.
- Redefinir les línies d'intervenció social actuals, reforçant el treball social i comunitari. Aquesta redefinició ha de servir per a redreçar l'activitat de l'àrea d'Acció Comunitària i Benestar Social, donant una major cabuda al desenvolupament comunitari i al treball social amb les persones, que durant els anys més crus de la crisi econòmica s'ha vist 'eclipsat' per l'augment de necessitats materials bàsiques que requerien una cobertura urgent, sovint de tipus assistencialista.

- Fer de la inclusió social i l'equitat una fita compartida amb la resta d'àrees de l'Ajuntament i a la resta d'Administracions Públiques (Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Consell Comarcal, etc.), *així com amb el teixit social que treballa amb la mateixa finalitat*. Alguns dels factors d'exclusió social més greus actualment a la nostra societat tenen a veure amb el mercat de treball, l'habitatge, la dependència, les desigualtats educatives, la manca de xarxa social... La intervenció en aquestes causes porta a reconèixer que fer política d'inclusió social passa per fer política de promoció econòmica, habitatge, de salut, urbanisme, educació... La interacció de Benestar Socials amb aquestes àrees és clau per a una estratègia d'acció social efectiva.

El Pla que es proposa fer és de caire estratègic i marca línies d'acció de fons a llarg termini. En aquets sentit, se li dona una vigència de deu anys (2018-2028).

A més dels objectius específics mencionats en la pàgina anterior, el Pla Estratègic d'Acció Social parteix d'una sèrie de valors i principis d'acció, que tenen a veure amb la forma de fer política i el tipus de societat que es vol contribuir a construir. Aquests valors o principis són compartits pel conjunt de plans vigents a Granollers i es poden resumir en:

- Inclusió
- Sostenibilitat
- Diversitat
- Coresponsabilitat
- Participació
- Desenvolupament comunitari

Els expliquem breument a continuació:

Principis i valors del Pla Estratègic d'Acció Social

Inclusió

La inclusió social és la fita de garantir a les persones que estan en risc d'exclusió social les oportunitats i recursos necessaris per a participar plenament en la vida econòmica, social i cultural del seu entorn, gaudint d'un nivell de vida i benestar acord amb els estàndards acceptats en la societat on viuen.

El concepte d'inclusió remet directament als conceptes de no discriminació i equitat. Pel que fa a la no discriminació, Granollers va signar a 2003 la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans, que assenyala a les ciutats les principals línies d'acció per evitar les discriminacions que porten a l'exclusió social. L'equitat, al seu torn, posa l'accent en el fet que les polítiques d'inclusió han de tenir en compte les desigualtats de partida que hi ha a la població i contemplar elements de compensació per tal de garantir una igualtat efectiva d'oportunitats. És a dir, la igualtat de drets no produeix per si sola la igualtat d'oportunitats, doncs requereix de mesures de compensació.

Sostenibilitat

Els objectius de desenvolupament sostenible de la ONU marquen un full de ruta fins a l'any 2030 en l'àmbit de la sostenibilitat urbana, social i econòmica dels territoris. Es tracta d'una agenda que moltes ciutats barcelonines han fet seva. Sostenibilitat implica trobar formes de desenvolupament que evitin el desgast excessiu o desequilibris en la distribució dels recursos compartits, com pot ser el medi ambient, l'economia o el poder de decisió. En l'àmbit social, es consideren contraris a aquesta sostenibilitat factors com la marginació i segregació de col·lectius estigmatitzats, la reducció o privatització dels espais i recursos compartits, l'aïllament i abandó de les persones vulnerables.

Diversitat

La diversitat de formes de viure i pensar, la diversitat d'orígens culturals, de cicles de vida, etc. tenen en tots els casos quelcom valuós a aportar al conjunt de la societat. Aquesta premissa obliga no només a visibilitzar la diversitat social sinó sobre tot cercar canals de relació i intercanvi significatiu entre grups socials diversos, donant lloc a una interculturalitat efectiva i rellevant.

Coresponsabilitat

El principi de coresponsabilitat suposa d'alguna manera traslladar el principi de subsidiarietat fins als propis ciutadans, de manera que siguin ells i elles els que prenguin part en la resolució dels problemes que els afecten.

L'anterior implica per part de l'administració deixar espais a l'autogestió i autoregulació de la ciutadania, si bé vetllant per evitar desequilibris de poder, abusos o negligències que efectivament es poden produir en aquesta autoregulació.

L'empoderament real de la ciutadania bé per tant per la via de cedir responsabilitat, deures i distribuir el lideratge en la gestió i cura d'allò comú.

Participació

Conseqüència de l'anterior, un altre valor compartit a és potenciar la participació i implicació ciutadana en els afers col·lectius que els afecten. Les formes i canals de participació es diversifiquen i s'apliquen ja no només a expressar demandes i preocupacions sinó al disseny de solucions conjuntes i, en mesura creixent, a l'aplicació d'aquestes solucions. Els agents que participen també s'amplien: es busca la participació no només d'associacions sinó també de persones individuals que reflecteixin la diversitat de la societat i també del teixit empresarial. A nivell de l'administració, es reforcen també canals de participació i treball en xarxa entre departaments.

Desenvolupament comunitari

El desenvolupament comunitari crea formes d'acció col·lectiva com a fórmula per aconseguir millores d'interès col·lectiu a l'hora que crear una major cohesió i solidaritat social. El desenvolupament comunitari es potencia sobre tot entre col·lectius vulnerables, com una via d'apoderament.

1. Metodologia del Pla

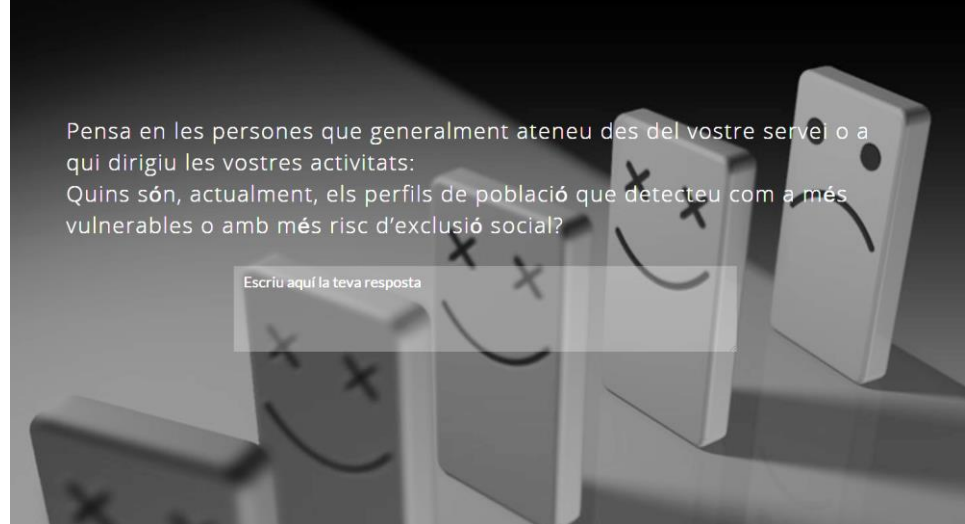
La metodologia que ha seguit aquest pla queda resumida en el diagrama de la pàgina següent.

En aquest diagrama es pot veure com el procés d'elaboració del Pla s'ha organitzat en cinc fases:

1. Diagnosi i primera recollida de propostes:

- Per una banda, s'ha recopilat la informació existent (dades secundàries) en plans, memòries i dades disponibles.
- Per altra banda, s'han creat dades a mida a través de les diferents tècniques:

- **Enquesta a la ciutadania sobre les seves condicions de vida i percepció d'oportunitats a la ciutat.** S'ha enquestat de forma presencial a una mostra aleatòria de 311 persones seguint un mostreig estratificat per quotes d'edat, sexe, barri i origen de la població.
- **Enquesta a persones usuàries de serveis socials sobre les seves condicions de vida i percepció d'oportunitats a la ciutat.** S'ha enquestat a un total de 83 persones usuàries de Serveis Socials en els diferents punts d'atenció primària de la ciutat.

- **Consulta oberta a professionals responsables dels diferents serveis i equipaments municipals.** La consulta ha estat resposta per un total de 28 professionals de l'Ajuntament, que treballen en diferents serveis de la ciutat. El contingut de la consulta es pot veure en el següent vincle:

<https://surv.es/KakBYgjZDhXLLNu2n>

La representació de serveis obtinguda a través de les 28 respostes obtingudes es pot veure en la següent taula:

Tant l'enquesta ciutadana, com l'enquesta a persones usuàries de serveis socials com la consulta oberta a professionals, ha anat dirigida a copsar els indicadors que es poden veure en el diagrama al final del capítol. Aquests indicadors aborden els principals factors d'exclusió social, segons han estat teoritzats des de la sociologia:

Procedència de les respostes	Nombre de respostes
Serveis Socials	6
Urbanisme i Habitatge	2
Servei Local d'Ocupació- Granollers Mercat	2
Policia Local	2
Servei d'Educació	2
Servei d'Obres i Projectes	2
Servei de Joventut	2
Salut Pública i Consum	1
Promoció Econòmica	1
Via Pública	1
Informàtica i atenció ciutadana	1
Recaptació Municipal	1
Servei d'Esports	1
Servei de Cultura	1
Benestar Social	1
Acció comunitària	1
Servei d'Urbanisme	1
Total general	28

2. Identificació de reptes:

Aquesta fase ha consistit en un treball d'intern d'anàlisi de tota la informació recavada per fer emergir unes primeres conclusions diagnòstiques i línies d'acció preferents, en funció de les principals problemàtiques i reptes detectats.

Aquesta identificació de problemàtiques i reptes és el material que ha servit de base per a consensuar les línies d'acció del pla i el contingut operatiu de propostes.

El contingut de l'anàlisi realitzat s'ha enfocat en dos sentits:

- Substantiu: detectar els principals factors de desigualtat i vulnerabilitat social existents.
- Metodològic: analitzar i avaluar l'abordatge social i polític que s'està fent de l'exclusió social.

3. Redefinició estratègia de Benestar Social:

En tant que el lideratge del Pla recau en aquesta àrea, per tenir com a funcions principals la lluita contra l'exclusió social, aquesta fase ha consistit en una jornada de treball interna amb personal de Benestar Social per tal de:

- avaluar l'acció social que s'està realitzant
- definir les línies d'acció en relació als reptes definits que han de ser impulsades des del Pla Estratègic d'Acció Social.

En la jornada han participat més de 20 professionals de serveis socials.

4. Treball en xarxa i unitat d'acció:

El material de les fases anteriors ha servit per preparar una jornada de treball interdepartamental per consensuar el treball en xarxa que cal realitzar entre àrees i la implicació dels diferents serveis i departaments en una estratègia conjunta d'acció social. En la jornada han participat una vintena de tècnics i tècniques de l'Ajuntament de 13 serveis diferents (en la seva majoria coincidents amb els serveis que varen participar en la consulta oberta de la fase 1 de la metodologia).

Els resultats de les diferents fases han estat presentats i discutits amb la Taula d'Acció Social i també han estat exposats en una sessió conjunta als diferents grups polítics. Aquestes sessions han servit per consensuar les línies d'acció que han de donar contingut operatiu del Pla Estratègic d'Acció Social.

5. Definició final del Pla Estratègic d'Acció Social:

Aquesta última fase consisteix en l'elaboració d'un document que reculli tot el contingut del Pla Estratègic d'Acció Social. El seu resultat és el document que teniu a les mans.

Pla Estratègic d'Acció Social de Granollers

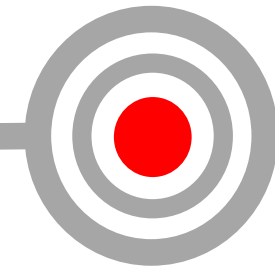
Metodologia

Objectiu general:

Fer de Granollers una ciutat més inclusiva, sense discriminacions i amb millors oportunitats per a tothom.

Perspectiva de gènere i compromís amb l'equitat social

Objectius específics:

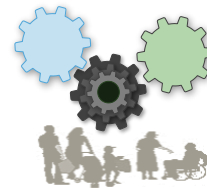
1. Aprofundir en el coneixement dels fenòmens d'exclusió social actuals a la ciutat.
2. Redefinir les línies d'intervenció actuals, reforçant el treball social i comunitari.
3. Fer de la inclusió social una fita compartida amb la resta d'àrees de l'Ajuntament, creant una millor unitat d'acció.

5. Definició final del Pla d'Acció Social

Definició d'un Pla d'Acció Social que sintetitzi i organitzi les conclusions dels punts anteriors. .

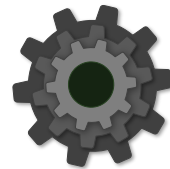
4. Treball en xarxa i unitat d'acció

Sessió de treball interdepartamental per consensuar línies d'acció i prioritzar actuacions entorn als reptes definits al punt 2.

Presentació i discussió de les línies d'acció i actuacions amb la Taula d'Acció Social, el Consell de Ciutat i els diferents grups polítics.

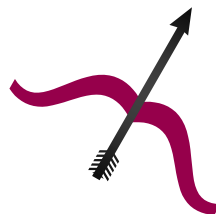
3. Redefinició estratègia de Benestar Social

Redefinició estratègia de l'Àrea de Benestar Social:

- Jornada de treball interna per:
 - avaluar què estem fent
 - definir línies de millora en relació als reptes definits (punt 2)

2. Identificació de reptes

Identificar reptes/objectius de millora:

- Substantius: eixos de desigualtat social existents.
- Metodològics: formes d'abordar la desigualtat.

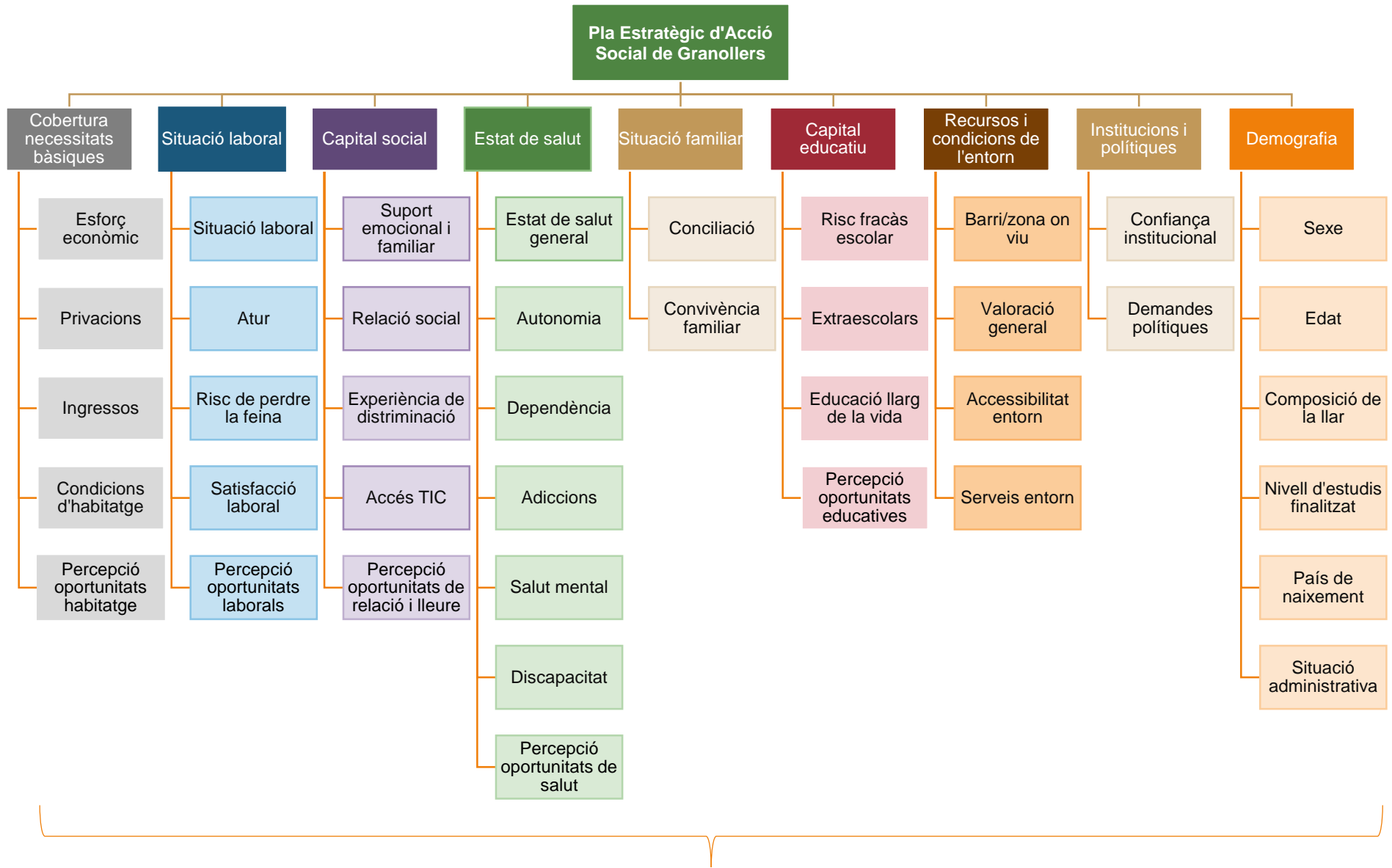
1. Diagnosi i primera recollida de propostes

■ Dades existents
■ Consulta ciutadana
■ Consulta professionals

Suma de diferents fonts d'informació:

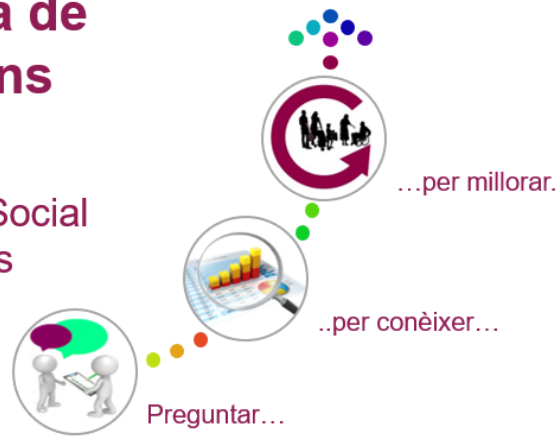
- Dades existents
- Enquesta ciutadana (mostra general de la ciutat i mostra específica usuaris de Serveis Socials)
- Consulta a professionals (qüestionari obert)

Anàlisi de desigualtats en clau de: Edat, Gènere, Origen, Classe social

Enquesta de condicions de vida

Pla d'Acció Social de Granollers

Des de l'Ajuntament de Granollers et convidem a participar en l'enquesta sobre condicions de vida de la població de Granollers.

L'enquesta pregunta sobre temes diversos com la situació laboral, familiar, de salut i d'habitatge de les persones que viuen a Granollers.

La informació que es recull permet conèixer en quins aspectes està millor o pitjor la població de Granollers. Aquesta informació és útil per decidir quins serveis i polítiques és més important reforçar per a millorar les condicions de vida a la ciutat, especialment la de les persones que estan en situacions més precàries o difícils.

Ajuntament Granollers

Ens interessem les opinions de tothom, ja que volem conèixer la diversitat de situacions i realitats que hi ha a la ciutat.

L'enquesta és completament anònima: és a dir, no es demana cap dada personal ja que la informació només s'utilitza per fer estadístiques a nivell de ciutat.

Demaneu la teva col·laboració participant en l'enquesta: creiem que per millorar les polítiques i els serveis públics cal consultar a les persones a qui van dirigits.

Per a qualsevol dubte o informació sobre l'enquesta, et pots dirigir a l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament:
Telèfon: 93 842 66 65
C/. Portalet 4, 3a planta, Granollers

Encuesta de condiciones de vida

Plan de Acción Social de Granollers

Desde el Ayuntamiento de Granollers te invitamos a participar en la encuesta sobre condiciones de vida de la población de Granollers.

La encuesta pregunta sobre temas diversos como la situación laboral, familiar, de salud y de vivienda de las personas que viven en Granollers.

La información que se recoge permite conocer en qué aspectos está mejor o peor la población de Granollers. Esta información es útil para decidir qué servicios y políticas es más importante reforzar para mejorar las condiciones de vida en la ciudad, especialmente la de las personas que están en situaciones más precarias o difíciles.

Ajuntament Granollers

Nos interesan todas las opiniones, ya que queremos conocer la diversidad de situaciones y realidades que hay en la ciudad.

La encuesta es completamente anónima: es decir, no se pide ningún dato personal ya que la información sólo se utiliza para hacer estadísticas a nivel de ciudad.

Pedimos tu colaboración participando en la encuesta: creemos que para mejorar las políticas y los servicios públicos se debe consultar a las personas a quienes van dirigidos.

Para cualquier duda o información de la encuesta, te puedes dirigir a el Área de Bienestar Social del Ayuntamiento:
Teléfono: 93 842 66 65
C /. Portalet 4, 3ª planta, Granollers

2. Diagnosi

Presentem en aquest primer apartat els resultats de la diagnosi realitzada, enfocada en copsar tant els factors de vulnerabilitat exclusió com els recursos i oportunitats de promoció social existents a la ciutat.

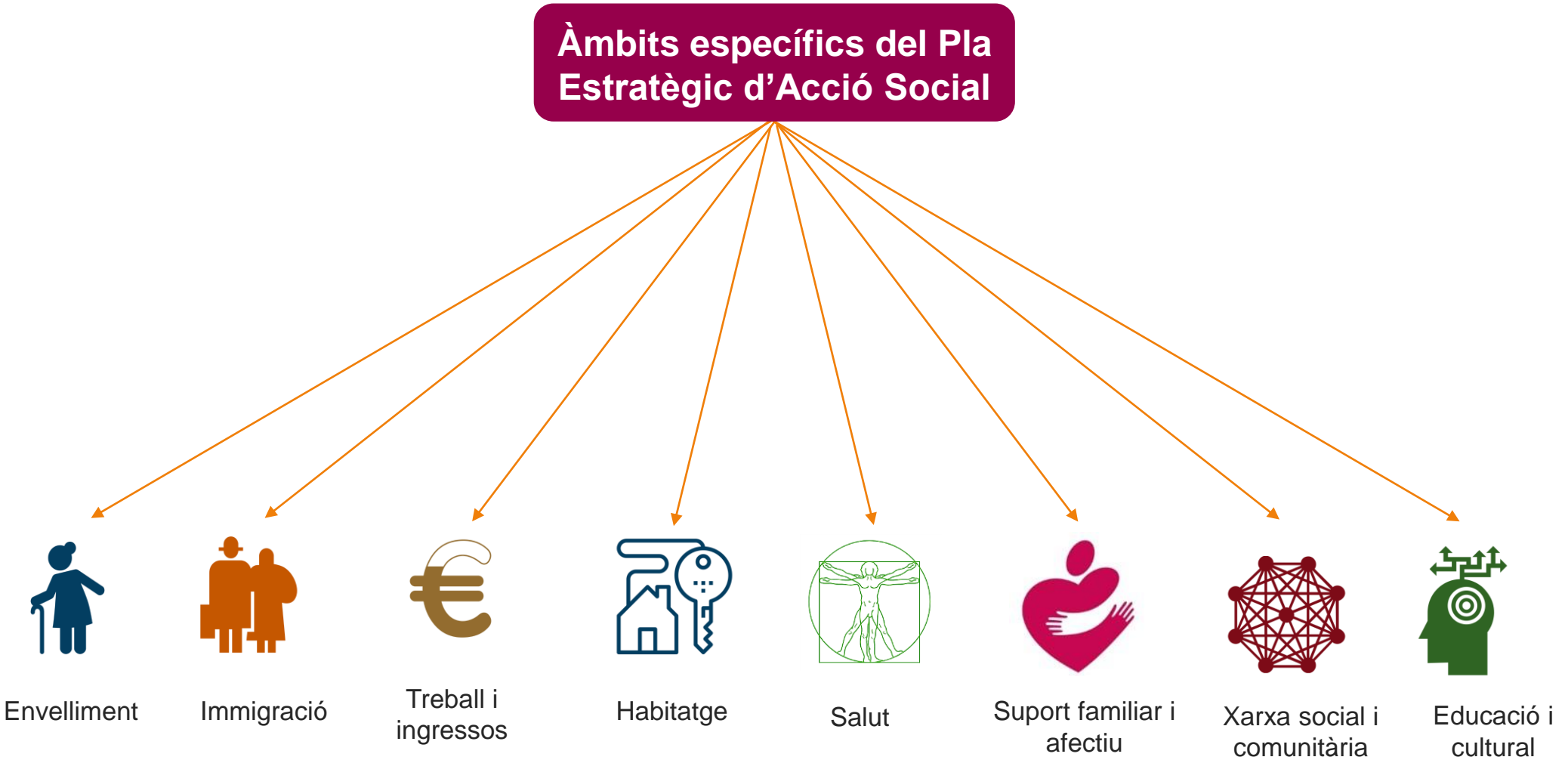
Aquesta diagnosi sintetitza l'anàlisi de tota la informació recavada, a través de les diferents fonts d'informació consultades i dels resultats dels tallers de debat realitzats amb personal tècnic i amb representants d'entitats (veure apartat de metodologia per a més detalls).

L'anàlisi de la informació es presenta seguint l'estructura d'àmbits temàtics que il·lustrem a continuació. Aquests àmbits temàtics emergeixen de l'anàlisi realitzat i de la prioritització feta pel personal tècnic, que situa en aquests àmbits les principals

problemàtiques de desigualtat, vulnerabilitat i exclusió social a la ciutat. Són també aquests eixos els que estructuraran el pla d'acció.

Els àmbits destacats són un total de 8: Envel·liment, immigració, ingressos i treball, habitatge, salut, suport familiar i afectiu, xarxa social i comunitària, educació i cultura.

Abans de començar a abordar cada àmbit, iniciarem el capítol amb un apartat introductori sobre la població i territori de Granollers.

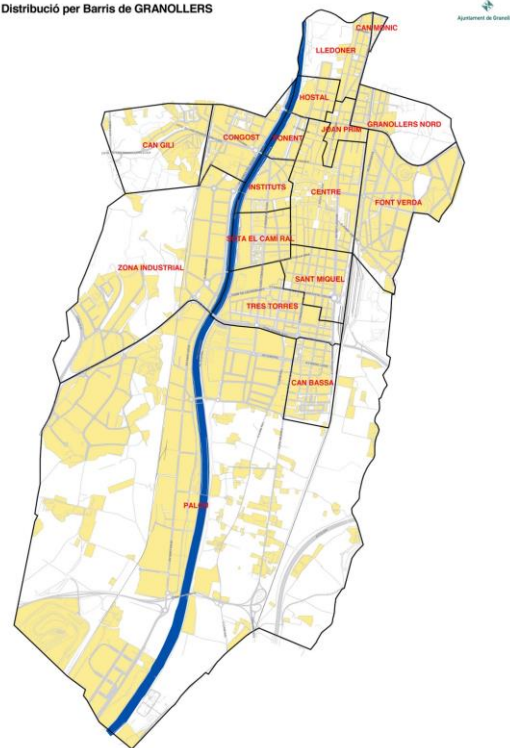
2.0. Territori i població

Mapa de densitat poblacional a Granollers.
(Mapa de calor: més vermell= més població)

Font: Elaboració pròpia amb dades del Padró Municipal d'Habitants. Finals 2017

Distribució per Barris de GRANOLLERS

Font: Ajuntament de Granollers

El terme municipal de Granollers es troba ubicat en la plana del Vallès, en la depressió prelitoral catalana i a una altitud de 147 metres sobre el nivell del mar.

Granollers destaca per ser la capital de la comarca del Vallès Oriental i ser la ciutat més poblada d'aquesta comarca. Tot i així, les seves dimensions són relativament reduïdes (14,87Km²), si tenim en compte que la dimensió mitjana dels municipis de la província de Barcelona és de 24,8 Km² (Diputació de Barcelona, Programa Hermes).

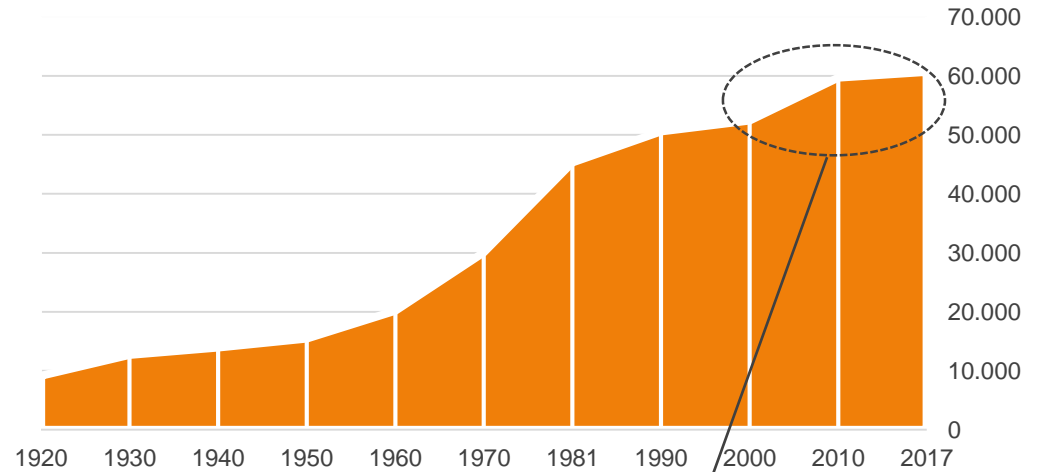
L'anterior dona com a resultat una densitat de població elevada del 4.082 habitants per Km² a 2017 (la densitat mitjana als municipis de la província és de 722 hab/Km²).

La població es concentra en els barris que circumden el centre de Granollers (Sant Miquel, Sota el Camí Ral, Instituts, Font Verda, Granollers, Nord, Joan Prim, Ponent) i alguns nuclis més allunyats (Congost, Can Gili, Can Mònic i Can Basa). Les zones menys denses són el Centre, Tres Torres, zona nova de la Font Verda i zona nova de Can Bassa.

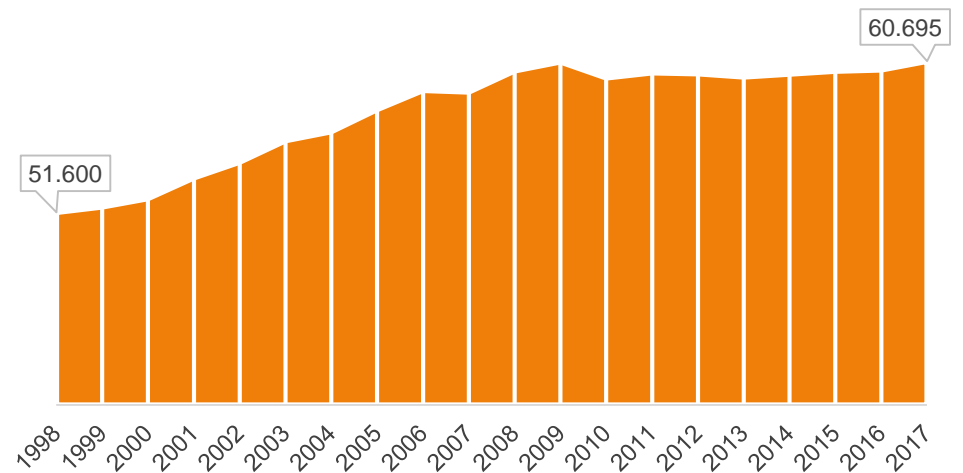
La població de Granollers es va doblar entre els anys seixanta i vuitanta, passat de 20mil habitants a principis dels seixanta a 50 mil habitants a finals dels vuitanta. La dècada dels noranta varen ser una dècada d'estancament demogràfic, fins a la primera dècada dels anys 2.000, quan torna a produir-se un augment de població considerable, seguit d'un nou estancament entre 2010 i 2017. Actualment podria estar iniciant-se una nova etapa de creixement moderat.

L'entrada Sud de Granollers conserva a la zona de Palau un important patrimoni agrícola, tot i que les principals activitats econòmiques actuals de Granollers siguin el comerç i la indústria.

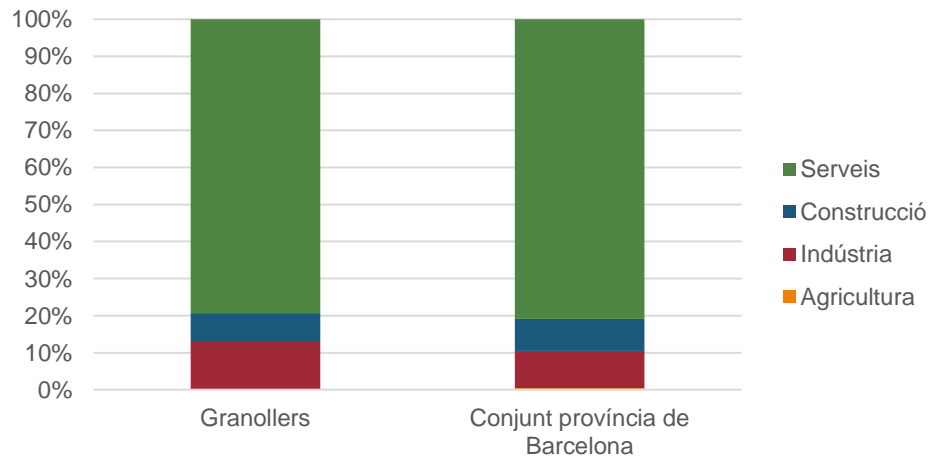
Evolució històrica de la població de Granollers

Evolució recent de la població de Granollers

Nombre d'empreses per grans sectors. 1er trimestre de 2018

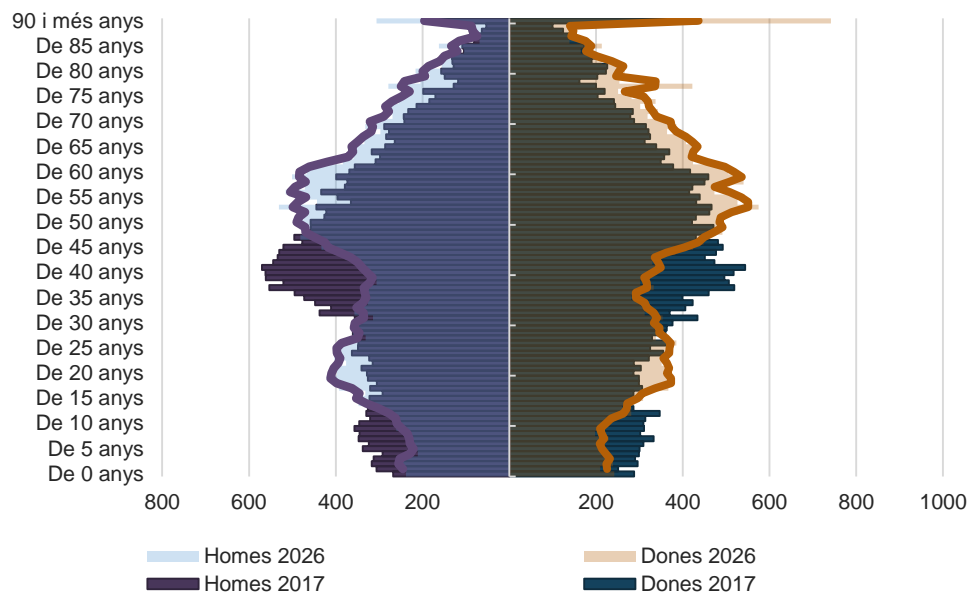
Font: Idescat

2.1. Envel·liment

2.1.1. Dades i informació

Piràmide de població 2017 i projecció 2026

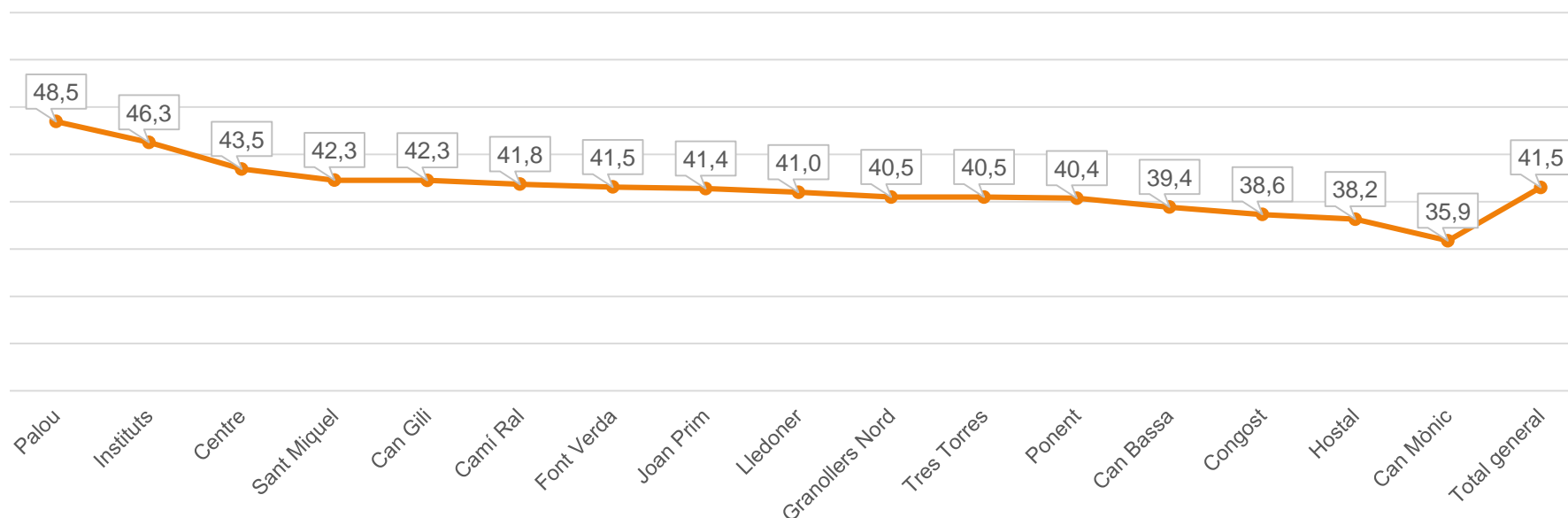
L'estructura d'edats de Granollers tendeix a un envelliment progressiu, amb un augment constant de la població major de 65 anys que es prolongarà previsiblement durant els propers trenta anys. Es tracta d'una tendència comuna a tot el context geogràfic de Catalunya, Espanya i Europa occidental. El pes demogràfic creixent de la població gran es considera una de les transformacions més importants dels propers anys, amb grans conseqüències a nivell social, econòmic, sanitari, urbanístic i cultural.

L'edat mitjana actual de la població de Granollers és de 42 anys, una mica per sobre de la mitjana comarcal però una mica més rejuvenida que altres contextos altament urbans, com la regió metropolitana i el conjunt de ciutats de més de 50mil habitants

La població per sobre dels 65 anys ja supera a Granollers la població per sota dels 16 anys. Aquest tret és comú a la regió metropolitana i altres capitals d'aquest entorn.

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

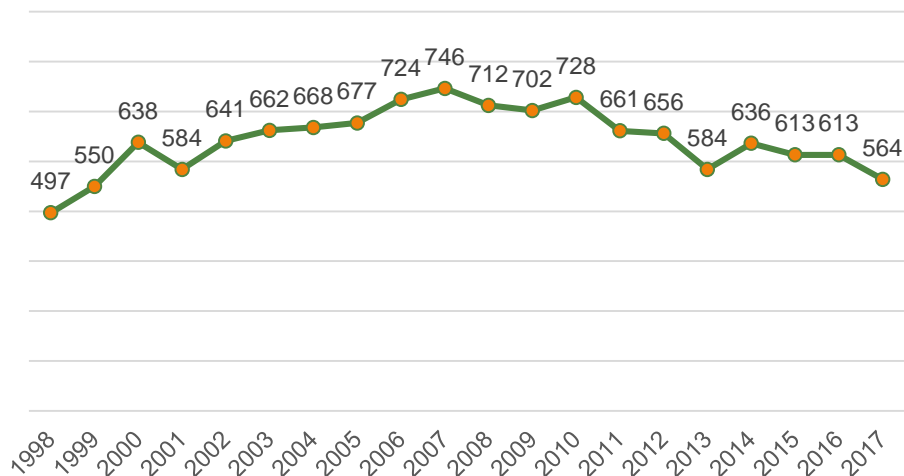
Edat mitjana de la població per barri. Granollers 2017

Indicadors demogràfics	Granollers	Vallès Oriental	Regió metropolitana	Municipis + 50 mil habitants de la província de Barcelona
Edat mitjana de la població. Any 2017	42,0	41,1	42,5	43,1
% població menor de 16 anys. Any 2017	16,39%	18,23%	16,34%	15,49%
% població major de 65 anys. Any 2017	17,36%	16,12%	18,60%	19,53%
Sobreenvelliment (85+/65+). Any 2017	15,97%	14,54%	15,90%	16,48%
Taxa natalitat *1000 hab. Any 2016	10,14	9	9,12	9,2
Taxa mortalitat *1000hab. Any 2016	8,04	7,19	8,23	8,6
Índex de potencialitat (dones 20-34/dones 35-49). Any 2017	74,13	60,71	68,79	73,36
Densitat de població (hab/Km2). Any 2017	4.082	549	1.623	6.237

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Nascuts vius per any. Granollers

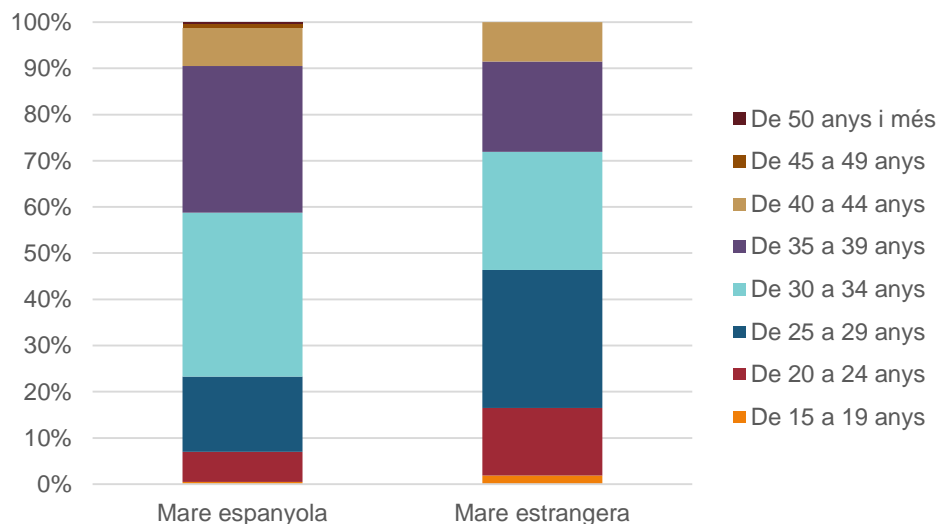
La natalitat és mou a la baixa des de l'any 2010 aproximadament. Les perspectives són que continuï baixant en els properes anys, ja que la població femenina entre 20 i 35 anys és molt inferior a la que se situa per sobre d'aquestes edats. Són aquestes dones les que estan prenent el relleu generacional en matèria de natalitat i són una generació força més buida que les seves predecessores (veure piràmide i índex de potencialitat, molt per sota del 100, que indicaria estabilitat en els índexs de natalitat).

Per tant, es preveu un declivi progressiu de la població infantil (es fa cada cop més estreta la base de la piràmide poblacional) que accentuarà l'efecte envelliment que tindrà l'arribada a edats madures de les generacions més abundants.

Els fluxos migratoris interns i externs (és a dir, des de l'interior d'Espanya i des de l'estranger) poden modular aquestes perspectives, en tant que les migracions acostumen a ser protagonitzades per persones més aviat joves i famílies amb fills.

A 2017, aproximadament un 30% dels naixements que s'han produït a Granollers tenen una mare estrangera. Es tracta d'una proporció que es manté bastant estable des de fa temps. El perfil de les mares estrangeres és sensiblement més jove que el de les mares de nacionalitat espanyola, la qual cosa pot ser un factor que reforça les diferències culturals entre unes i altres.

Naixements segons edat i nacionalitat de la mare. Granollers 2017

Mapa de calor: llars unipersonals de persones de més de 70 anys. Granollers finals 2017

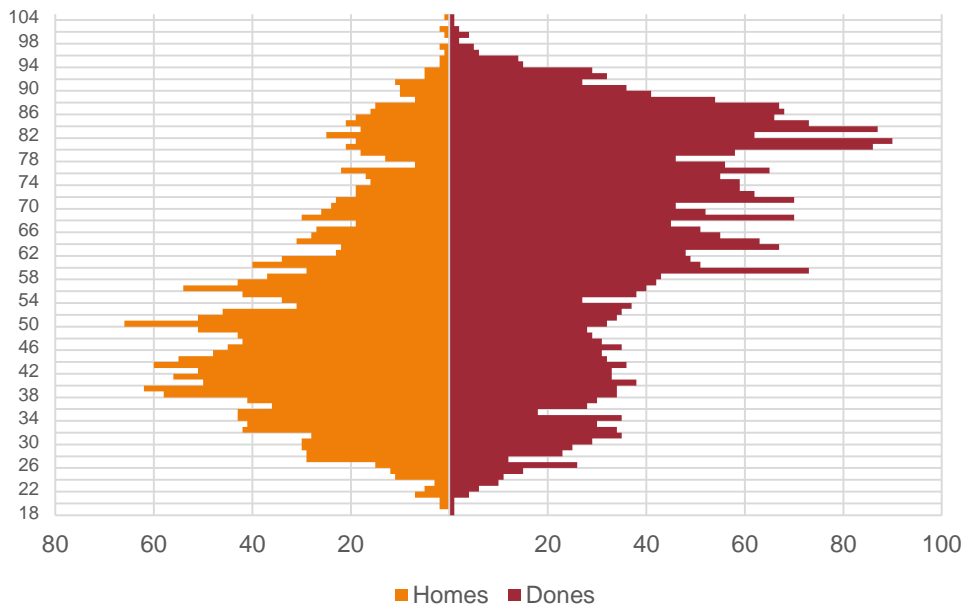

Segons el Padró Municipal d'Habitants (datat a finals de 2017), Granollers té 22.509 domicilis habitats. D'aquests, 5.346 (23,7% de les llars) són llars unifamiliars. Respecte al total de població les 5.346 persones que viuen soles representen el 9% de la població total.

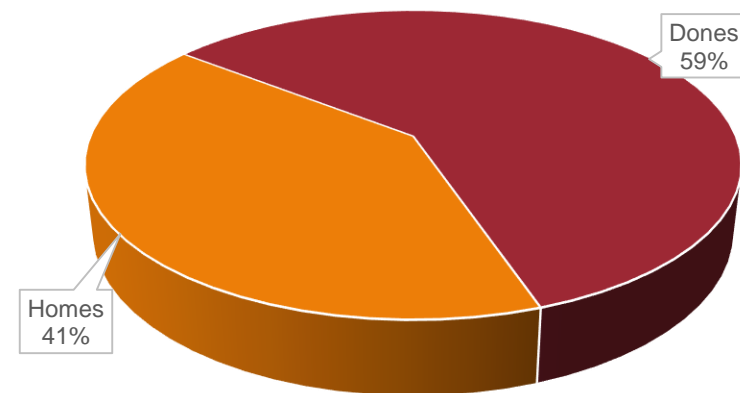
Un 59% de les llars unipersonals estan formades per dones. Les dones que viuen en llars unipersonals tenen una mitjana d'edat de 64,3 anys. En el cas dels homes trobem un perfil de llar unipersonal menys envellit, amb una mitjana d'edat de 52 anys. Com es pot veure en la gràfica a l'esquerra, les llars unipersonals de dones es concentren en edats avançades mentre que en els homes es distribueixen més en edats mitjanes.

La població gran que viu sola es concentra en zones com Joan Prim i Centre, Camí Ral, Sant Miquel i Congost (en aquests dos últims barris, conviu gent estrangera jove amb població d'avançada edat).

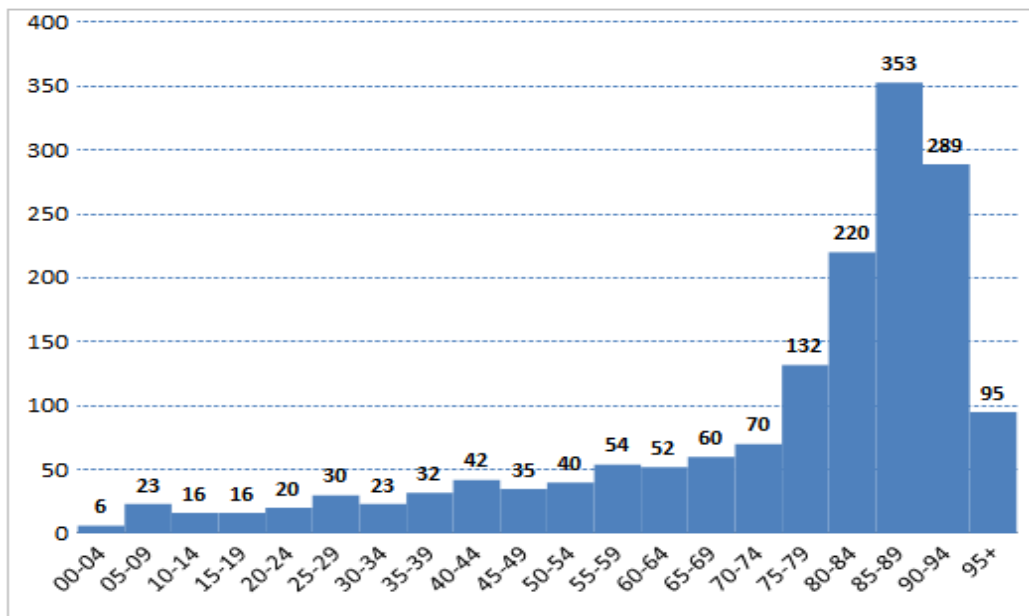
Edat i sexe de les persones que viuen soles. Granollers 2017

Llars unipersonals segons sexe. Granollers finals 2017

Freqüència de dependència a Granollers. Distribució del nombre de casos (graus I a III) per grups d'edats. Desembre 2016.

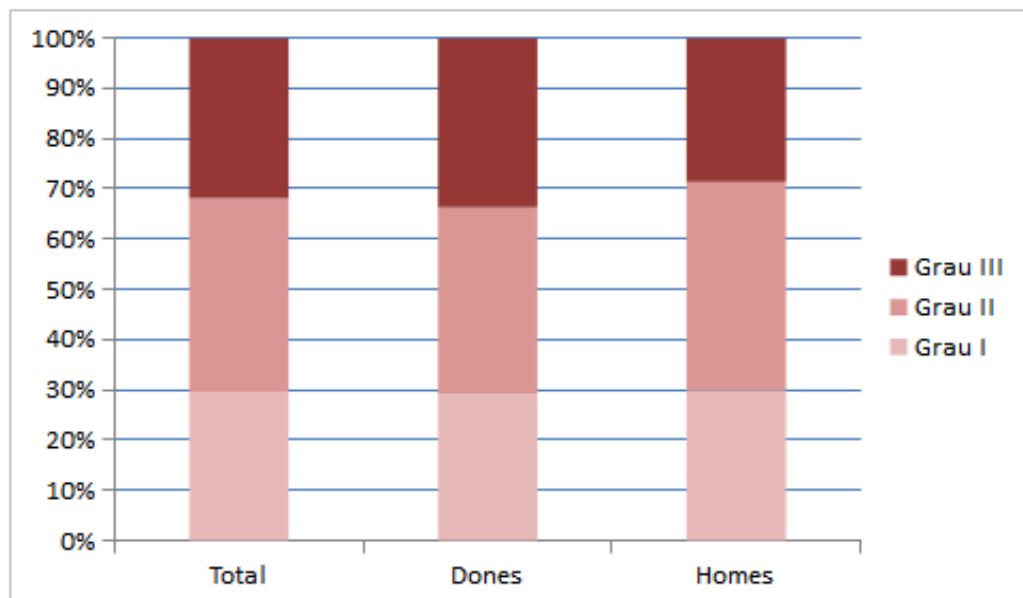
A 31 de desembre de 2016 hi havia a Granollers un total de 1.608 persones residents amb grau de dependència reconegut i tipificat. La seva distribució per edats mostra una compressió de la dependència en les edats més avançades de la vida: el 59,5% dels casos totals (957 persones) es concentra entre les persones de 80 anys i més.

La taxa global de dependència és de 26,2 casos per mil habitants, i és a partir del grup de 70-74 anys quan el valor de la taxa supera el valor de la taxa global, i es dispara a partir del grup de 85-89 anys.

Si bé per sota dels 60 anys hi ha una majoria d'homes entre les persones depenents, a partir d'aquesta edat la relació s'inverteix i passen a ser majoritàriament dones les que trobem entre les persones depenents per sobre d'aquesta edat. La major esperança de vida de les dones explica aquets fenòmen.

Pel que fa a la intensitat de la dependència, observem com, en la població total dependent 473 persones (el 29,4%) tenien reconeguda la dependència amb grau I, 622 (el 38,7) la tenien amb grau II, i les 513 restants (el 31,9%), la tenien amb grau III.

Distribució dels casos de dependència a Granollers, segons el grau de dependència. Desembre 2016

2.1.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

L'envelliment de la població és una realitat que ja es comença a sentir en tots els serveis i activitats diàries de la ciutat.

Els principals riscos socials associats a l'envelliment tenen a veure amb l'aïllament social i amb la dependència.

Pel que fa a l'aïllament social, es constata que amb l'envelliment de la població augmenten les persones grans que viuen soles i que amb l'edat es va reduït progressivament la xarxa social de relació. A aquest fet se suma la tendència entre la població general a uns estils de vida cada cop més individualistes i un major anonimat en les relacions de proximitat, com per exemple dins de les comunitats de veïns. Si a aquest fet li afegim que moltes persones grans viuen en edificis envellits amb moltes barreres arquitectòniques, tenim un risc agreujat d'aïllament social i solitud entre les persones grans. La prevenció, detecció i acció davant d'aquestes situacions requereix sens dubte la col·laboració de la comunitat i de les entitats. És per

això que es demana el reforç de projectes existents en aquest àmbit com 'Amics de la gent gran', 'Radars', 'Més a prop' o 'Teleassistència'.

Pel que fa a la dependència, per una banda hi ha la necessitat de prevenir-la i retrassar-la quan abans millor, amb polítiques integrals que facilitin una vida activa i saludable. L'acondicionament urbanístic de la ciutat, edificis i habitatges per afavorir que les persones grans puguin fer una vida autònoma el màxim de temps possible és fonamental, a l'igual que la dinamització social comunitària, respectant al màxim la iniciativa i autogestió de la pròpia ciutadania. En aquest àmbit de l'envelliment actiu Granollers despunta amb moltes potencialitats pels nombrosos recursos que té a nivell d'equipaments culturals, socials i esportius i una tradició associativa i participativa molt rica.

Quan la dependència esdevé inevitable, es requereixen serveis i recursos cada cop més diversificats per a atendre una població creixent i l'hora molt plural en quant a condicionants i voluntats. D'altra banda, la població més jove, femenina i masculina, tenen una incorporació en el mercat de treball cada cop més àmplia i sovint amb jornades de treball llargues que dificulten la conciliació – la cura d'infants i encara més la cura dels familiars depenents. Aquesta situació trasllada al sector públic i privat una major demanda de serveis a la dependència. La manca de cobertura pública d'aquestes situacions i la impossibilitat de moltes famílies de recórrer al mercat privat genera situacions de sobrecàrrega dels familiars que han d'exercir de cuidadors i cuidadores, o bé d'alta vulnerabilitat i desatenció de persones depenents. Per això, la cobertura i flexibilitat dels serveis d'atenció a la dependència és fonamental, introduint en aquests serveis l'atenció també a les persones cuidadores del grup familiar.

Tanmateix, l'envelliment també està vinculat a alguns factors de protecció i oportunitats per a la ciutat, que cal posar en valor:

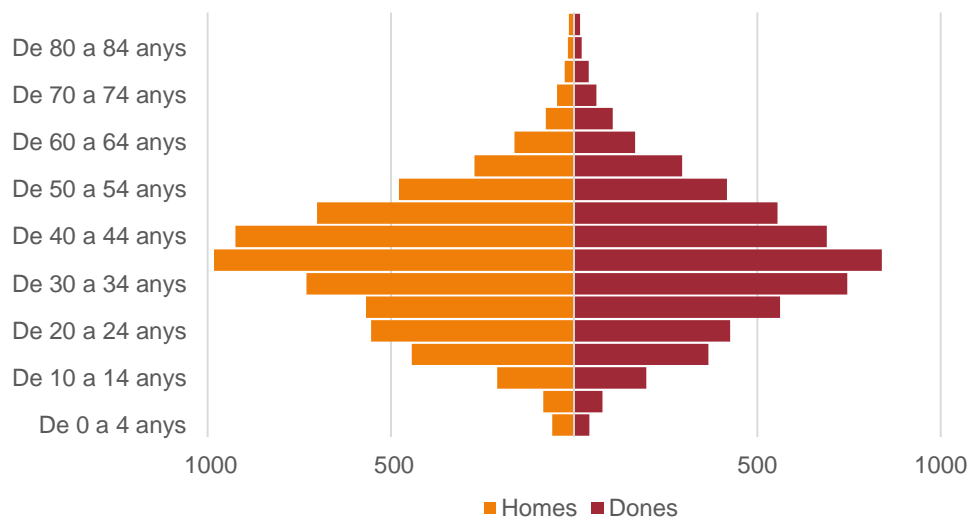
- Com a principal factor de protecció, entre la gent gran destaca el fet de què la majoria d'ells i elles disposin d'un habitatge en propietat sense pagaments pendents. Tenint en compte que moltes de les persones jubilades cobren pensions mínimes, el fet de no haver de pagar habitatge és clau per a no caure en la pobresa. Aquest fet aporta a més a més un plus de seguretat i estabilitat a la població gran. S'adverteix que aquest factor de protecció pot no existir per a les generacions futures, llurs perspectives de seguretat econòmica en la vellesa no són bones ni a nivell d'habitatge, ni d'estalvi i de cobertura de la seguretat social. Aquest risc futur ha de ser previst en les polítiques d'habitatge i gent gran.
- Un altre aspecte positiu a fer valdre en les polítiques d'acció social és el fet que la primera etapa de la jubilació, aproximadament entre els 65 i 75 anys, s'enfronta actualment amb bona salut i amb una predisposició cada cop major a portar una vida activa en molts sentits. Aquesta predisposició és clau per a l'impuls d'iniciatives socials amb un impacte molt positiu a nivell comunitari.

2.2. Migracions

2.2.1. Dades i informació

Homes i dones nascuts a l'estranger i empadronats a Granollers a 2017

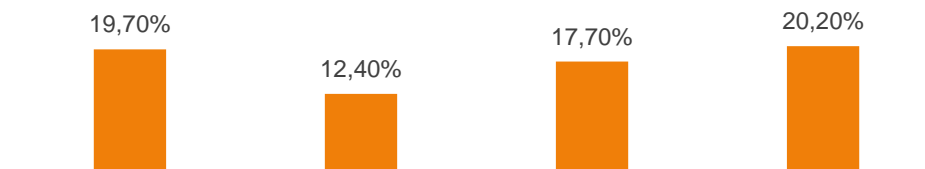
Font: Idescat

Un 19,7% de la població de Granollers ha nascut a l'estranger (any 2017). Es tracta d'un percentatge elevat en comparació amb el conjunt de la comarca (12,4%) però similar al que presenten moltes de les ciutats majors de 50mil habitants de la regió metropolitana de Barcelona.

El percentatge de població amb nacionalitat estrangera és més baix, un 12% de la població, indicant que una part considerable de la població d'origen estranger està nacionalitzada i té una situació totalment normalitzada a nivell legal.

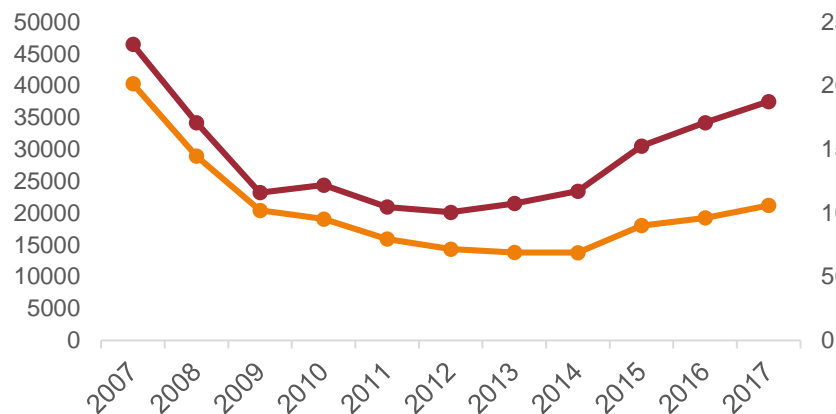
La població nascuda a l'estranger resident a Granollers està lleugerament masculinitzada (53% són homes) i es concentra en les edats entre 30 i 50 anys. La base d'infants és molt petita, indicant que la majoria de les persones d'origen estranger han tingut els seus fills i filles més petits a Espanya.

% Població nascuda a l'estranger

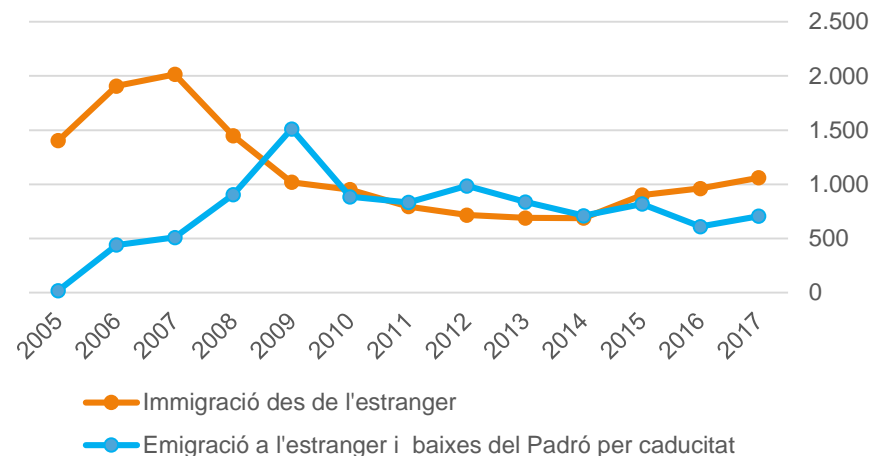
Font: Programa Hermes

Correlació entre arribada de població estrangera i activitat del mercat laboral

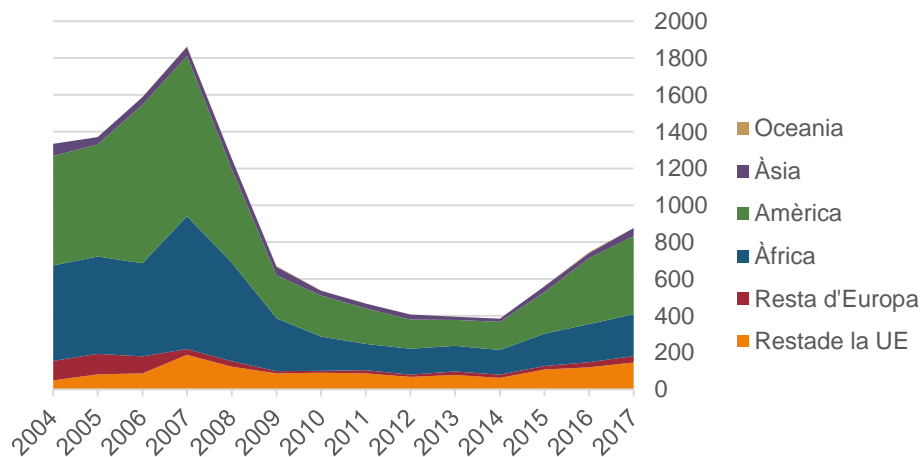
—●— Total arribada de població estrangera —●— Total nova contractació laboral

Immigració i emigració exterior (des de l'estranger i cap a l'estranger)

L'arribada de població nouvinguda fluctua en paral·lel a les dinàmiques del mercat laboral: els alts i baixos en els índexs d'ocupació tenen un efecte mirall en les entrades i sortides de població estrangera, tal com es pot veure en el gràfic superior a l'esquerra.

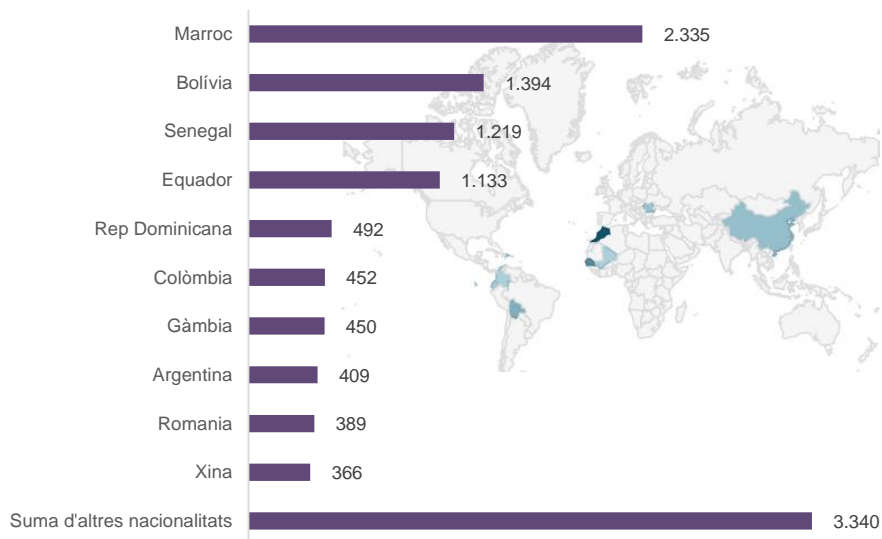
Arribada de persones nouvingudes procedents de països estrangers. Granollers

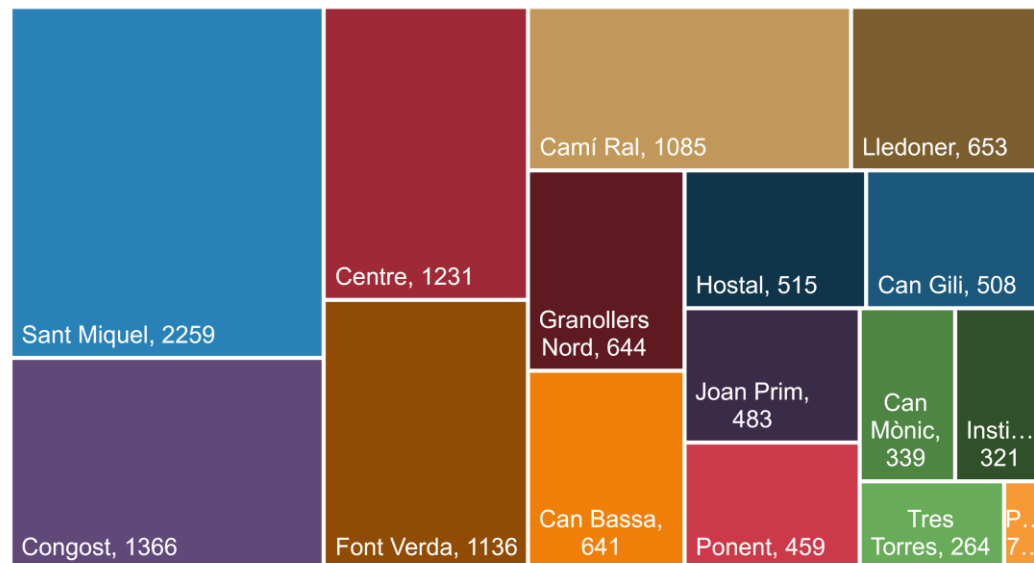
L'entrada en un nou cicle econòmic expansiu, juntament amb les necessitats estructurals de cura i ma d'obra jove que es deriven de l'estructura d'edats de la població autòctona, fan probable que es desenvolupi una nova onada migratòria en els propers anys. De fet, els tres darrers anys s'observa un repunt important de l'arribada de nova població procedent de l'estranger. Aquest repunt arriba després d'una frenada molt brusca de la immigració exterior arrel de la crisi econòmica. Aquesta crisi va capgirar en molt poc temps el saldo del flux migratori exterior, passant de positiu a negatiu. De de 2015, aquest saldo torna a ser positiu, amb un augment net de la població estrangera a Granollers.

Actualment, la procedència més freqüent de les persones nouvingudes a la ciutat és Llatinoamèrica, seguida d'Àfrica i Unió Europea..

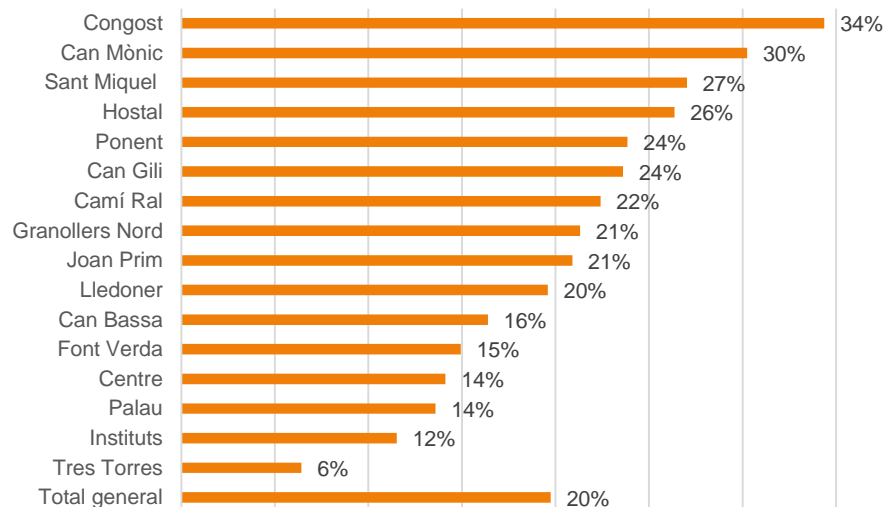
Lloc de naixement de la població d'origen estranger. Granollers, 2017

Barri de residència de la població nascuda a l'estranger. Nombres absoluts. Granollers 2017

% població nascuda a l'estranger respecte al total de població del barri. Granollers 2017

Ens referirem ara al conjunt de població d'origen estranger que habita a la ciutat, independentment de si han arribat fa poc temps o molt temps a la ciutat.

Com hem vist anteriorment, les persones nascudes a l'estranger representen un 19,7% de la població total de la ciutat.

Aquest percentatge està distribuït en el territori de forma molt desigual. En termes relatius al total de població de cada barri, observem que Tres Torres, Instituts, Palau i Centre són els barris amb menor percentatge de població estrangera, mentre que Congost, Can Mònic, Sant Miquel i L'Hostal són les zones amb més població d'origen estranger.

En termes absoluts – és a dir, no proporcionals al total de població de cada barri – són Sant Miquel i Congost els barris amb més població estrangera.

2.2.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

L'enquesta de condicions de vida realitzada a Granollers posa de manifest una situació clarament desigual de la població estrangera en tots els àmbits analitzats. Aquesta desigualtat és especialment intensa en l'àmbit econòmic i social:

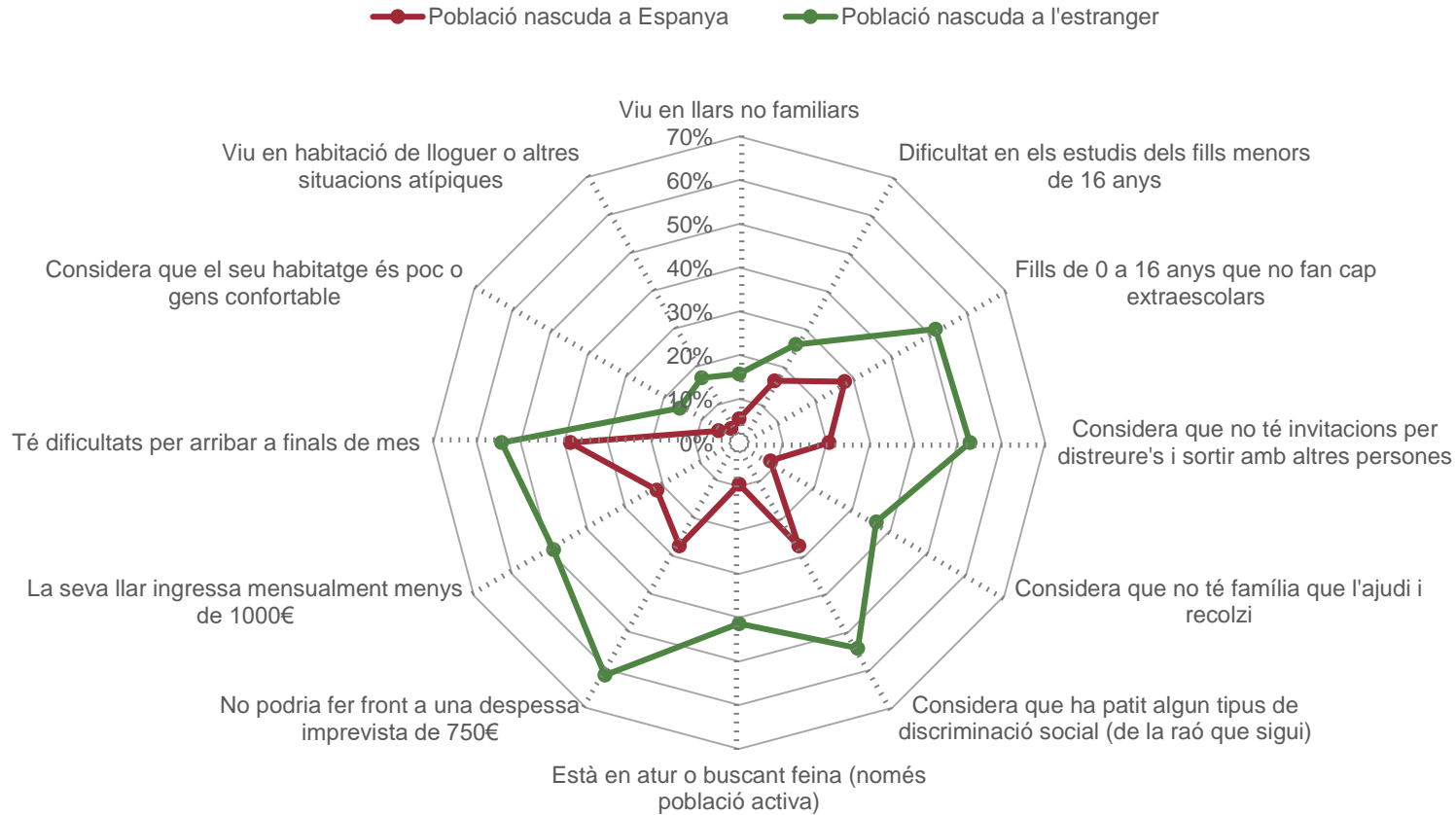
En l'àmbit econòmic, veiem que varis indicadors de risc econòmic tenen puntuacions de més del doble entre la població d'origen estranger que entre la població autòctona: situacions com ingressar menys de 1.000€ mensuals a la llar, no tenir disponibilitat de diners per fer front a despeses imprevistes de més de 750€ o tenir dificultats per arribar a final de mes són la norma entre la població estrangera, a més de tenir una incidència més elevada d'atur.

A nivell social, observem una incidència molt més elevada de diferents formes de discriminació social, que la població estrangera

detecta en aspectes importants de la seva vida com accedir a una feina, a un habitatge o establir relacions socials de confiança. A nivell de xarxa social, les persones d'origen estranger acusen en major mesura situacions de manca de recolzament familiar –sovint la seva xarxa familiar de relacions de suport es troba al país d'origen –, i moltes menys invitacions per sortir i distreure's. A més, els fills i filles de persones d'origen estranger fan en molta menor mesura activitats extraescolars, les quals són un espai de vida important a l'hora de crear i diversificar la xarxa social.

Els indicadors de precarietat en l'habitatge es tripliquen en el cas de la població estrangera respecte a la població autòctona, si bé la incidència dels indicadors d'habitatge mesurats en l'enquesta no tenen una incidència tan massiva entre la població com els de precarietat econòmica.

Desigualtats socials per raó d'origen. Granollers 2018

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Es constata entre la població immigrada assentada a Granollers una situació clara de desigualtat amb risc de cronificar-se i traspassar-se als fills. Aquesta situació és especialment greu en el cas de la població estrangera que no domina l'idioma, amb un baix nivell formatiu i una xarxa social reduïda i endogàmica. L'atur de llarga durada i la dependència dels ajuts socials i dels fills sembla un destí probable en aquests casos. Aquesta cronificació de l'exclusió té conseqüències en la salut física i mental que es detecten ja des dels serveis socials i sanitaris. L'obtenció d'un permís de residència

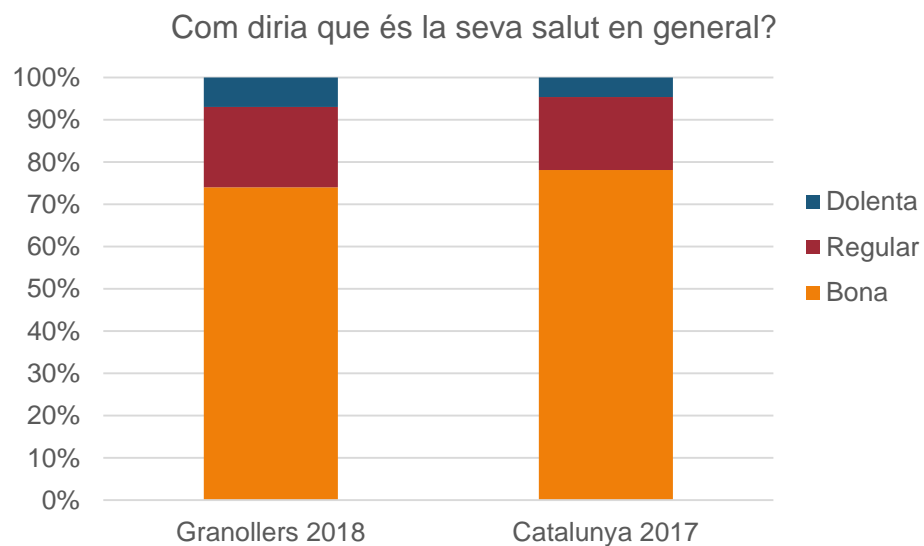
permanent o fins i tot la nacionalització no han estat en molts casos suficients per revertir la situació de vulnerabilitat, demostrant que en ella prevalen altres factors causals.

A aquesta població assentada se sumen actualment noves remeses immigrants, que han d'enfrontar especials dificultats d'accés a l'habitatge i les habituals dificultats per a legalitzar la seva residència.

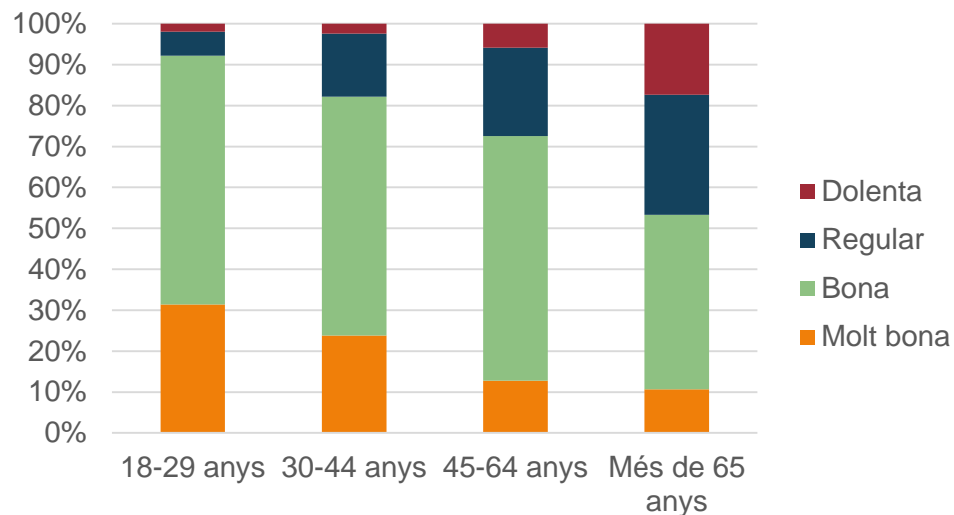
2.3. Salut

2.3.1. Dades i informació

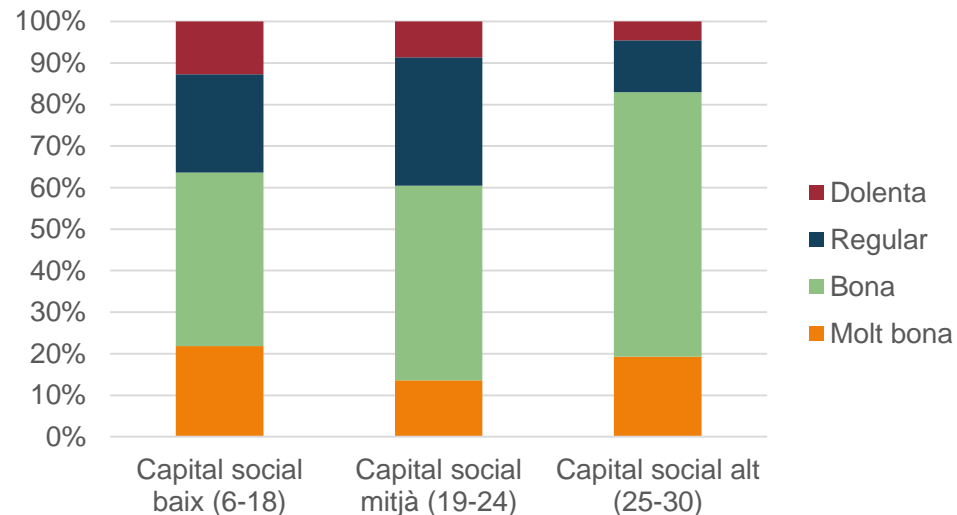

Un 73,7% de la població considera que té un estat de salut bo o molt bo. En canvi, un 26,3% creu que el seu estat de salut és regular, dolent o molt dolent. Els percentatges copsats s'aproximen a les proporcions copsades a nivell de Catalunya (Enquesta de Salut 2017) per a la població de més de 15 anys, tot i que a Granollers l'autopercepció del propi estat de salut seria una mica més negatiu, possiblement pel fet de ser una població relativament més envellida.

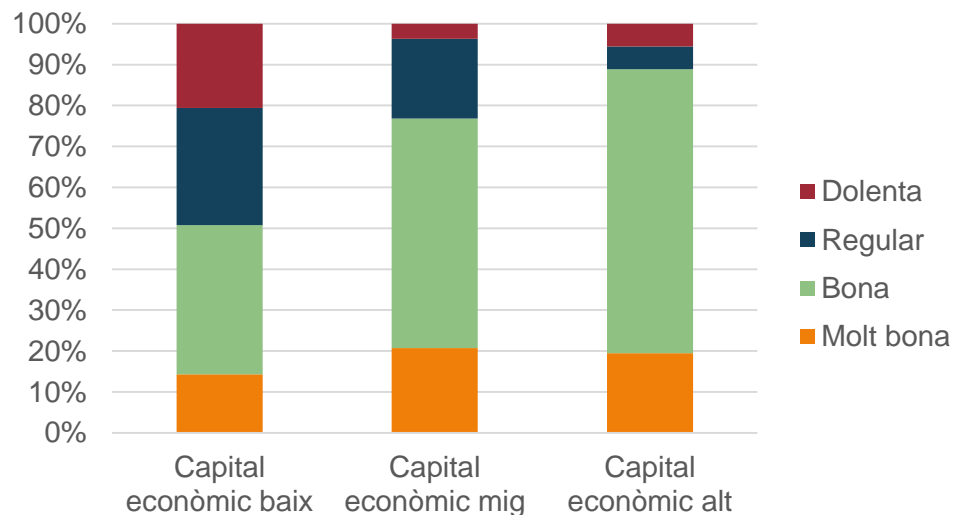
Com diria vostè que és la seva salut en general?

Com diria vostè que és la seva salut en general?

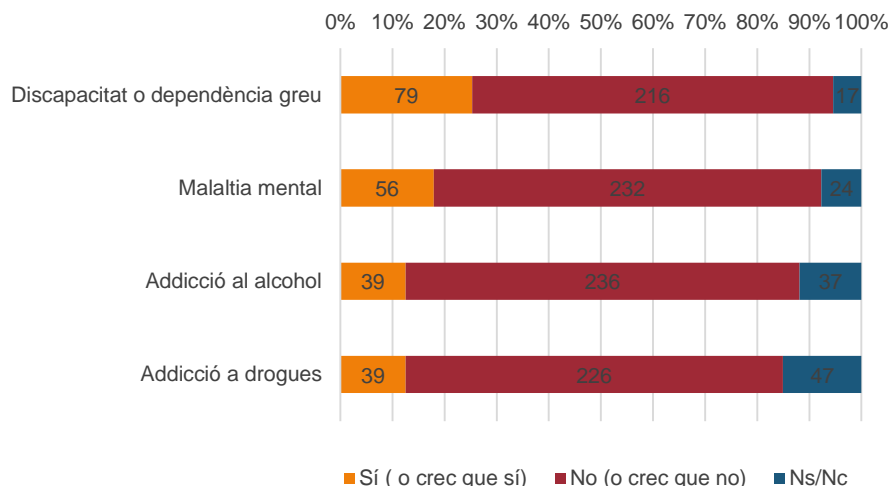
Com diria vostè que és la seva salut en general?

Entre les persones amb una pitjor percepció del propi estat de la salut hi ha predomini de persones d'edat més avançada, persones amb un nivell econòmic més baix i un major aïllament social. S'observa per tant com a més dels factors biològics (edat), la salut està influenciada per les condicions materials de vida (situació econòmica) i pel benestar i resguard emocional de la persona (xarxa social).

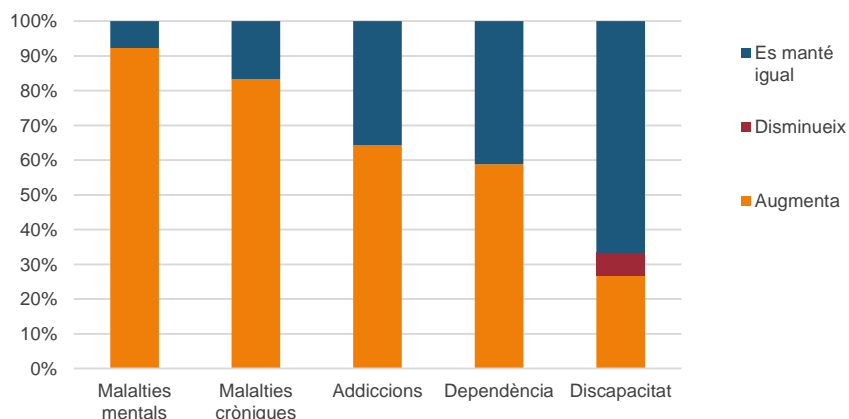
Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Entre les persones que conviuen amb vostè a la seva comunitat de veïns (incloent les persones de la seva llar) sap si hi ha alguna persona afectada per algun d'aquests problemes? (respostes mostra població general)

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Com creus que estan evolucionant les següents problemàtiques a Granollers? (consulta a professionals)

Pràcticament 1 de cada 4 persones afirma que a la seva comunitat de veïns hi viu alguna persona amb discapacitat o dependència greu, sent aquest el problema de salut més estès, associat sobre tot a les edats avançades. En segon lloc destaquen les malalties mentals, que estarien presents en un 18% de les comunitats de veïns.

La consulta als professionals sobre l'evolució que detecten sobre diferents patologies de salut, posen de manifest una percepció molt unànime de que els problemes de salut mental estan augmentant a la ciutat, i que a més ho fan a tots els grups d'edat, orígens geogràfics i sexes. D'un total de 28 factors de risc de diversa índole copsats a través de la consulta als professionals i experts de la ciutat, l'augment d'infermetats mentals és el més assenyat. Les causes són com sempre múltiples: a més dels factors genètics, la precarietat econòmica perllongada, el trauma que ha suposat la crisi econòmica per a algunes persones, les situacions d'estrès del dia a dia, conflictes i separacions familiars poden ser també factors causals.

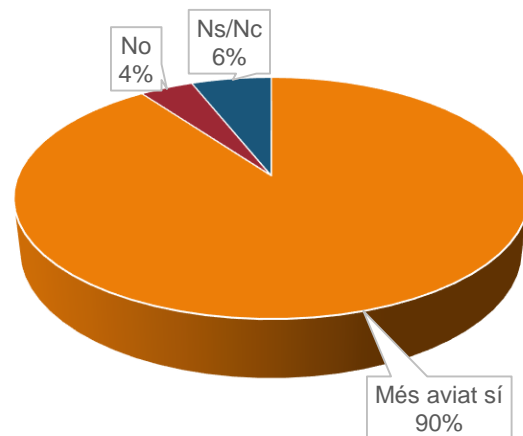
A més de la salut mental, augmenten també les malalties cròniques i la dependència associada a l'envelliment de la població i una esperança de vida cada cop més elevada. Un 12% de la població enquestada declara necessitar l'ajuda o la companyia d'altres persones per realitzar les activitats habituals de la vida quotidiana. Al seu torn, un altre 12% de la població afirma cuidar alguna persona gran, o amb alguna malaltia o discapacitat crònica (un 5% haurien de cuidar a la persona dependent de manera pràcticament constant, mentre que l'altre 7% ho faria d'una manera menys intensiva).

La discapacitat es manté com un fenomen bastant estable i es percep que és una circumstància detectada i tractada en la major part dels casos.

L'addicció a l'alcohol i les drogues tindrien una preponderància una mica menor a les anteriors però els professionals consultats criden l'atenció sobre el fet que, a més de les addiccions conegudes, entren en escena l'abús de psicofàrmacs sense recepta, per una banda, i les addiccions a les noves tecnologies. Aquestes últimes són un problema emergent que no només afecta la salut sinó que també aïlla i invisibilitza a moltes persones.

En general, diria que troba a Granollers facilitats per portar una vida saludable (ex. cuidar-se, fer esport, caminar, trobar aliments sans, rebre consells sobre la seva salut i fer-se revisions mèdiques)?

Pel que fa a la valoració de la ciutat, el 89,7% de la població de Granollers creu que la ciutat li ofereix bones oportunitats per portar una vida saludable (fer esport, caminar, cuidar-se....). Es valora la gran disponibilitat d'activitats i espais per fer exercici físic i esport, tant a l'aire lliure com en equipaments, i el comerç d'alimentació sana. Les oportunitats per portar una vida saludable són de fet l'aspecte millor valorat de la ciutat d'entre aquells analitzats (que han estat oportunitats de treball, habitatge, educació, vida social i salut).

2.3.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

Entre els professionals consultats hi ha una preocupació molt compartida per l'augment de malalties mentals en pràcticament tots els grups d'edat, classes socials i també orígens geogràfics. La xarxa de serveis de salut disponibles per fer front a aquestes malalties són insuficients i prioritzen els casos més greus. Des de Serveis Socials, es detecten molts casos incipients però hi ha dificultat per a fer una tasca preventiva conjunta amb la xarxa de salut i també per establir una major coordinació per l'atenció conjunta dels casos detectats.

Sense ser casos de salut mental, des de Serveis Socials es detecten sovint persones sense motivació ni iniciativa, a vegades amb manca d'habilitats emocionals i personals. També es detecten problemes d'obesitat vinculades a un excessiu sedentarisme o hàbits poc saludables. Per això, es necessita potenciar els recursos a nivell d'activitats, col·laboracions i programes que permetin treballar també la motivació, els hàbits saludables, l'activitat física i les habilitats emocionals de les persones.

En el cas de la discapacitat, en canvi, es considera que es compta amb una xarxa d'associacions i de serveis consolidada i amb bona cobertura (Sirius, Apadis, Montserrat Montero, etc.). En aquest sentit, el PAM preveu mantenir i reforçar el Centre per a l'Autonomia Personal Sirius com a instrument de referència en el suport a les persones amb discapacitat i aquelles amb dependència i ser a l'hora un punt de referència per orientar les polítiques i actuacions locals de supressió de barreres.

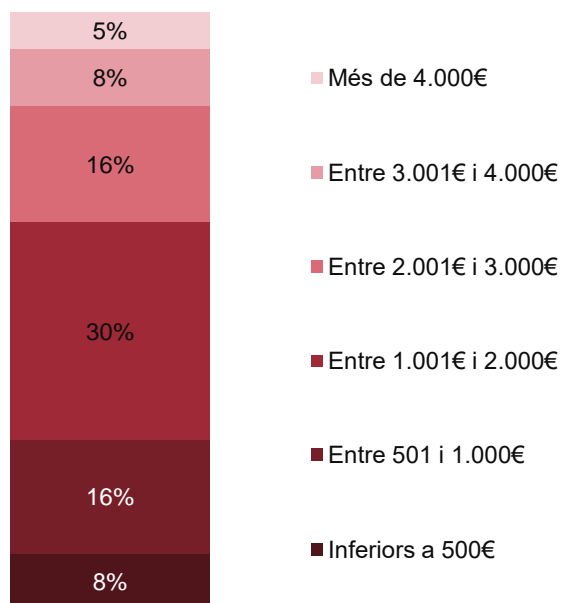
Pel que fa a la dependència associada a l'envelliment, ha estat tractada de manera específica en el punt 2.1.2.

2.4. Ingressos i treball

2.4.1. Dades i informació

Aproximadament, quins són els ingressos familiars nets que entren cada mes a casa seva?

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

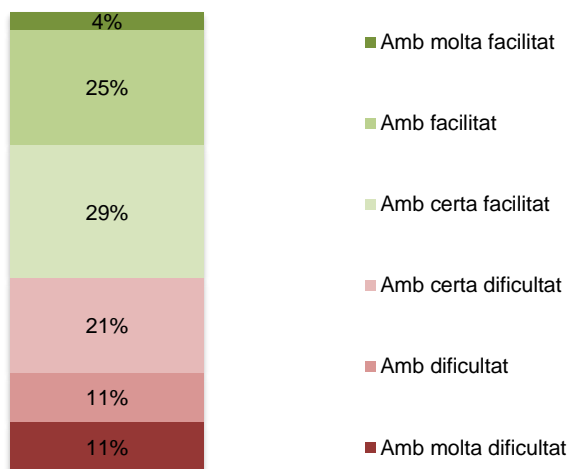
Un dels factors més rellevants a l'hora de conèixer les condicions de vida d'una persona són els ingressos de la seva llar. De fet, l'anàlisi de les dades recollides apunta que el factor econòmic és el determinant més important de les oportunitats de les persones.

La majoria (54%) de les llars de Granollers ingressen menys de 2.000€ mensuals i un percentatge considerable (24%) ingressen menys de 1000€ mensuals. Entre aquestes últimes llars – les que ingressen menys de 1000€ mensuals – hi predominen persones de més de 65 anys que viuen soles. També és una situació freqüent entre famílies monoparentals i famílies estrangeres. És en canvi una situació menys habitual entre famílies formades per parelles més joves, amb o sense fills, d'origen autòcton. El baix nivell d'estudis i el baix capital social (en el sentit de disposar de poc suport familiar i de l'entorn) són dos factors més que acompanyen la realitat de moltes de les llars amb menors ingressos.

Els barris de la zona Nord (Can Mònic, Lledoner, l'Hostal...) i nord-oest (Can Gili, Congost, Ponent) serien els que tenen llars més empobrides a nivell d'ingressos.

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Tenint en compte el total d'ingressos que entren a la seva llar (sigui en forma de sous, ajuts o pensions), com acostumen a arribar a final de mes?

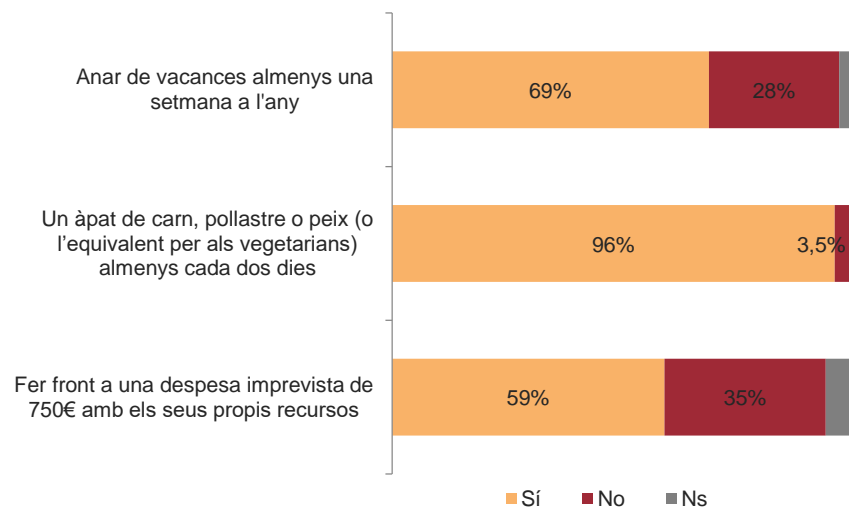
En el tram més baix del nivell d'ingressos (entorn 500€ o menys) trobem sobre tot tres perfils, destacats pels professionals de serveis socials:

- persones amb pensions mínimes i(per jubilació, discapacitat o malaltia)
- persones aturades de més de 45 anys o que fa molt de temps que no treballen.
- persones que queden fora del sistema de protecció social per manca de permís de treball o contribució prèvia al sistema.

La manca de recursos familiars unida a alguna de les tres situacions senyalades fa molt probable una situació de pobresa econòmica prolongada.

Els ingressos baixos d'una part important de la població es corresponen amb una dificultat important de fins a un 43% de les llars de Granollers per arribar a finals de mes. Aquesta mateixa pregunta obté a nivell de Catalunya i a 2017 (Enquesta de Salut) un percentatge de 39% de les llars catalanes amb algun tipus de dificultat per arribar a final de mes.

Amb el seu nivell d'ingressos, pot permetre's...

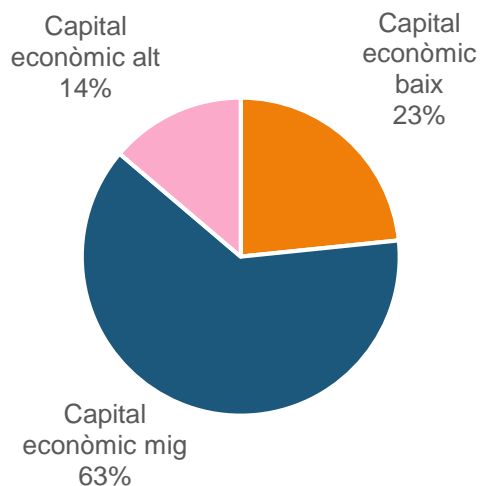

Les dificultats per arribar a final de mes no sols són pròpies de les persones amb ingressos baixos: quasi la meitat (46%) de les llars amb ingressos d'entre 1.000 i 2.000 euros de Granollers també manifesten tenir algun tipus de dificultat.

Més d'un terç de les persones (35%) no té estalvis propis per fer front a una despesa imprevista de 750€ (28% en el cas del conjunt de Catalunya a l'any 2017 segons l'Enquesta de Salut). La manca d'un mínim 'coixí' econòmic d'un terç de la població és un factor de risc socioeconòmic molt remarcable, que fa que qualsevol contingència o regressió econòmica pugui iniciar una espiral d'exclusió amb efectes en cadena en molts àmbits de la vida personal (habitatge, relacions familiars, salut...).

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Capital econòmic (segons ingressos, dificultats per arribar a final de mes i privacions materials)

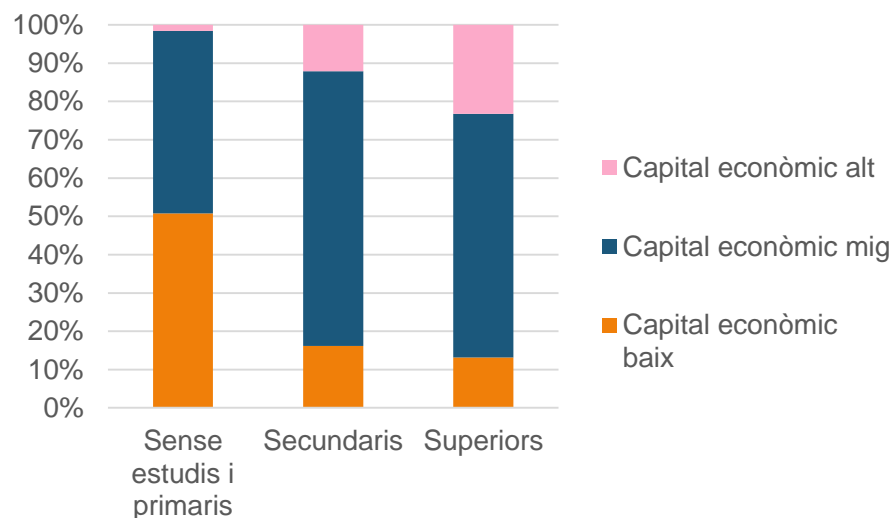
Definim a les persones amb capital econòmic baix com aquelles que reuneixen simultàniament aquestes tres condicions:

- Tenen dificultats per arribar a finals de mes
- Ingressen menys de 1000 mensuals a la llar
- Pateixen una o més privacions (no poder anar de vacances, no poder menjar carn o peix cada dos dies, no poder fer front a una despesa imprevista de més de 750€).

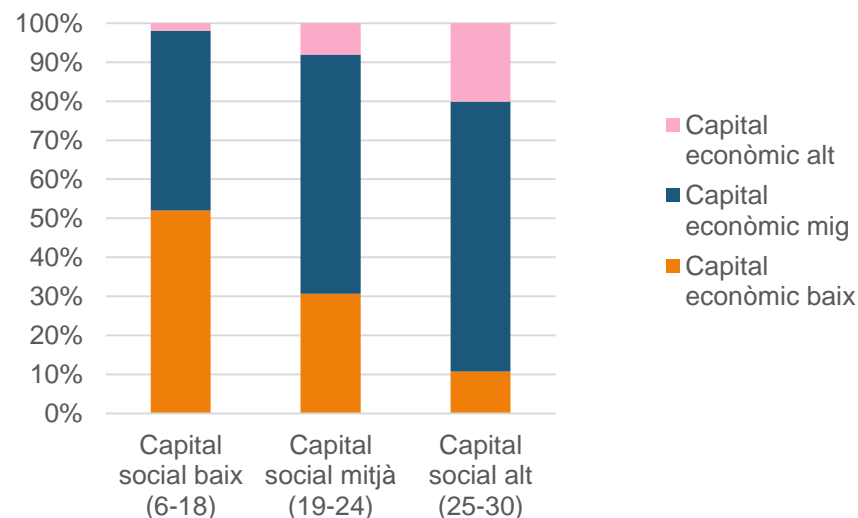
Segons aquesta definició, un 23% (aproximadament una de cada quatre persones) tenen capital econòmic baix a Granollers.

El capital econòmic baix es correlaciona de manera molt significativa amb un nivell d'estudis baix, amb el fet de ser estranger – veure capítol 2.2. dedicat a l'anàlisi de les migracions), un menor capital social (escassa xarxa familiar i de l'entorn de recolzament) i de retruc amb un pitjor estat de la salut (autopercebut): el 50% de les persones amb capital econòmic baix diuen tenir una salut regular o dolenta).

Relació entre nivell d'estudis i capital econòmic

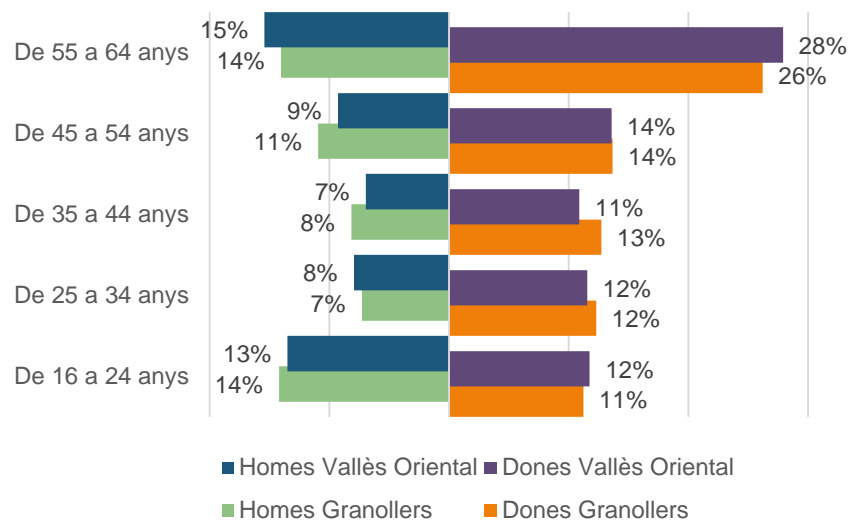

Relació entre capital social i capital econòmic

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Taxes d'atur per edat i sexe. Gener de 2018

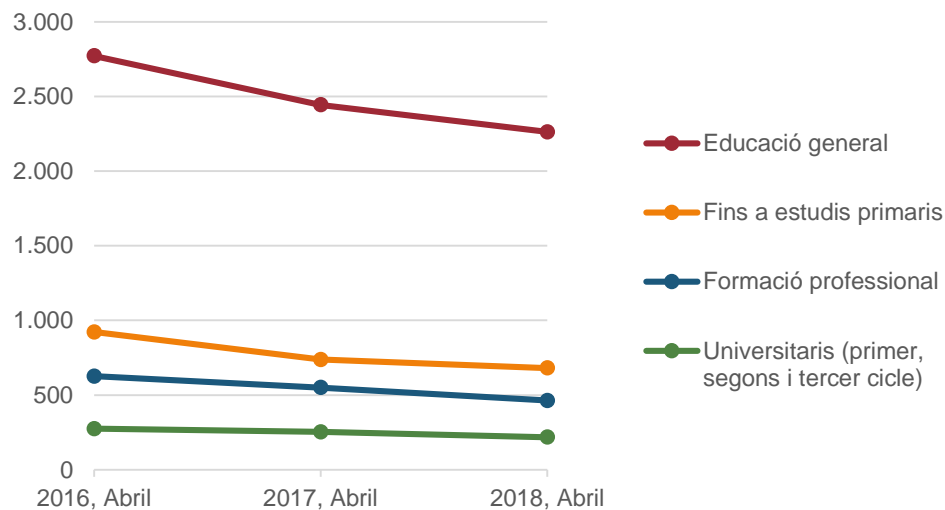

La comparació de Granollers amb el conjunt de la comarca del Vallès Oriental, l'entorn metropolità i altres capitals de més de 50mil habitants de a província situa Granollers com una ciutat amb una renda familiar disponible més aviat baixa, que no s'explicaria tant per una estructura de sous més baixa (bases imposables similars a les d'altres entorns urbans) sinó a la proporció elevada d'altres situacions (pensions mínimes, persones sense ingressos o fora del sistema de protecció, etc.). També es constata un fet important, que és un elevat atur una mica més elevat, sobre tot entre la població estrangera (19%).

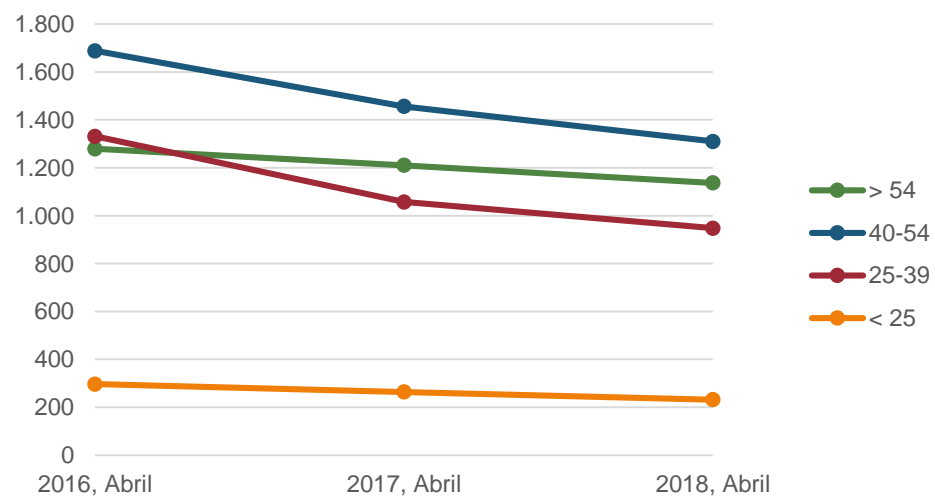
Indicadors demogràfics	Granollers	Vallès Oriental	Regió metropolitana	Municipis + 50 mil habitants de la província
Renda bruta familiar disponible per habitant de 16 anys i més. Any 2017	18.121€	18.889€	21.515€	22.056€
Base imposable IRPF. Any 2015	21.971€	24.853€	20.512€	21.787€
Taxa d'atur registrat. Gener 2018	12,58%	12,01%	11,44%	11,39%
% aturats de nacionalitat estrangera sobre total aturats registrats	19%	14,4%	17,3%	19,15%
Beneficiaris de pensions no contributives de la SS. Any 2016	6,25‰	5,72‰	7,89‰	8,74‰

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Persones aturades registrades per nivell formatiu

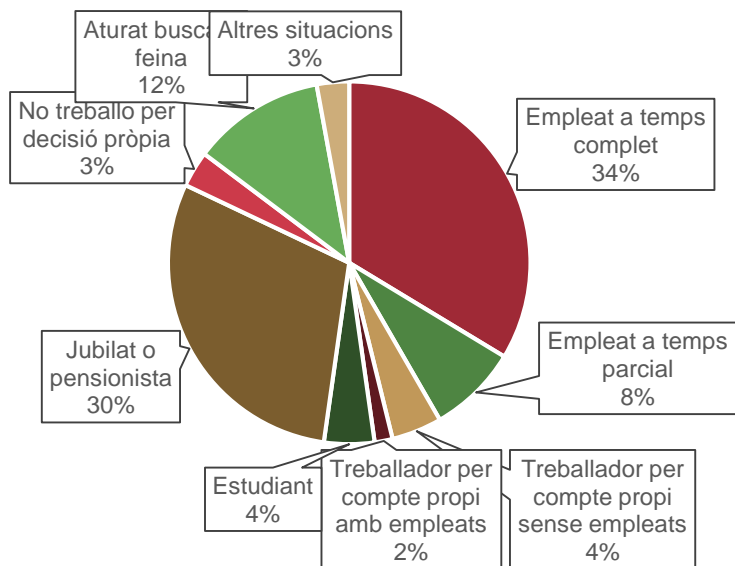
Persones aturades registrades per edat

A gener de 2018 hi ha a Granollers una taxa d'atur registrat del 12,58%, xifra una mica superior al context de la regió metropolitana (11,4%).

L'atur segueix des de 2016 una tendència a la baixa que està repercutint positivament de tots els grups d'edat, nivells formatius i orígens de la població.

Situació laboral

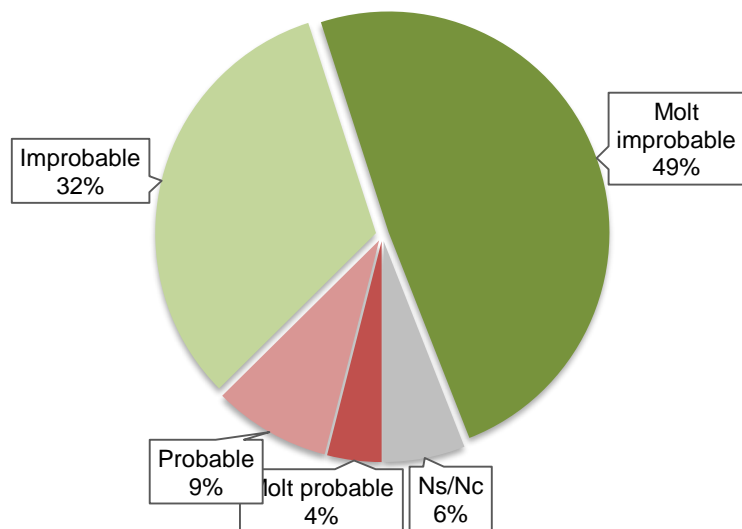

Segons l'enquesta de condicions de vida realitzada a Granollers durant el 2018, fins un 48% de la població major de 18 anys es troba inserida en el mercat laboral, sigui com assalariat o com a autònom.

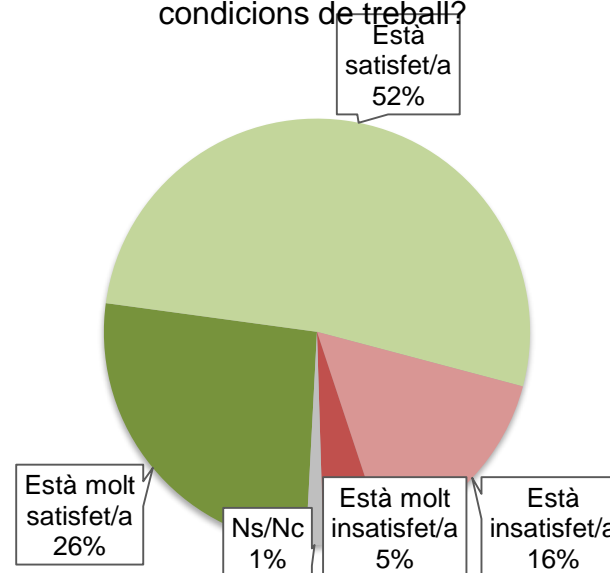
La població inserida en el mercat laboral denota una satisfacció relativament elevada pel que fa a la seguretat de poder mantenir el treball i pel que fa a les condicions de treball (tot i que un 21% diu estar insatisfet).

Un 12% de la població enquestada es troba aturada buscant feina, un 4% està estudiant, un 3% no treballa per decisió pròpia i un considerable 30% de les persones enquestades són jubilades o pensionistes.

Quina probabilitat creu que té vostè de perdre la seva feina en els propers 6 mesos?

En general, es troba satisfet/a amb les seves condicions de treball?

2.4.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

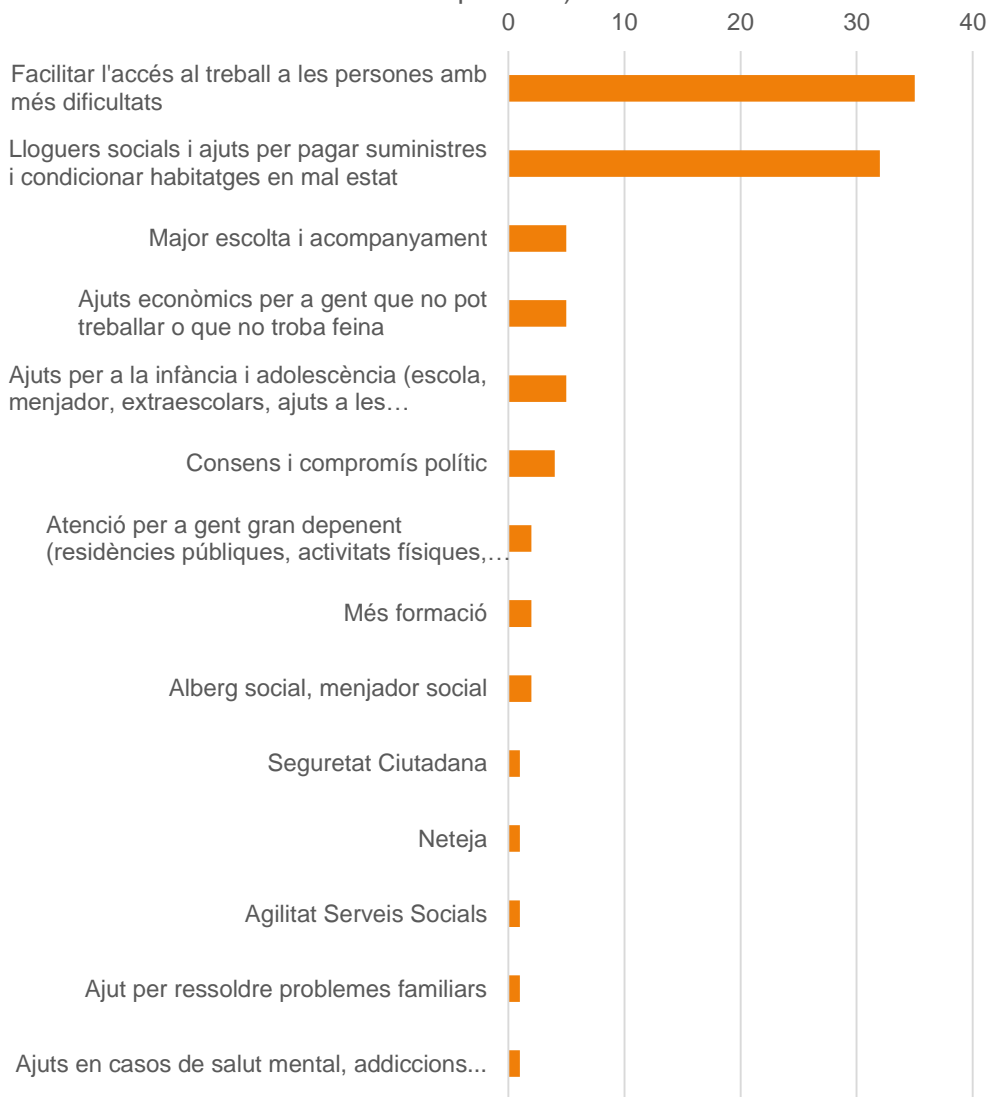
Els i les professionals dels serveis públics de Granollers consultats per aquesta diagnosi assenyalen que augmenten les diferents formes de risc econòmic: les situacions d'ingressos insuficients, precarietat laboral, atur de llarga durada i cobertura insuficient de les prestacions socials. Aquest risc econòmic està en part causat – o és agreujat - per l'encariment de l'habitatge, que analitzem en el proper capítol.

Un considerable 50% de la població consultada opina que no és fàcil trobar a Granollers una feina estable. Juntament amb l'habitatge, el mercat laboral seria el següent aspecte pitjor valorat a nivell d'oportunitats.

La consulta específica a persones usuàries de serveis socials posa de manifest d'una manera molt clara que les dues demandes principals – amb molta diferència – són les facilitats per trobar una feina i l'ajut per poder llogar o mantenir un habitatge (veure gràfic a continuació).

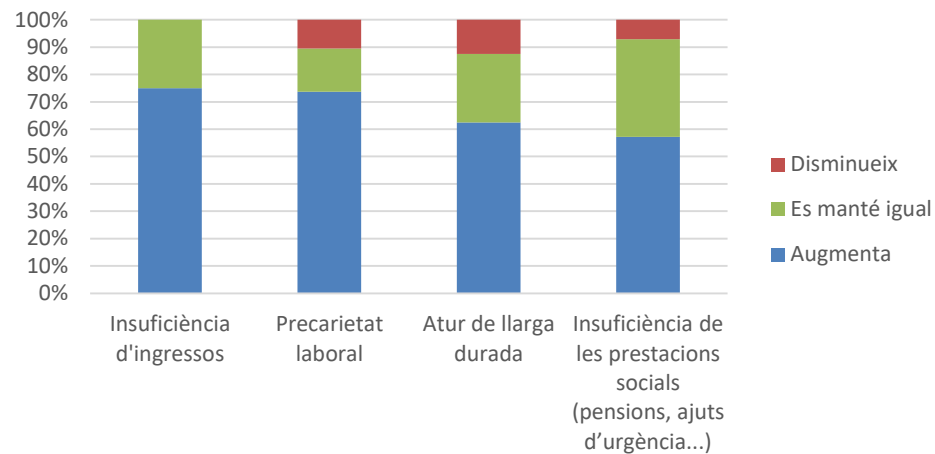
També es menciona la necessitat de disposar d'un major acompanyament, ajuts complementaris a les pensions mínimes i suport als fills amb els estudis i activitats extraescolars. Es detecta per tant la preocupació de les famílies de serveis socials vers l'èxit educatiu dels seus fills i filles.

Què creu que hauria de millorar l'Ajuntament per tal de millorar les condicions de vida i el benestar de les persones de Granollers? (mostra de persones ateses per Serveis Socials enquestada)

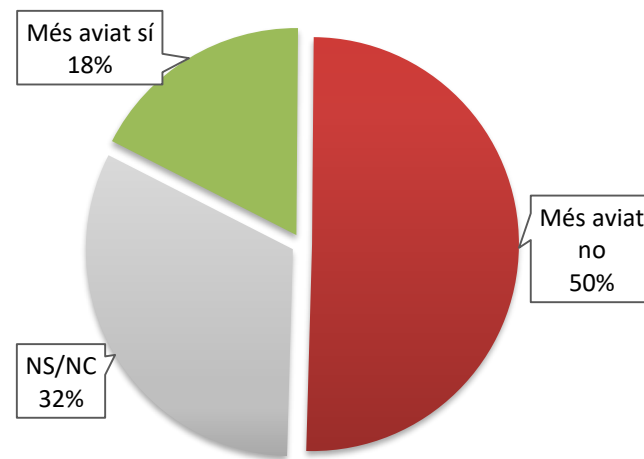

Font: Enquesta de condicions de vida a persones usuàries de Serveis Socials de Granollers, 2018

Com creus que estan evolucionant les següents problemàtiques a Granollers? (consulta a professionals)

Creu que Granollers és una ciutat on és fàcil trobar una feina estable?

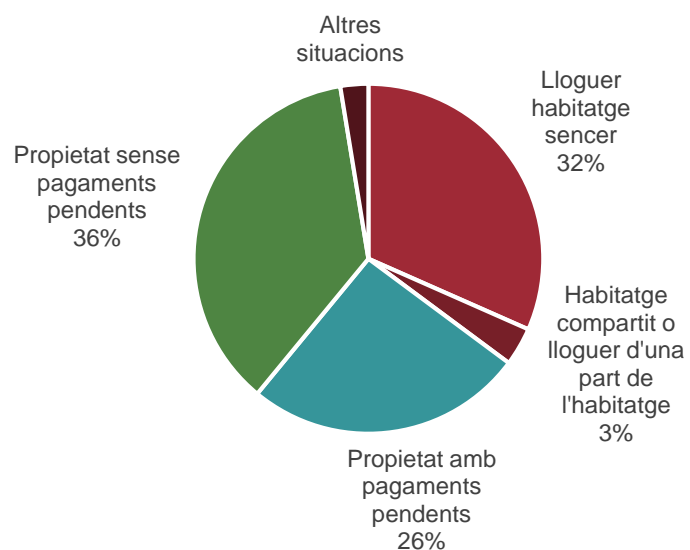
Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

2.5. Habitatge

2.5.1. Dades i informació

Règim de tinença de l'habitatge

Juntament amb l'alimentació i el vestit, l'habitatge és una de les necessitats més bàsiques i primordials de l'ésser humà. En una economia de mercat, l'accés i manteniment de l'habitatge depèn per a la majoria de persones de la disponibilitat d'ingressos. És per això que les dinàmiques d'habitatge que s'expliquen en aquest capítol estan molt relacionades amb el capítol anterior, sobre ingressos i situació laboral de la població. De fet, bona part de la insuficiència econòmica de la població s'explica per l'elevat preu de l'habitatge, que des de fa anys representa la principal despesa mensual de moltes famílies.

Actualment i segons l'enquesta de condicions de vida realitzada a Granollers, un 36% de la població viu en habitatges de propietat sense pagaments pendents. Es tracta sobre tot de persones en edats avançades que varen entrar en el mercat de compra de l'habitatge varies dècades enrere.

La resta de la població, que suma quasi dos terços, fa un pagament mensual pel seu habitatge. Un 26% per hipoteca pendent, un 32% per lloguer d'un habitatge sencer, un 3% per lloguer d'un habitatge compartit o habitació, i un altre 3% viu en situacions més atípiques com l'ocupació il·legal, la cessió d'un habitatge o bé situacions d'acolliment temporal.

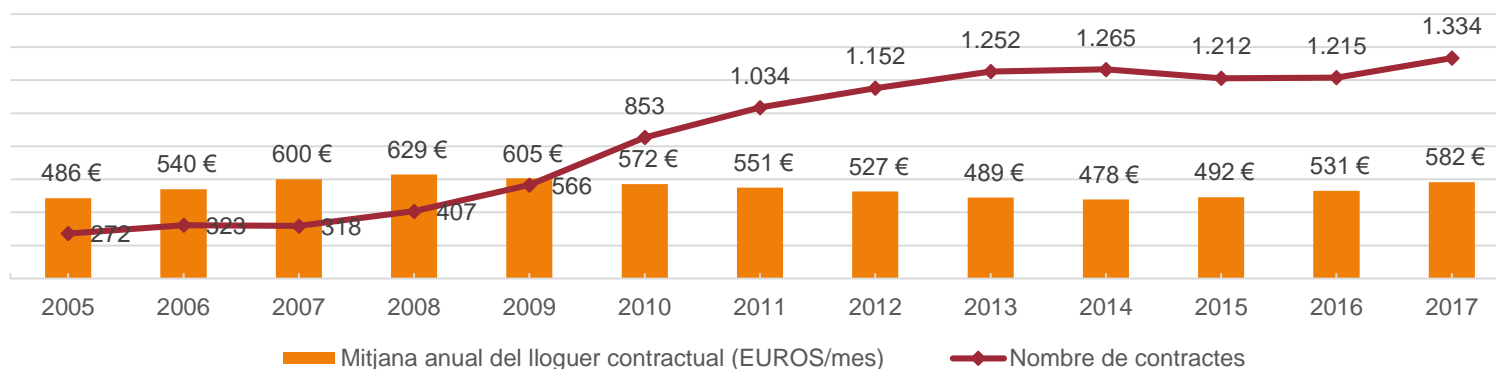
El més destacable de la situació explicada és el gran augment que s'ha produït en la darrera dècada del lloguer com a forma d'accés a l'habitatge. El lloguer és la forma de tinença de l'habitatge més habitual entre les persones menors de 45 anys i amb ingressos baixos o mitjans. Entre la població estrangera, més de 3 de cada 4 viuen en situacions de lloguer.

Com es pot veure en les dades publicades per Habitatge de la Generalitat de Catalunya, en qüestió d'uns deu anys s'ha triplicat el número de contractes de lloguer formalitzats cada any. El preu mig dels contractes de lloguer vigents segons aquestes dades oficials

seria actualment de 585€ mensuals, amb una lleugera tendència a l'increment en els darrers anys. Tot i així, el preu mig dels nous contractes fa temps que superaria aquesta quantitat mitjana, a jutjar per la informació dels portals immobiliaris.

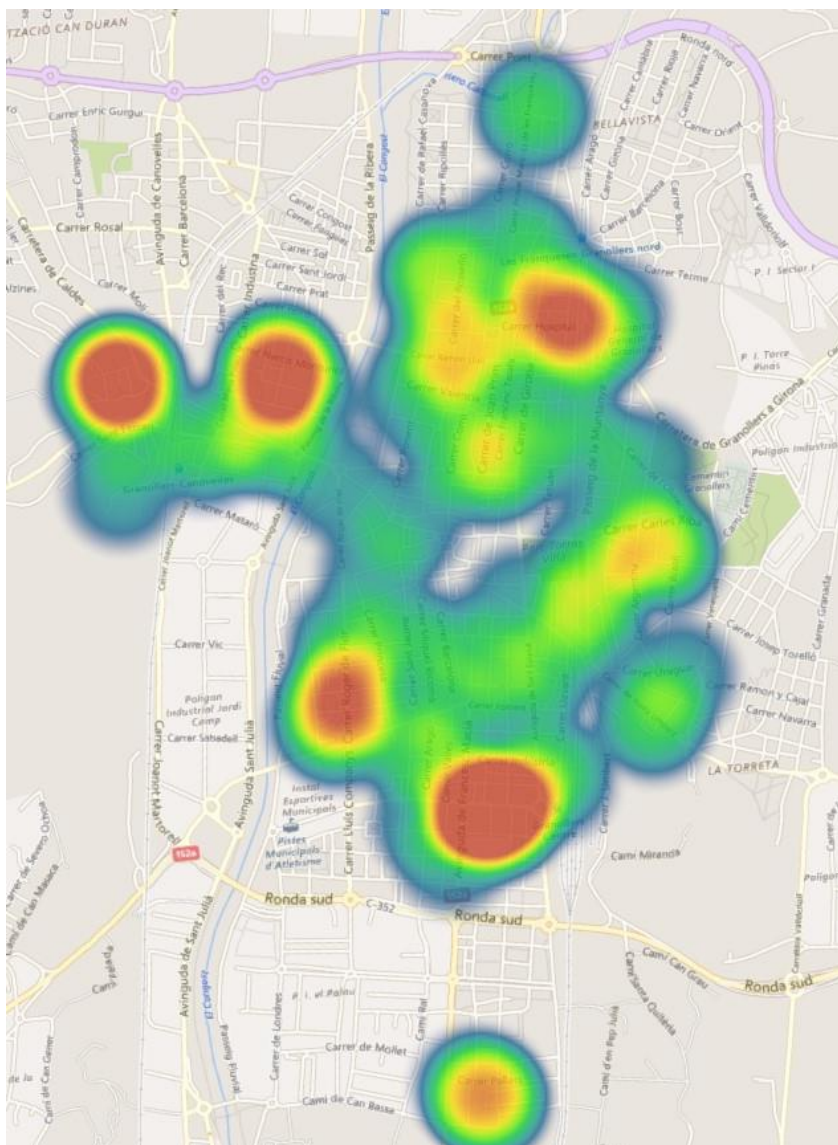
Entremig, la nova construcció es manté a nivells molt baixos però amb lleugera tendència a l'alça: 32 habitatges nous construïts a 2016, enfront a 18 a 2015 i 5 a 2014. Com a contrast, l'any 2008 la construcció de nous habitatges va assolir un màxim de 590 habitatges.

Evolució del mercat de lloguer

Font: Habitatge de la Generalitat de Catalunya

Mapa d'habitatges amb 9 o més persones empadronades.
Granollers, any 2017

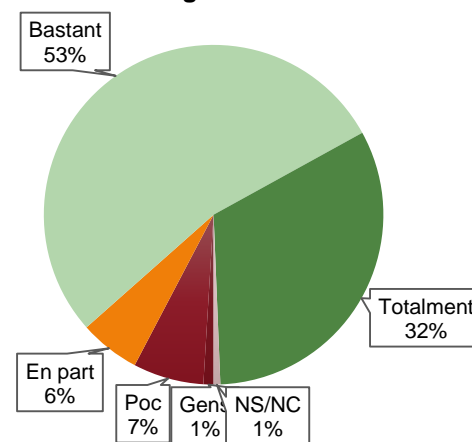

Font: Padró Municipal d'Habitants de Granollers

Un 85% de la mostra de població consultada diuen que el seu habitatge és totalment o bastant confortable. No obstant, un 14% diuen que el seu habitatge no és confortable o només en part. Entre aquestes persones predominen les persones amb composició de llars atípiques (viuen amb companys de pis, amb familiars que no són pares ni fills, o majors de 40 anys vivint amb els pares, entre d'altres) i també les que tenen formes de tinença atípiques (lloguer d'una habitació, cessió d'habitatge per part d'un familiar o amic, ocupacions, etc.).

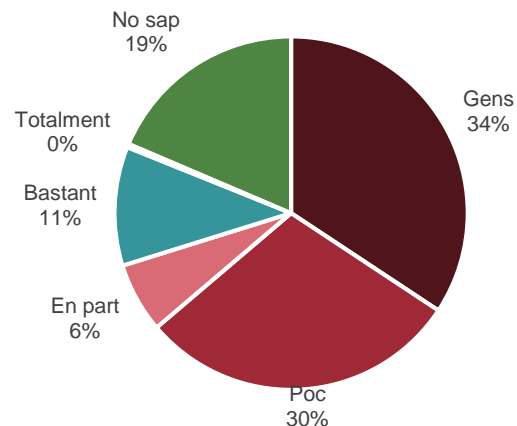
El mapa a l'esquerra mostra, a finals de 2017, la ubicació dels habitatges amb 9 o més persones empadronades. El sobreempadronament és un indicador de les zones on es concentren les persones amb més dificultats d'accés a l'habitatge. En aquest cas, destaquen la zona del Carrer Colom (barri Sant Miquel), Can Gili, Congost, Cases de 1er de Maig, Can Bassa i en menor mesura punts del Passeig de la Muntanya, carrer Colòmbia, zona Hospital, L'Hostal i Can Mònic.

En la seva opinió, com de confortable és el seu habitatge?

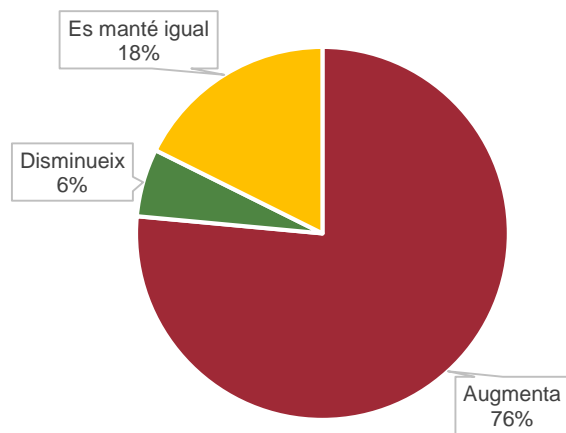
Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Creu que a Granollers és fàcil trobar un habitatge digne a un preu assequible? (respostes mostra població general)

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Com creus que estan evolucionant a Granollers les dificultats d'accés i manteniment de l'habitatge? (consulta a professionals)

Font: Consulta a professionals. Granollers, 2018

La diagnosi del Pla Local d'Habitatge (PLH) de Granollers, d'octubre de 2017, estima que a 2015 hi havia a Granollers unes 147 llars, equivalents a 426 persones, en situació d'exclusió residencial (persones sense sostre o amb situacions molt precàries d'habitatge). Es tractaria d'una estimació feta amb dades de Serveis socials, Oficina Local d'Habitatge (OLH), Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge (SIDH), i padró municipal.

Pel que fa a les necessitats d'habitatge estimades, el PLH estima que Granollers hauria de preveure, pels propers 6 anys, solucions residencials per a entre 3.501 i 5.039 persones (PLH, 2017: 72).

La consulta a la ciutadania a través de l'enquesta revela que un 64% considera que a Granollers no és fàcil trobar habitatge digne a preu assequible. Es tracta de l'àmbit on menys oportunitats percep la ciutadania.

Per part dels professionals consultats, la percepció és encara més negativa: un 76% considera que les dificultats d'accés i manteniment de l'habitatge estan augmentant a Granollers.

2.5.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

L'accés i manteniment de l'habitatge ha estat destacat tant a nivell professional com de la població com el factor d'exclusió més important actualment a Granollers. Es tracta d'una problemàtica que afecta a tota la Regió Metropolitana i que es veu agreujada per l'efecte 'gentrificació' des de Barcelona i primera corona i els desplaçaments de població cap a la segona corona en busca d'habitatge de lloguer.

La temporalitat dels contractes de lloguer i la tendència a l'especulació de preus pot representar ara i en el futur un factor de vulnerabilitat per a la població que viu de lloguer, sotmesa a una inseguretat residencial i econòmica endèmica. L'augment de preus de lloguer -i compra- és insostenible per a bona part de la població. Aquesta població entra en dinàmiques d'inestabilitat residencial i insuficiència econòmica amb impactes a molts nivells (canvis freqüents d'escola dels fills, trencament de vincles socials, impossibilitat d'estalviar, dependència d'ajuts públics, morositat, etc.).

Els professionals posen de manifest les poques eines per fer front al fenomen de l'exclusió residencial, si no és destinant ajuts a subvencionar situacions d'allotjament insostenibles i provisionals (solució tant costosa com ineficaç a mig i llarg termini).

La inaccessibilitat de l'habitatge desenvolupa un mercat submergit de relloguers informals, ocupacions il·lícites, formes de convivència no desitjades, i problemes d'empadronament, amb derivades preocupants a nivell de vulneració de drets, conflictes de convivència, deteriorament d'habitatges, desenvolupament de màfies, etc.

En el mercat de lloguer, es detecten, a més a més, dinàmiques greus de discriminació per raó d'origen, cultura i situació familiar, contra les que és difícil lluitar en un ambient de competència per l'habitatge.

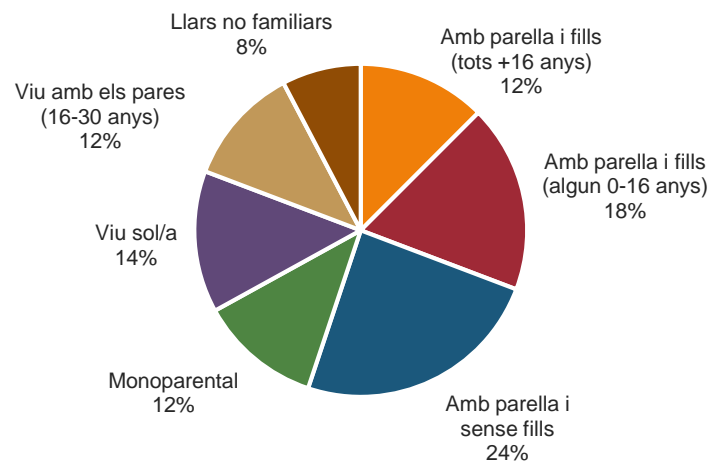
Entre les persones grans, l'habitatge en propietat i pagat és un factor de protecció. Tanmateix, hi ha moltes persones grans que viuen en edificis antics amb barreres arquitectòniques que limiten la seva autonomia.

2.6. Suport familiar i afectiu

2.6.1. Dades i informació

Formes de convivència dins la llar

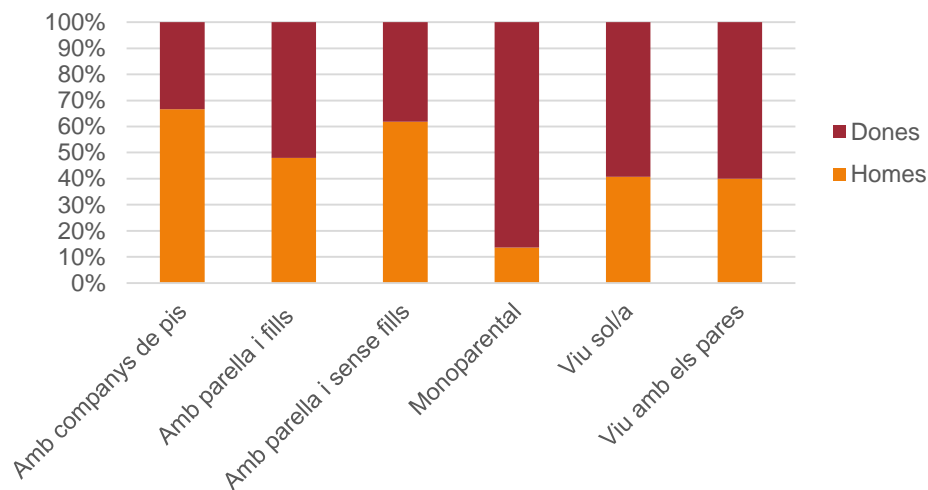

La inclusió social comença pel nucli de relacions familiars i afectives de cada persona. Aquest nucli és l'aixopluc més directe i estable, capaç de proporcionar seguretat i benestar tant material com psicològic. En situacions de vulnerabilitat – per edat, salut, insuficiència d'ingressos, sobrecàrrega...- aquest nucli familiar i afectiu esdevé més determinant encara. No disposar d'aquest nucli o bé que aquest no sigui capaç de proveir seguretat econòmica i emocional, és a l'hora causa i conseqüència de vulnerabilitat a altres nivells (econòmica, educativa, d'integració social...).

Hi ha una diversitat important de formes de convivència, vinculades en gran mesura als diferents cicles de vida. Algunes formes de convivència van més associades a la vulnerabilitat social: de manera especial, la monoparentalitat (molt feminitzada) i les llars no familiars (més masculinitzades) van associades a una major pobresa econòmica i un menor suport familiar i afectiu.

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

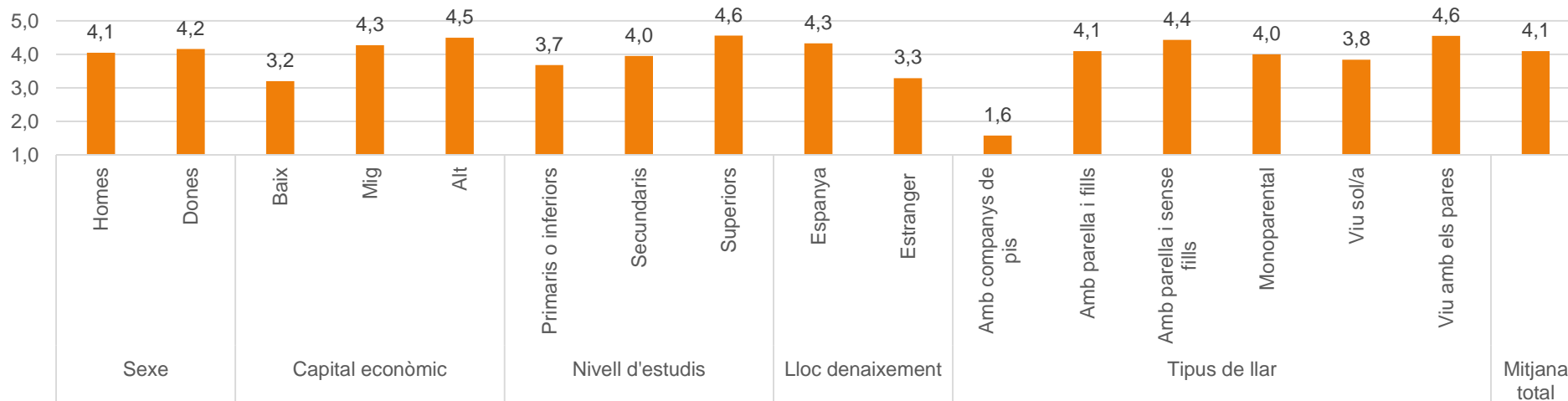
Composició de la llar segons sexe. Granollers 2018

Com es pot veure en el gràfic, les dones predominen en les llars monoparentals, unifamiliars i viuen més temps amb els pares. Els homes, per la seva banda, predominen en les llars no familiars (companys de pis) i en les llars formades per una parella sense fills (la major incidència de la viudetat entre les dones provoca aquesta sobrerrepresentació dels homes en les llars formades per parelles sense fills i de les dones en les llars unifamiliars).

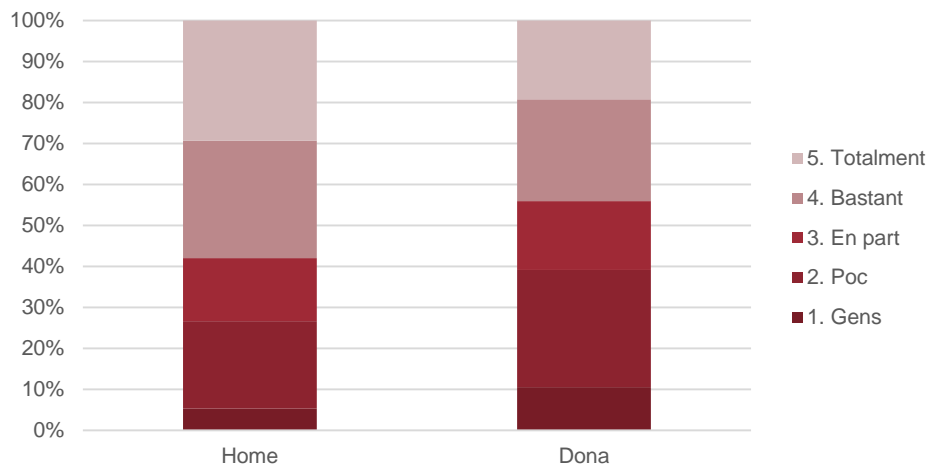
L'enquesta de condicions de vida ha preguntat sobre el grau de recolzament i ajuda familiar percebut per les persones enquestades. En una escala de 1 a 5 (on 1 és gens de recolzament i 5 és recolzament total), trobem una mitjana elevada de 4,1 punts que reflecteix la tendència de la població a sentir-se satisfeta amb el seu aixopluc familiar. Tot i aquesta valoració general positiva, trobem diferències destacables: les persones que viuen en llars no familiars manifesten tenir una gran manca de recolzament familiar. Aquesta situació coincideix amb l'alt grau d'exclusió social que es detecta en aquest grup de població. Les persones amb menors ingressos, d'origen estranger, amb estudis baixos i les que viuen soles també disposen d'un menor grau de suport familiar.

Té família que l'ajuda i recolza (valoració mitjana de 1 = Gens a 5= Totalment)

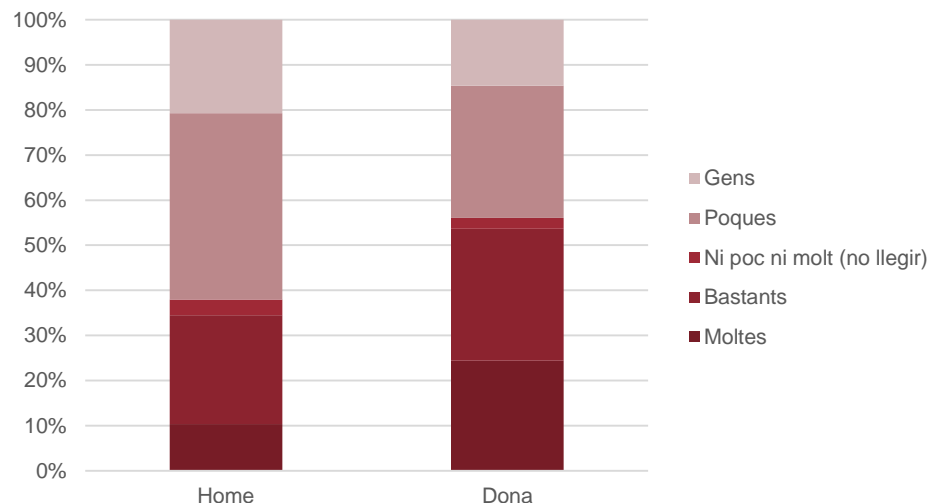

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Disposa de temps lliure durant la setmana per poder fer el que vulgui?

Té dificultats per compaginar la cura dels seus fills amb altres tasques com la feina o la cura d'altres persones al seu càrrec (ex. pares grans)?

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Dificultats per compaginar la feina amb diferents esferes de la vida personal i familiar: escala 0-10. Granollers 2016

		Cura persones dependents	Activitats personals (oci, formació, esports, etc)	Tràmits burocràtics o gestions domèstiques	Cura fills/es menors 15 anys	Tasques de la llar
Total	Mitjana	5,13	4,58	4,54	4,46	3,59
	Total	63	411	412	171	383
	Desviació típica	3,47	3,42	3,08	3,26	3,07
Dones	Mitjana	6,09	4,67	4,68	4,72	3,84
	Total	33	192	192	78	180
	Desviació típica	3,09	3,78	3,37	3,361	3,32
Homes	Mitjana	4,07	4,50	4,41	4,24	3,36
	Total	30	219	220	93	203
	Desviació típica	3,59	3,09	2,81	3,17	2,82
Diferència entre dones i homes		+2,02	+0,17	+0,27	+0,48	+0,48

Font: Enquesta sociològica de la ciutadania de Granollers respecte a la igualtat de gènere. Gener 2016

Si bé els homes i les dones donen una puntuació similar al grau de suport i recolzament familiar percebut en les seves vides, es detecta en canvi en les dones unes majors dificultats per disposar de temps lliure durant la setmana i per compaginar la cura dels fills amb la feina. Ho veiem en els gràfics a l'esquerra, que mostren una diferència significativa entre homes i dones pel que fa a aquesta variable de disponibilitat de temps lliure i facilitats de conciliació.

Les dades recollides per l'Enquesta sobre igualtat de gènere feta durant el 2016 amb motiu de l'actualització del Pla d'Igualtat de Gènere de Granollers, ens mostra una situació similar que remet a una situació de sobrecàrrega de les dones inserides en el mercat laboral i a la dificultat per a compaginar la feina amb altres esferes de la vida personal i familiar com són la cura dels membres dependents, dels fills i filles i de les tasques de la llar.

2.6.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

L'envelliment de la població, la desestructuració familiar i la precarietat de l'habitatge són factors que han fet que en els últims deu anys hagin proliferat especialment les llars unipersonals, monoparentals i les no familiars, totes elles associades a més riscos de vulnerabilitat social.

Segons els professionals consultats, les situacions més recurrents de vulnerabilitat familiar són les següents:

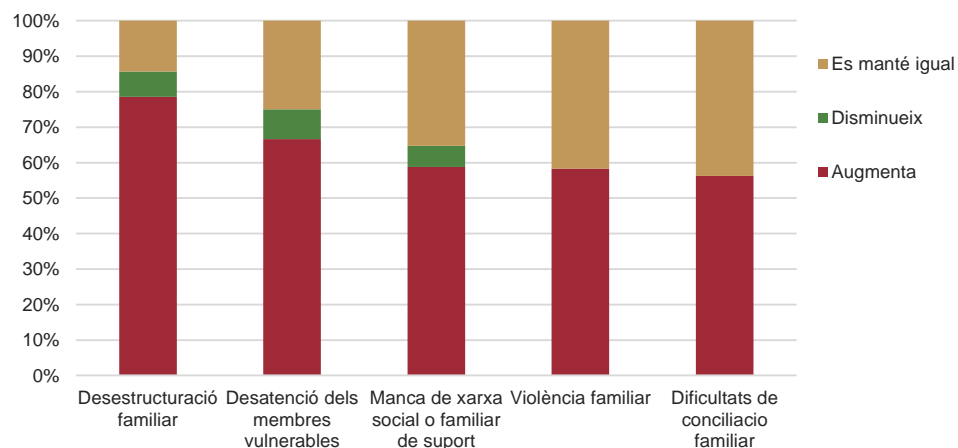
- Famílies, moltes d'elles monoparentals, sense xarxa social, ingressos insuficients i moltes dificultats de conciliació.
- Famílies amb estils de parentalitat nocius (manca de límits, poca comunicació, desatenció o manca d'acompanyament, etc.)

- Persones en situació d'aïllament o solitud per manca de xarxa social o familiar o bé perquè aquesta no vol o no pot cuidar els seus membres més dependents o vulnerables.
- Persones (infants i adults) sota situacions de violència familiar

Es destaca que algunes d'aquestes problemàtiques, especialment les tres últimes, no sempre van associades a una situació de pobresa econòmica. És per això que s'ha d'evitar que els serveis destinats a les famílies s'associïn a situacions de pobresa econòmica. De fet, es destaca per exemple que la Llei de Dependència ha permès als Serveis Socials entrar en contacte amb una pluralitat molt gran de famílies, moltes d'elles econòmicament normalitzades, però que igualment requereixen un suport social.

Com creus que estan evolucionant les següents problemàtiques a Granollers?
(consulta a professionals)

Font: Consulta a professionals. Granollers, 2018

La consulta a professionals destaca també que la majoria de les problemàtiques familiars assenyalades estarien augmentat. De manera especial, augmenta la desestructuració familiar i la desatenció dels familiars depenents o vulnerables (membres menors d'edats, o membres amb discapacitat o dependència).

A nivell professional, preocupa especialment l'efecte que té la vulnerabilitat familiar sobre els infants i adolescents i com compensar o evitar les conseqüències que això té a llarg termini.

El Pla d'Infància i Adolescència (PLIA) de Granollers, aprovat al juny de 2018, vetlla de manera específica per la protecció de la infància i adolescència – incloent per això a tot el grup familiar com una unitat – i per la promoció i oportunitats de tots els infants i adolescents a Granollers.

2.7. Xarxa social i comunitaria

2.7.1. Dades i informació

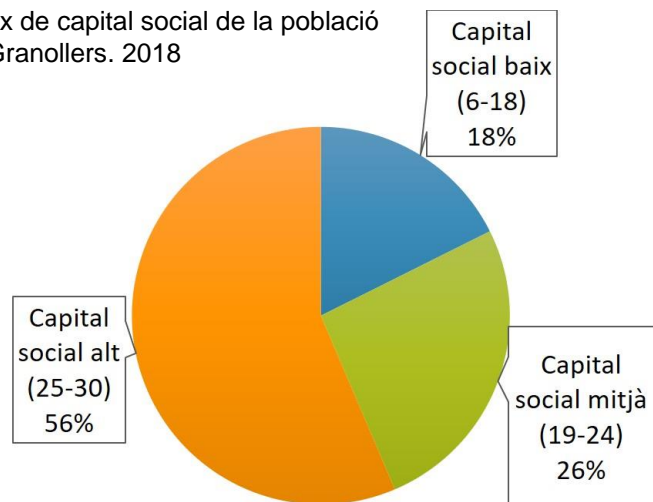
L'enquesta de condicions de vida realitzada a 2018 a una mostra de població de Granollers ha contemplat algunes preguntes sobre la xarxa social de recolzament de les persones. Es tracta d'una xarxa que pot estar formada tant per familiar com per un cercle més ampli d'amics, veïns, companys de feina, etc.

En general, les respostes a les preguntes realitzades són altes i demostren que la majoria de la població de Granollers té un capital social mig o elevat. Tanmateix, l'índex resum dels resultats de les diferents preguntes indicarien que entorn a un 18% de la població de Granollers tindria un capital social 'baix'. Entre aquestes persones es

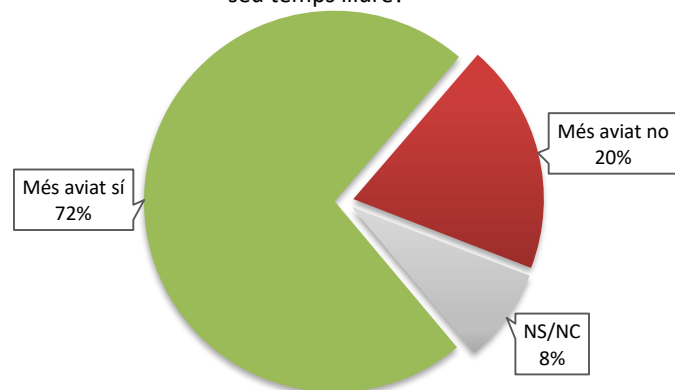
troben sobre tot aquelles amb menys recursos econòmics, nivell d'estudis més baix, origen estranger i persones d'edat més avançada. Aquestes són les variables més associades a un capital de relacions socials baix, demostrant que els diferents riscos d'exclusió social es reforcen entre sí i recauen sobre uns mateixos perfils demogràfics.

Val a dir, addicionalment, que el capital social baix va també associat a un pitjor estat de la salut percebut.

Índex de capital social de la població de Granollers. 2018

En general, diria que troba a Granollers facilitats per sortir, relacionar-se amb altres persones i fer coses interessants en el seu temps lliure?

Tot i les desigualtats en el capital social, quasi 3 de cada 4 persones de Granollers valora positivament les facilitats per sortir, relacionar-se amb altres persones i fer coses interessants en el temps lliure a la ciutat. Juntament amb les oportunitats de fer activitat física i portar una vida saludable, es perceben moltes oportunitats per relacionar-se i gaudir del temps lliure.

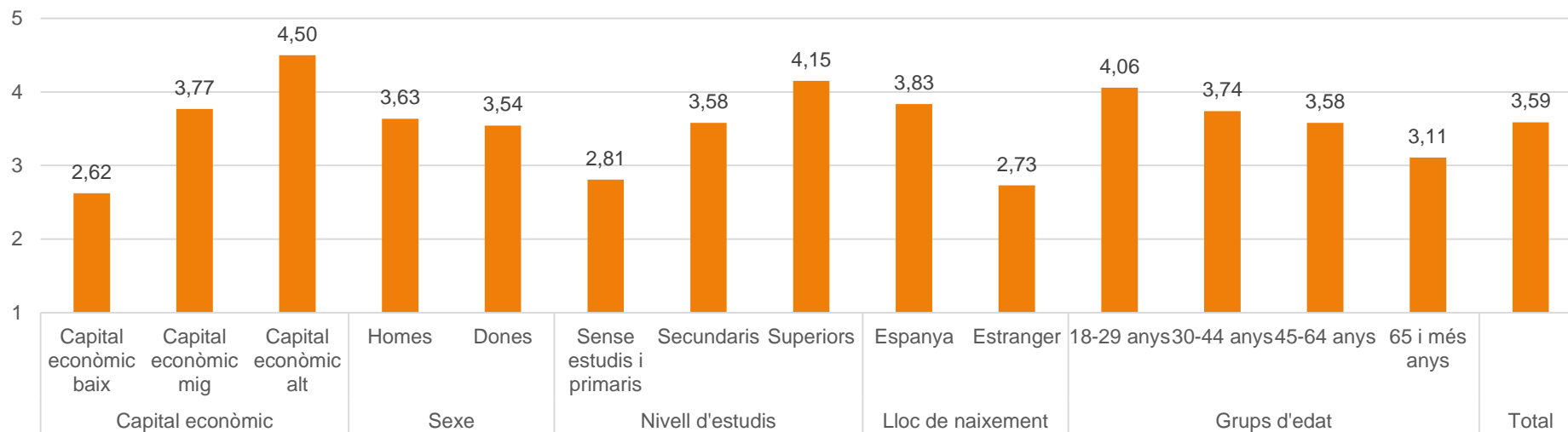
Els punts forts expressats pels enquestats i enquestades són:

- Granollers és una ciutat activa, (“sempre es fan coses”).
- La oferta és variada, hi ha diverses opcions d’oci, esport, cultura...
- Es poden desenvolupar relacions amb les persones, fer amics. Hi ha llocs i espais que permeten passar una bona estona.
- Es pot gaudir de la família, passejar, anar als parcs.
- Els equipaments fan activitats, hi ha bona oferta pública d’activitats – des de la biblioteca, els centres cívics, les escoles.
- Es valora el centre com a punt neuràlgic

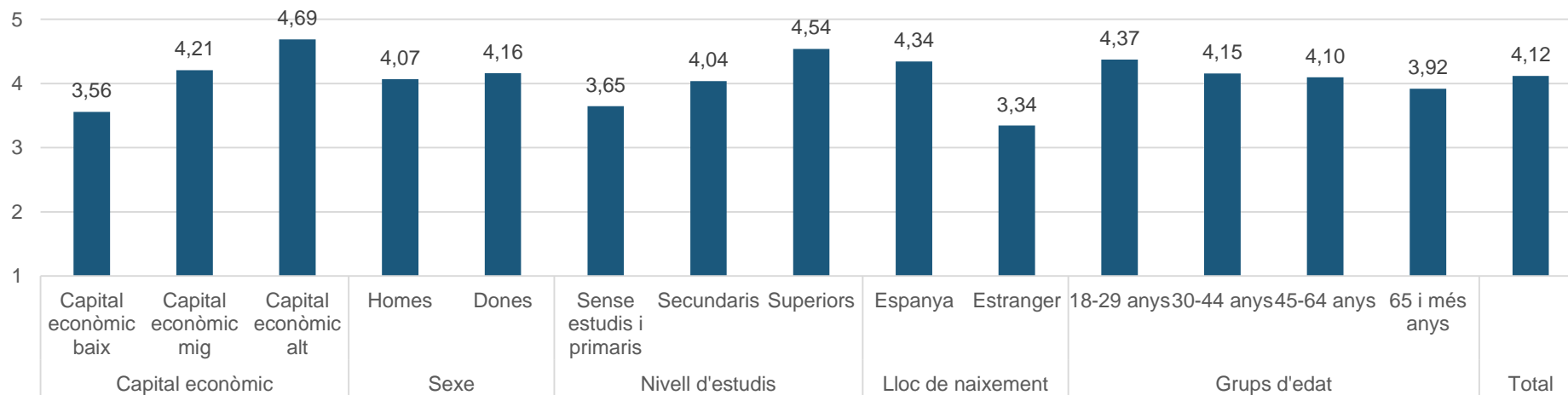
Els punts febles de la ciutat en relació al lleure són:

- Manca d’oferta d’oci nocturn en particular, per les persones joves.
- Tota la oferta que hi ha és al centre o al polígon, poca activitat als barris
- Manca d’activitats culturals, i d’un cinema al centre.
- Hi ha un segment de gent, molt present en la mostra serveis socials, que diu que no troba facilitats per relacionar-se i fer coses en el seu temps lliure per problemes de salut física o mental, no els agrada sortir, o perquè es dediquen a cuidar els fills o altres familiars, i no surten.

Té invitacions per distreure i sortir amb altres persones (valoració mitjana de 1 = Gens a 5= Totalment)

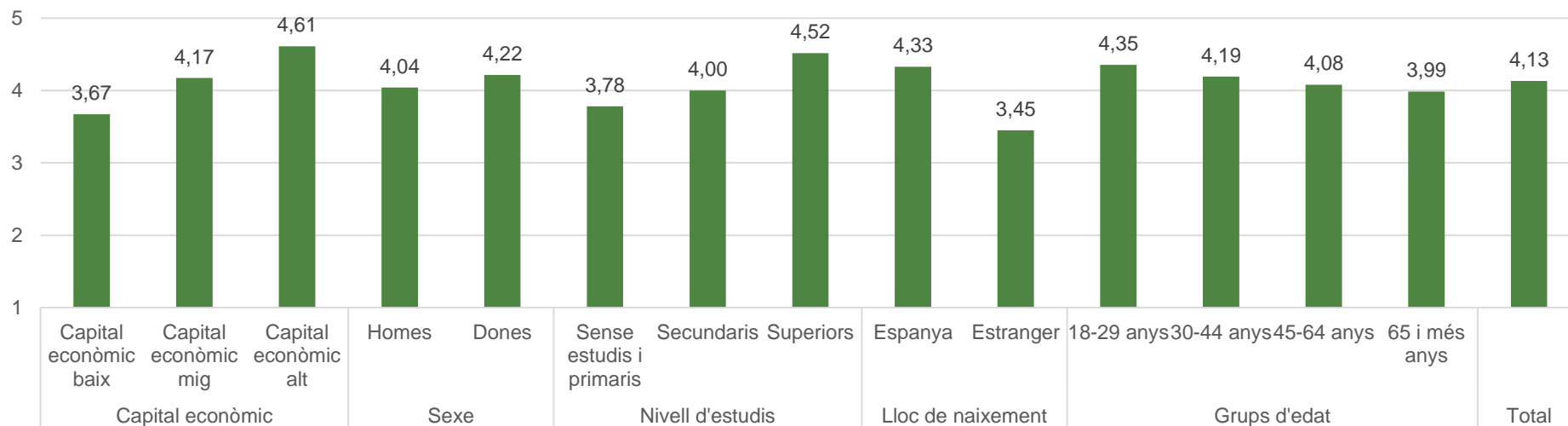

Té la possibilitat de parlar amb algú dels seus problemes personals i familiars (valoració mitjana de 1 = Gens a 5= Totalment)

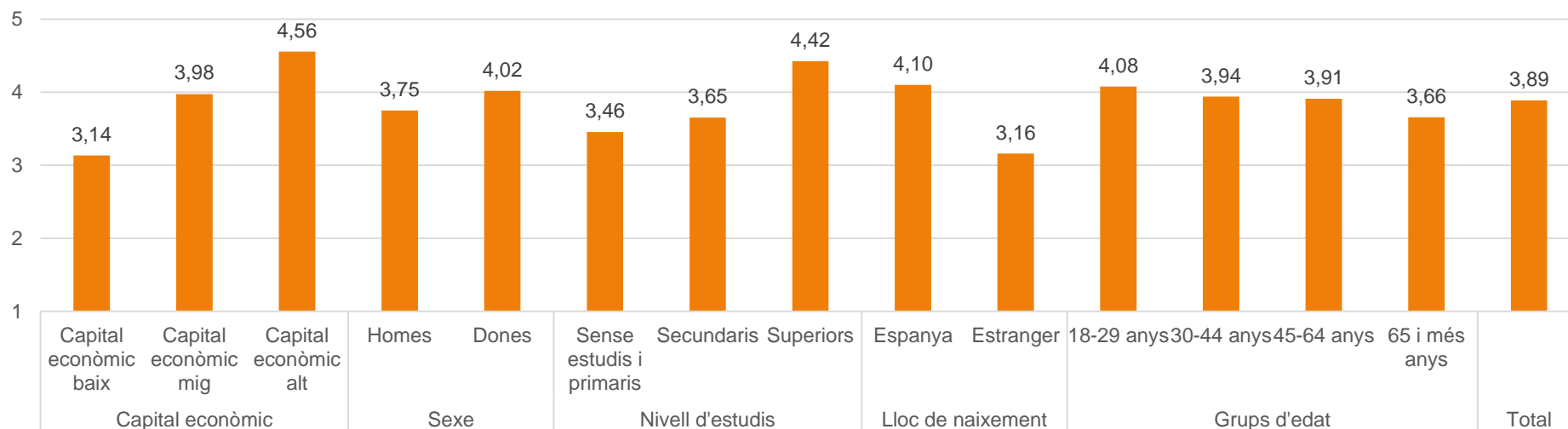

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Té persones que es preocupen del que li passa (valoració mitjana de 1 = Gens a 5= Totalment)

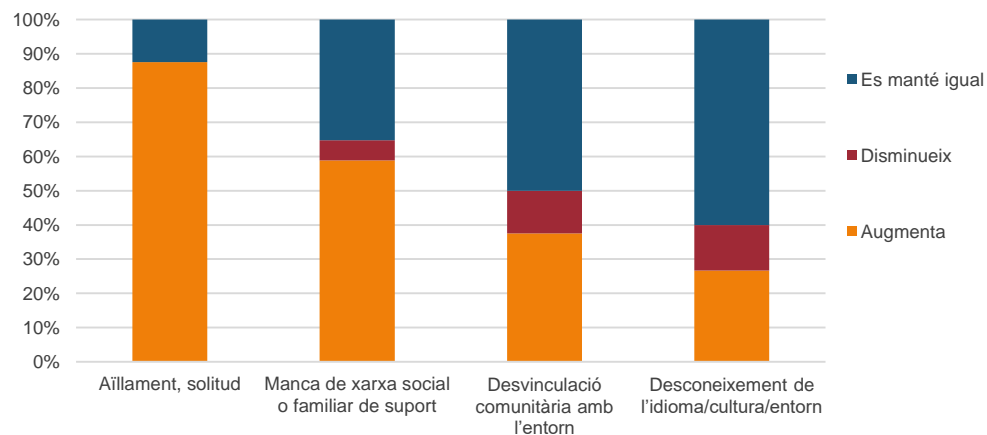
Rep ajuda quan està malalt (valoració mitjana de 1 = Gens a 5= Totalment)

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

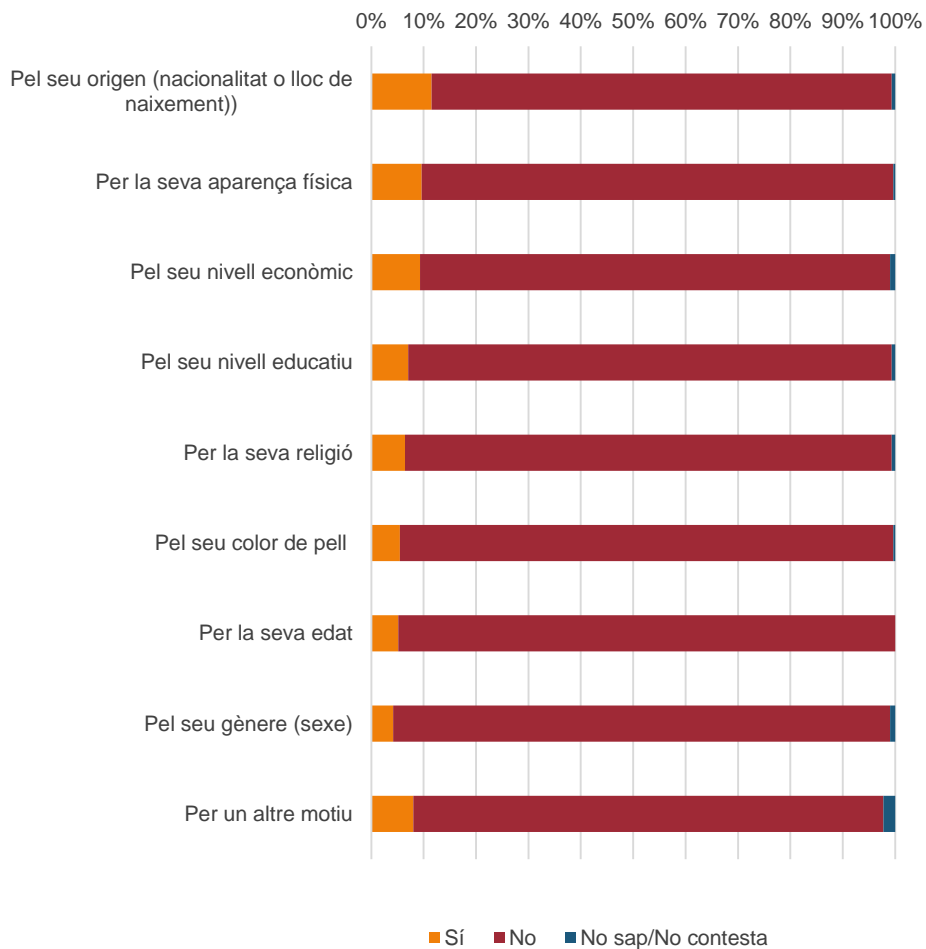
Com creus que estan evolucionant les següents problemàtiques a Granollers?
(consulta a professionals)

Les problemàtiques que més estarien augmentant entorn a la xarxa social i comunitària de les persones, segons la consulta feta als professionals dels serveis de Granollers, són la solitud i aïllament – vinculat a l'envelliment, la immigració, la manca de recursos econòmics – i també la manca de xarxa social i familiar de suport. Es tracta de dos realitats que han sortit de manera reiterada en diferents apartats d'aquest informe.

Font: Consulta a professionals. Granollers, 2018

Pensant en la seva vida a Granollers, s'ha sentit alguna vegada discriminat per alguna d'aquestes raons?

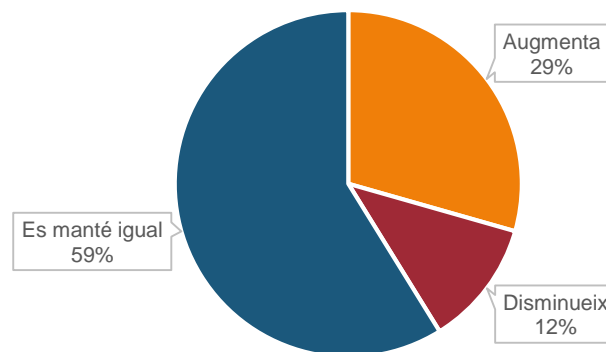

No hi ha una percepció elevada de discriminació social entre la població de Granollers. Les formes de discriminació més esteses – segons percepció individual- són per raó d'origen (nacionalitat, lloc de naixement), aparença física i nivell econòmic. En general, les principals formes de discriminació destacades (veure gràfic), relacionades amb l'aparença física i l'estatus econòmic, afectarien principalment a persones d'origen estranger.

El sexe i l'edat han estat factors molt poc mencionats. En el cas de les dones, només un 7% considera haver estat discriminada pel seu gènere. Pel que fa a l'edat, afectaria a persones per sota dels trenta anys (7,8%) i majors de 45 anys (5,9%).

Els professionals consultats sobre aquesta qüestió consideren que les diferents formes de discriminació es mantenen força iguals i que no estan augmentant ni disminuint.

Com creus que està evolucionant a Granollers la discriminació social per raó d'origen, sexe, classe social, edat, raça, discapacitat...? (enquesta a professionals)

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Font: Consulta a professionals. Granollers, 2018

2.7.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

L'enquesta de condicions de vida realitzada demostra que el 'capital social' (xarxa de relacions de suport) és tant determinant com el nivell d'ingressos o el nivell educatiu en el risc d'exclusió.

Granollers compta amb polítiques i serveis consolidats a nivell educatiu i d'ocupació. En canvi, la xarxa de suport social de les persones s'ha abordat d'una manera més recent i amb recursos més limitats a través de l'Àrea d'Acció Comunitària integrada dins de l'Àrea de Benestar Social.

El personal de Benestar Social destaca la importància del treball social de desenvolupament comunitari, creant grups de relació i

suport. Els projectes que es fan en aquest àmbit tenen un rèdit molt elevat a mig i llarg termini en la promoció i benestar de les persones.

En els darrers anys, l'atenció d'urgències econòmiques i la tramitació burocràtica d'ajuts materials ha desplaçat en gran mesura aquest treball d'acompanyament a les persones i de promoure les xarxes socials i comunitàries de les persones més vulnerables.

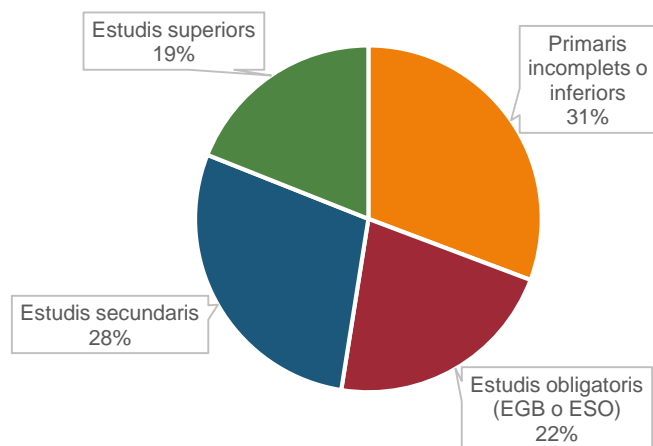
L'aïllament i solitud és un problema creixent, que ja no només afecta a població gran sinó també a gent adulta, jove i adolescent. Les noves tecnologies accentuen i a l'hora invisibilitzen aquest fet.

2.8. Educació i cultura

2.8.1. Dades i informació

Nivell d'estudis de la població de 18 i més anys de Granollers. Any 2017

Font: Padró Municipal d'Habitants. Granollers, 2017

Les dades del Padró de 2017 indiquen un augment paulatí del nivell d'estudis de la població. Tot i així, la població amb estudis incomplets o inferiors continua sent el grup més gran (31%) tot i que es concentra en els grups d'edat més avançada.

Un 22% té estudis primaris obligatoris (EGB o ESO, segons l'any de naixement), un 28% té algun títol d'estudis secundaris post-obligatoris, sigui de tipus professional (cicles formatius, formació professional) o de caire general (batxillerat). Finalment, un 19% compta amb estudis superiors complets. Es tracta d'una xifra relativament elevada, simptomàtica d'una societat amb bones oportunitats educatives.

No es disposa de dades equiparables en any i font a altres contextos geogràfics.

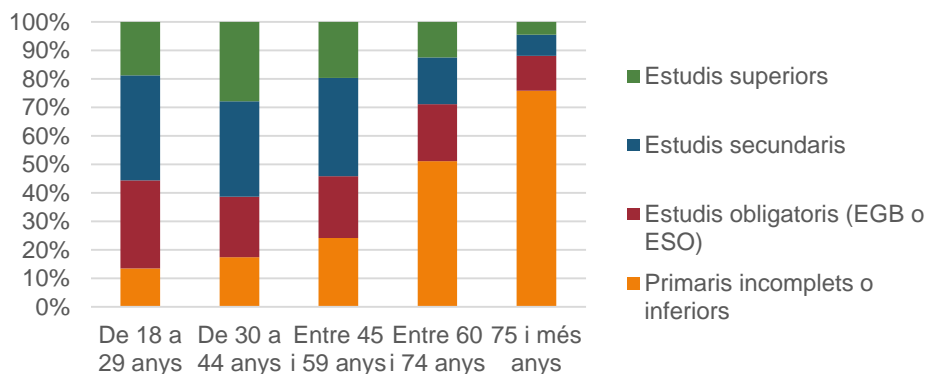
Pla Estratègic d'Acció Social **Granollers. 2018**

Com hem dit, les persones amb estudis primaris o inferiors són majoritàriament persones grans (65+). En les generacions posteriors ha augmentat clarament la proporció de persones amb estudis secundaris i superiors mentre que s'ha reduït sensiblement la proporció de persones amb estudis primaris incomplets.

Com veïem en el capítol 2.4 sobre ingressos i treball, la inserció laboral i el nivell d'ingressos presenta una bretxa important associada al nivell d'estudis. Un 51% de les persones adultes amb estudis primaris o inferiors té un nivell econòmic baix. Entre la població adulta amb estudis secundaris i terciaris aquest percentatge és del 16% i 13% respectivament.

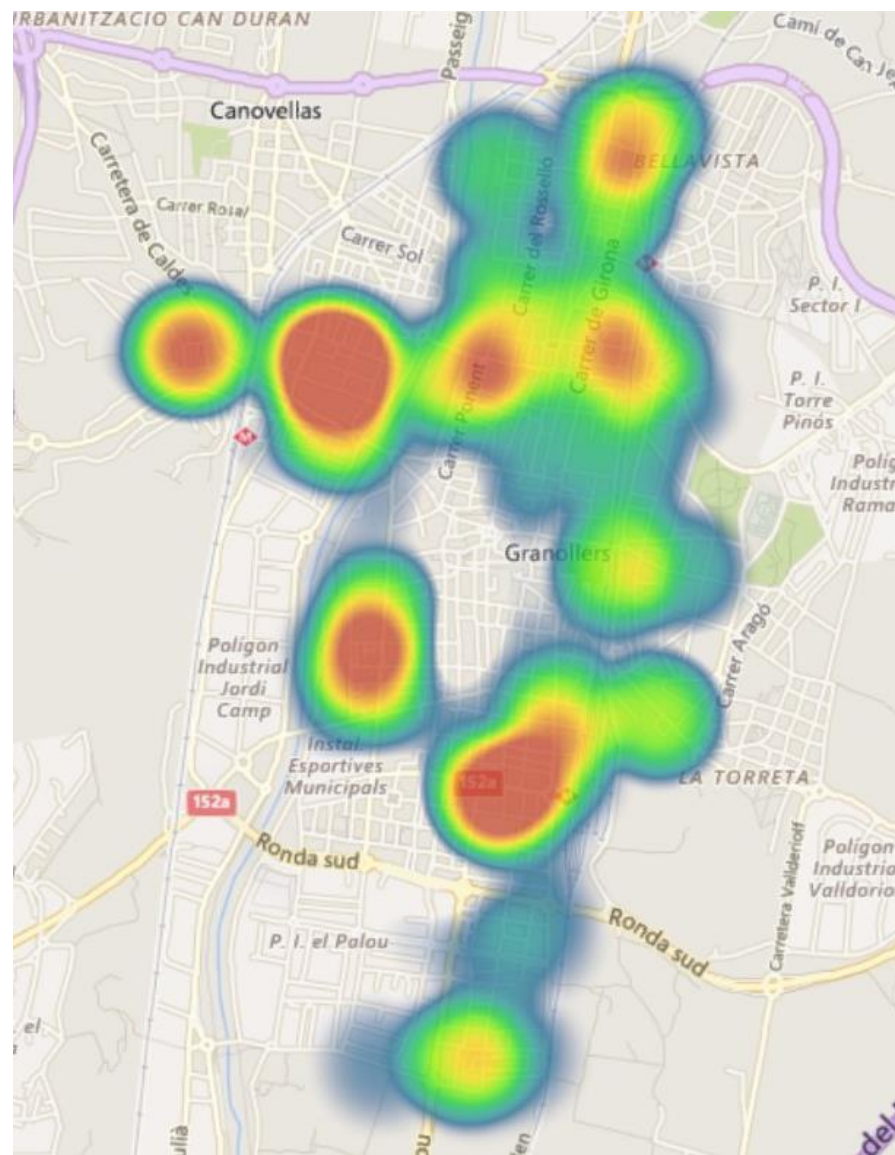
El mapa a la dreta presenta la distribució de persones adultes entre 18 i 44 anys que no han completat els seus estudis primaris. Serien per tant persones amb altres riscos associats, com són l'atur, la insuficiència d'ingressos i de retruc una xarxa social més empobrida. Observem una concentració d'aquests casos en la zona de Congost, Sant Miquel, 1er de Maig, Can Gili, Granollers Nord, Can Mònic i Ponent.

Nivell d'estudis de la població de 18 i més anys de Granollers per tram d'edat. Any 2017

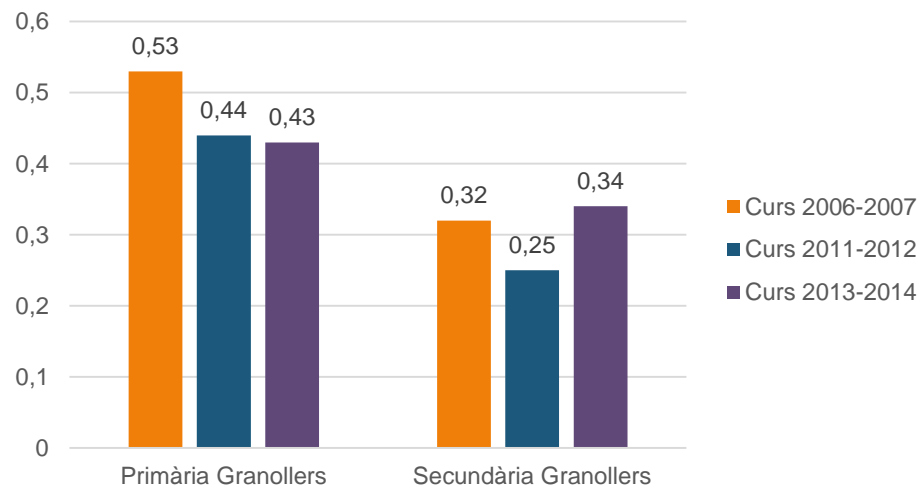

Font: Padró Municipal d'Habitants. Granollers, 2017

Persones entre 18 i 44 anys amb estudis primaris incomplets o inferiors

Índex de dissimilitud (o nivell de segregació escolar) a infantil-primària i secundària a Granollers.

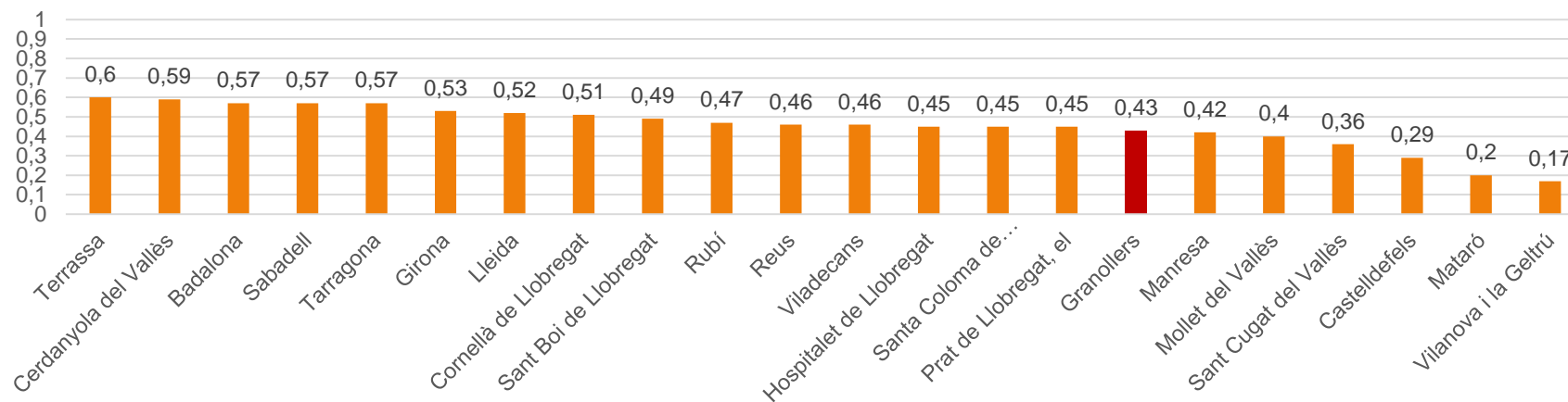
Com a moltes altres ciutats amb un nivell d'immigració elevat i una segregació urbana d'aquesta per barris, observem a Granollers una certa segregació escolar de l'alumnat estranger.

Els índexs de segregació escolar han estat estudiats pel Síndic de Greuges, que mesura aquesta segregació a través de l'Índex de dissimilitud*. Segons aquests índexs i per a l'últim curs analitzat (2013-2014) Granollers té un nivell de segregació més baix que la majoria de ciutats de més de 50mil habitants de Catalunya, tot i que cal tenir en compte que la tònica és tenir índexs de segregació força elevats.

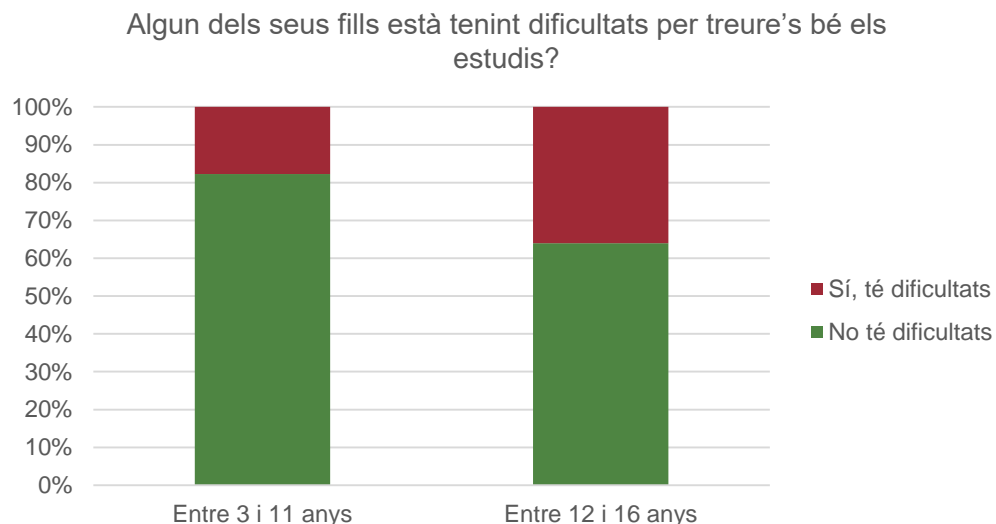
L'evolució entre els cursos de 2006 i 2014 indica una disminució de la segregació a Granollers en l'etapa infantil i primària obligatòria. En l'etapa secundària el grau de segregació és menor, però en canvi no mostra signes de disminuir.

*Índex de dissimilitud: mesura la proporció d'alumnes estrangers que haurien de canviar d'escola per aconseguir una distribució igualitària. L'escala oscil·la de 0 a 1, en què 0 és la igualtat perfecta i 1 la desigualtat màxima –un índex de 0,50, per exemple, indica que el 50% de l'alumnat hauria d'escolaritzar-se en un altre centre per mantenir l'equitat.

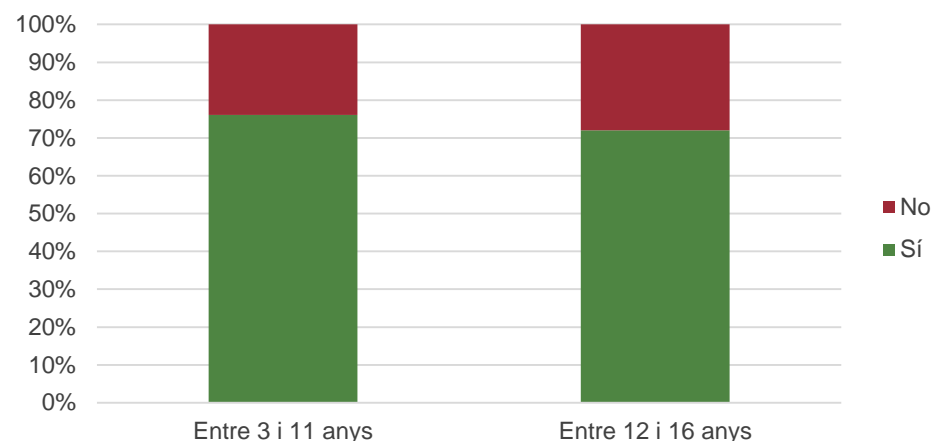
Índex de dissimilitud (o nivell de segregació escolar) al curs 2013-2014 en educació infantil i primària

Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Els seus fills menors de 16 anys fan regularment algun tipus d'activitat extraescolar (esport, música, esplai...)?

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Pel que fa al risc de fracàs escolar, es detecta que aproximadament un 18% de les famílies amb fills entre 3 i 11 anys detecten dificultats en els seus fills i filles per a treure's els estudis, mentre que a l'ESO aquest percentatge es dobla fins al 36%.

La diagnosi del Pla Local de Joventut posa de manifest unes taxes de no superació de l'ESO una mica superiors a Granollers que al context de la comarca i de la demarcació de Barcelona (15,4%, 11,6% i 13,2% respectivament al curs 2014-15).

L'educació extraescolar i en el lleure correlaciona de manera positiva amb un major èxit i integració escolar, a més de ser símptoma d'un major acompanyament educatiu per part de la família i sobre tot d'una situació econòmica normalitzada que permet assistir a aquest tipus d'activitats. A Granollers, aproximadament un 25% de l'alumnat no fa cap activitat extraescolar. Aquesta situació es dona sobre tot en famílies amb baix nivell educatiu i econòmic. L'alumnat d'origen estranger està sobrerrepresentat entre l'alumnat que no accedeix a les extraescolars.

Alumnat de 4t d'ESO segons resultat i càlcul del fracàs escolar a Granollers, el Vallès Oriental, Barcelona i Catalunya, curs 2014-2015

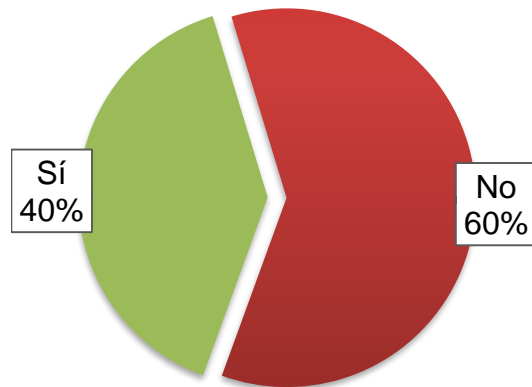
Situació	Granollers	Vallès Oriental	Dem. Barcelona	Catalunya
Alumnat				
Alumnat de 4t d'ESO 2013_2014	670	4.087	49.559	67.367
Avaluats	645	4.048	48.908	66.681
Graduats	567	3.612	42.997	58.496
No avaluats	25	39	651	686
No graduats que s'han avaluat	78	436	5.911	8.185
No graduats totals (no avaluats i no graduats)	103	475	6.562	8.871
Taxes (%)				
% d'alumnat que no supera l'ESO	15,4	11,6	13,2	13,2
% d'alumnat que no s'avalua de l'ESO*	3,7	1,0	1,3	1,0
% d'alumnat que no aprova l'ESO*	12,1	10,8	12,1	12,3

Font: Elaboració Fundació Pere Tarres a partir les dades del Departament d'Educació. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Educació.

* La suma d'aquests percentatges no ha de coincidir amb la taxa general, són taxes independents.

En els últims 12 mesos, ha fet vostè algun tipus de formació relacionada amb el seu treball o amb alguna afició o interès seu particular?

En l'adultesa, la formació al llarg de la vida segueix la lògica dels capitals acumulatius: qui més en té, més en fa.

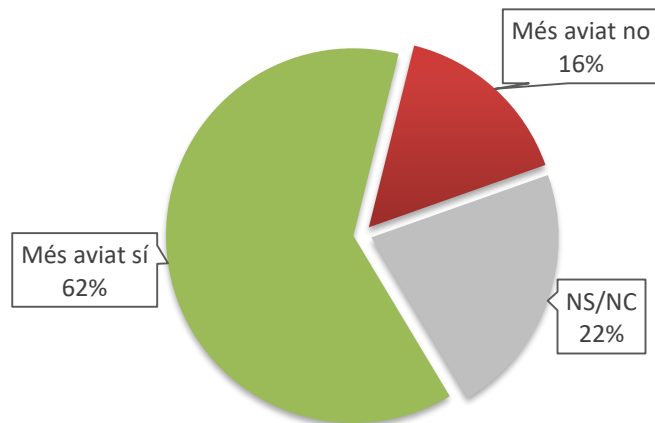
Així, les persones amb estudis superiors han fet algun tipus de formació en el 58% dels casos, mentre que els que tenen estudis primaris o inferior n'han fet en el 14,5% dels casos.

Per tant, es confirma que a menys nivell educatiu assolit durant la infantesa i joventut, menor és la implicació en activitats educatives en la vida adulta.

2.8.2. Cobertura de necessitats i riscos detectats

Creu que Granollers li ofereix bones oportunitats d'educació a vostè i als seus fills?

La major part de la població de Granollers (62%) percep bones oportunitats educatives a la ciutat, tant per a sí com per als seus fills i filles.

Allò que es diu de positiu de les oportunitats d'educació a Granollers és:

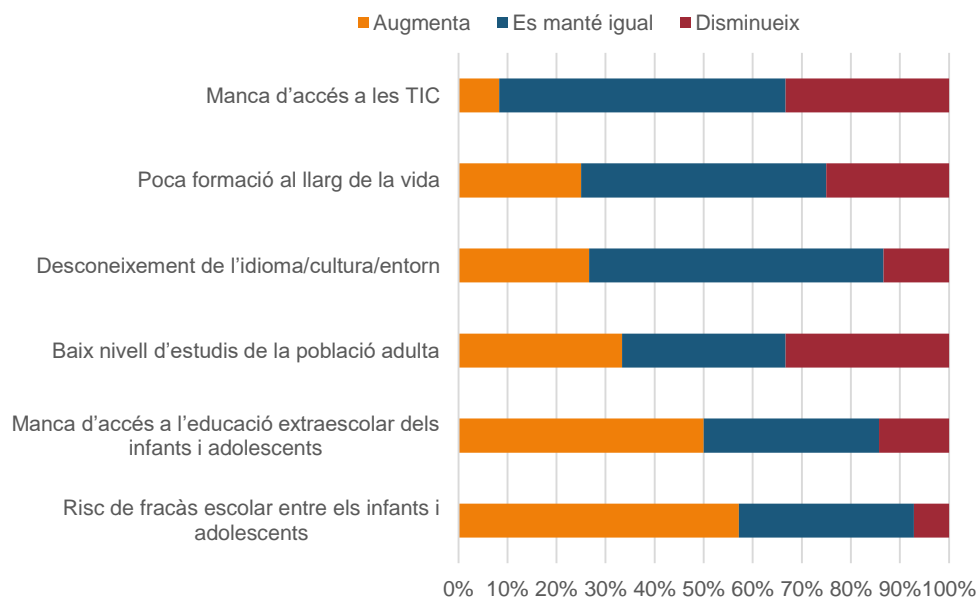
- La qualitat de les escoles i l'educació que hi fan, tant pública com concertada.
- El nombre de centres, la proximitat i varietat, que permet escollir.
- El bon tracte, la professionalitat dels mestres, la bona atenció que fan.
- L'oferta d'activitats extraescolars, les activitats culturals, les biblioteques
- L'oferta de cursos (que alguns són gratuïts) i activitats per adults

En canvi, un 16% opina que més aviat no és així. Són les persones joves qui més ho pensen. Els principals elements negatius serien:

- Manca d'oferta a partir de batxillerat, sobretot oferta pública, manca d'especialitats, llunyania de centres d'FP i universitats
- Falta d'ajudes, cursos gratuïts, gratuïtat de l'escola bressol, ajudes per extraescolars (música,...)
- Mala qualitat del sistema educatiu en el seu conjunt

Com creus que estan evolucionant les següents problemàtiques a Granollers? (consulta a professionals)

Font: Consulta a professionals. Granollers, 2018

Entre els professionals consultats, es considera que el perfil de les persones amb major risc social associat a mancances educatives seria el següent:

- Joves i adolescents amb conductes de risc, fracàs escolar, absentisme...
- Persones amb baix nivell educatiu o sense qualificació professional
- Persones amb poc accés a la informació (dificultats de comprensió) o amb poc accés a les noves tecnologies

Pel que fa a l'evolució d'algunes problemàtiques educatives, es considera que està augmentat el risc de fracàs escolar entre els infants i adolescents. La manca d'accés a l'educació extraescolar tampoc estaria enregistrant grans avenços. En canvi, el nivell d'estudis de la població adulta, la formació al llarg de la vida i l'accés a les noves tecnologies tendria a millorar (segons l'enquesta de Condicions de vida, el 87% de la població adulta de Granollers disposa de connexió a internet, ja sigui fixa o mòvil).

Preocupa de manera especial la segregació escolar tant en educació formal com no formal, malgrat és una realitat sobre la que ja fa temps que s'està treballant amb resultats esperançadors.

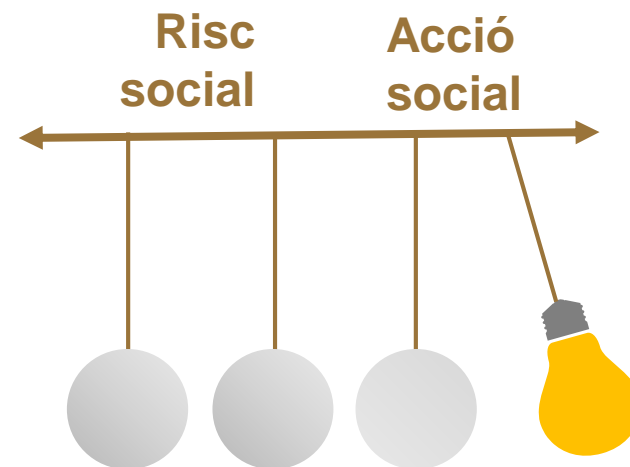
La no realització d'activitats extraescolars és una barrera per a l'èxit educatiu que se suma a d'altres lligades a la situació familiar, contribuint a reproduir en els fills les dinàmiques de vulnerabilitat econòmica i exclusió social que es donen en els pares. Per això, continuar implementant mesures – ajuts econòmics, orientació, proximitat...- per afavorir un accés més equitatiu i universal seria un altre fita a treballar.

El personal consultat destaca i valora que es disposa a Granollers d'un Serveis d'Educació amb bona estructura de personal que permet desenvolupar una política educativa bastant intensiva i amb continuïtat. També es valora en gran mesura el Pla Educatiu d'Entorn i el Pla Educatiu de Ciutat, com a eines que estan permetent fer una tasca comunitària, d'equitat i reforç educatiu, a través de diferents programes i activitats. Actualment, el nou PLIA, el Pla de Joventut i el projecte Adolescències 360 permetran aprofundir en aquesta línia en les edats adolescents i joves.

En l'àmbit de l'adultesa, malgrat es perceben oportunitats i recursos, cal continuar treballant per vincular els col·lectius més vulnerables a aquestes oportunitats, amb mesures d'orientació, prescripció, suport econòmic.... La immigració, d'altra banda, fa necessaris reforçar mecanismes d'aprenentatge de la llengua, alfabetització, coneixement de l'entorn...

A més de l'anterior, es ressalta que la població en risc d'exclusió té molt poc accés a les activitats culturals de la ciutat. Es requereixen incentius i accions específiques per fer accessible la cultura a aquestes col·lectius. Programes com 'Apropa Cultura' o 'Coenzims' són experiències positives en aquest sentit.

Finalment, es valoren també molt les iniciatives en l'àmbit educatiu que estan sorgint des del teixit social i que realment nodreixen la ciutat d'oportunitats educatives al llarg de la vida. El voluntariat educatiu, la Universitat Popular o AGEVO en serien alguns exemples i per tant serien iniciatives a recolzar.

3. Criteris del Pla d'Acció

El treball consultiu realitzat amb personal tècnic i associat de Granollers ha posat l'accent en una sèrie de criteris d'acció que han d'estar presents de manera transversal en la proposta d'actuació del Pla.

Aquestes criteris queden il·lustrats en el diagrama de la pàgina següent, en forma de 6 eixos transversals als àmbits d'acció específics que han estat identificats i explicats en l'apartat de diagnosi.

Passem a comentar cadascun d'aquests eixos transversals:

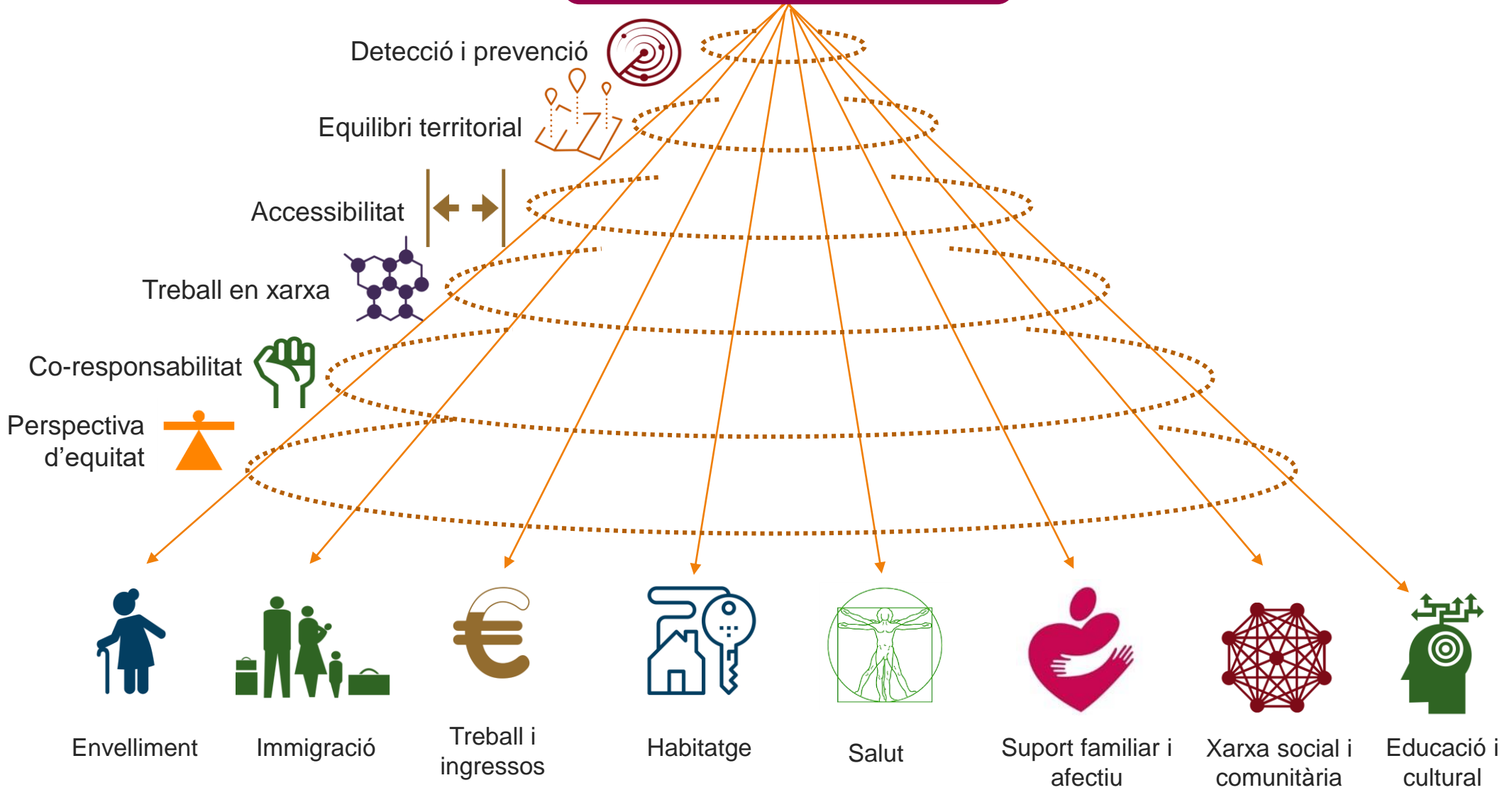
Perspectiva d'equitat

L'objectiu de la inclusió social porta implícita la voluntat d'assolir una major igualtat d'oportunitats. Aquesta voluntat requereix mesures de promoció social de les persones que tenen més dificultats per accedir

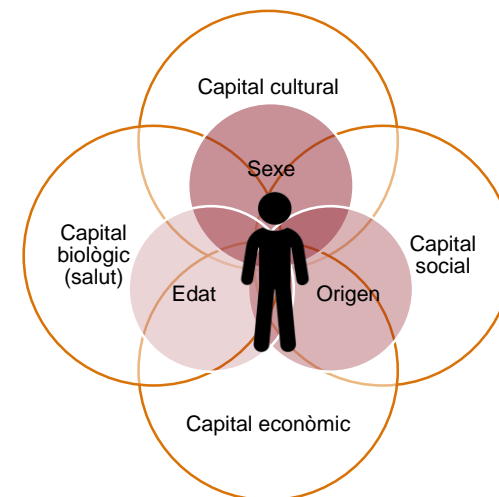
a aquestes oportunitats. L'objectiu de la inclusió i la igualtat requereix per tant en primer lloc identificar quins són els factors principals de desigualtat d'una societat per després actuar des d'una lògica compensatòria respecte d'aquestes desigualtats.

La teoria sociològica ha identificat tradicionalment tres factors estructurals de desigualtat en les nostres societats. Aquests factors són el lloc de naixement, el sexe i l'edat. Es tractaria de tres factors determinats pel naixement. L'edat comporta dues vessants, per una banda els cicles de vida, pels quals hom transita al llarg de la vida; i per un altra banda, la generació a la qual un pertany, associada als determinats econòmics, socials i culturals d'una època. **Analitzar les condicions de vida de les persones sota el prisma de la desigualtat per raó del sexe, l'edat i l'origen geogràfic permet visualitzar en quins aspectes cal una major acció compensatòria.**

Àmbits específics del Pla Estratègic d'Acció Social

**Condicions de la
persona per a la inclusió
social**

Adicionalment a aquests tres factors estructurals de desigualtat social, s'afegeixen d'altres adquirits des de la infantesa i que varien en funció sobre tot de l'origen familiar i de les oportunitats de desenvolupament personal que brinda el context i el territori.

Una de les teories que aborda aquests factors és la teoria dels capitals, desenvolupada entre d'altres pel sociòleg Pierre Bourdieu (1997). Segons aquest autor, la posició social de les persones i la seva mobilitat social s'explica per la possessió de tres grans formes de 'capital':

- El capital econòmic: que ve donat en forma de diners, propietats o inversions que atorguen el dret a la 'propietat' i al consum.
- El capital cultural: allò que hom coneix i sap fer i es presenta sota l'habitus (el saber estar, les actituds, la distinció, la 'compostura'...); els títols, certificats, credencials i els coneixements i habilitats adquirides.
- El capital social: format per la xarxa de relacions familiars, d'amistat, reconeixement i prestigi social, basades en els principis de reciprocitat i confiança i de la que hom pot esperar un recolzament.

Les persones inverteixen el seus capitals en benefici propi o del col·lectiu amb qui s'identifiquen amb la intenció de preservar-los i augmentar-los.

Les tres formes de capital es retroalimenten entre sí i per això tendeixen a concentrar-se en els mateixos col·lectius de persones. Per exemple, un major capital cultural acostuma a tenir com a conseqüència unes millors oportunitats professionals i un major accés a cercles socials amb poder. La desigualtat de capitals té també un impacte en la condició física i de salut de les persones.

Les desigualtats socials s'expliquen segons les teories del capital tant per les desigualtats econòmiques, com educatives com de capital social adquirides entre grups i individus. Això implica que les polítiques contra l'exclusió social han de vetllar per la creació i accés equitatiu a oportunitats en tots tres àmbits (educatiu, econòmic i de xarxa social).

En aquest sentit, l'anàlisi de desigualtats realitzat contempla la distribució d'aquestes tres formes de capital i les oportunitats que ofereix el territori en relació a elles.

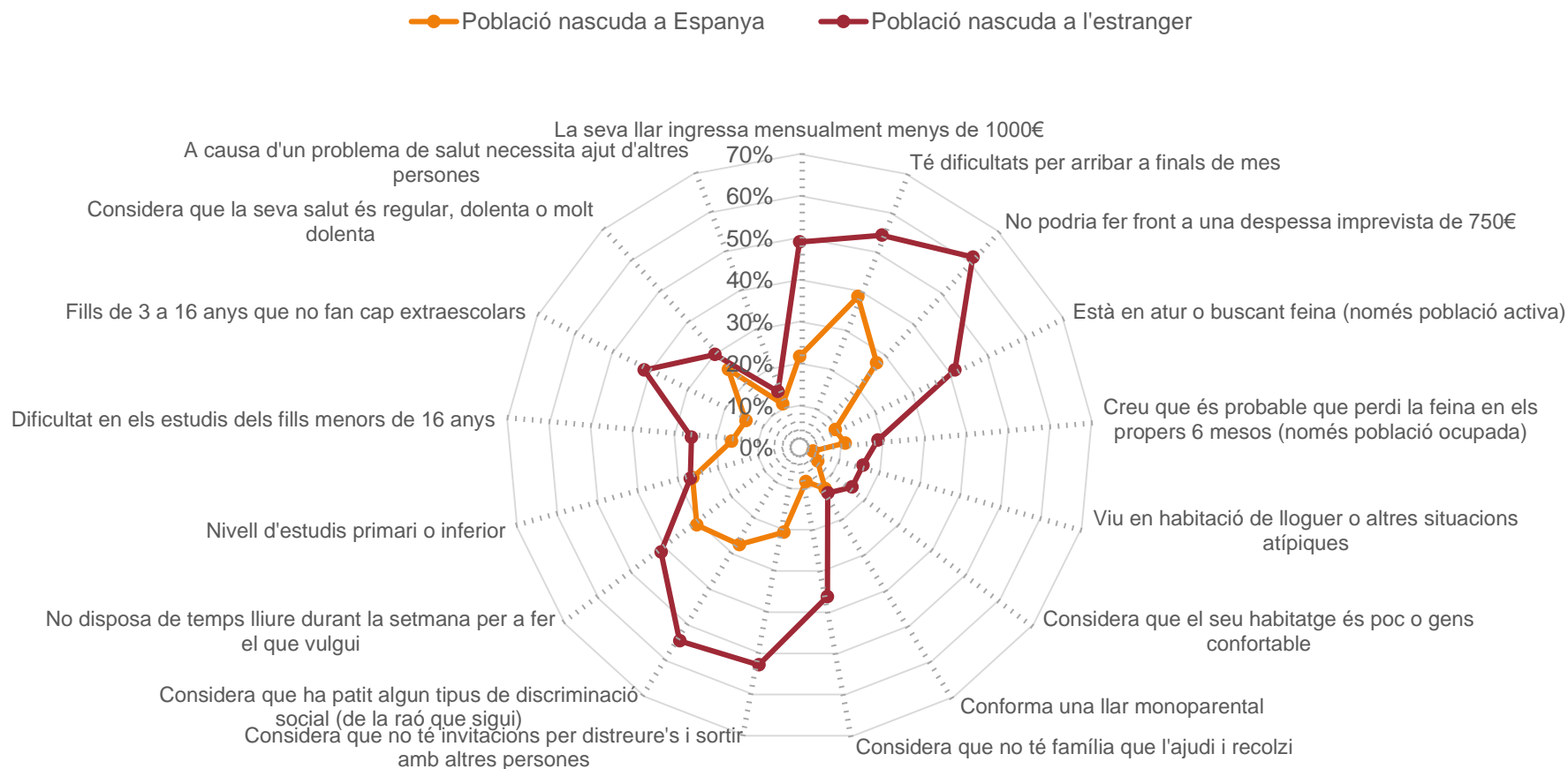
Pla Estratègic d'Acció Social Granollers. 2018

Els gràfics a continuació mostra per a Granollers les desigualtats copsades des d'aquesta perspectiva diferencial de sexe, origen i edat, en relació a les diferents formes de capital, afegint també la salut com un altre àmbit de desigualtat. Es mostra també la situació

de les persones ateses pels Serveis Socials de Granollers en relació als diferents factors analitzats i finalment la interrelació entre els capitals analitzats.

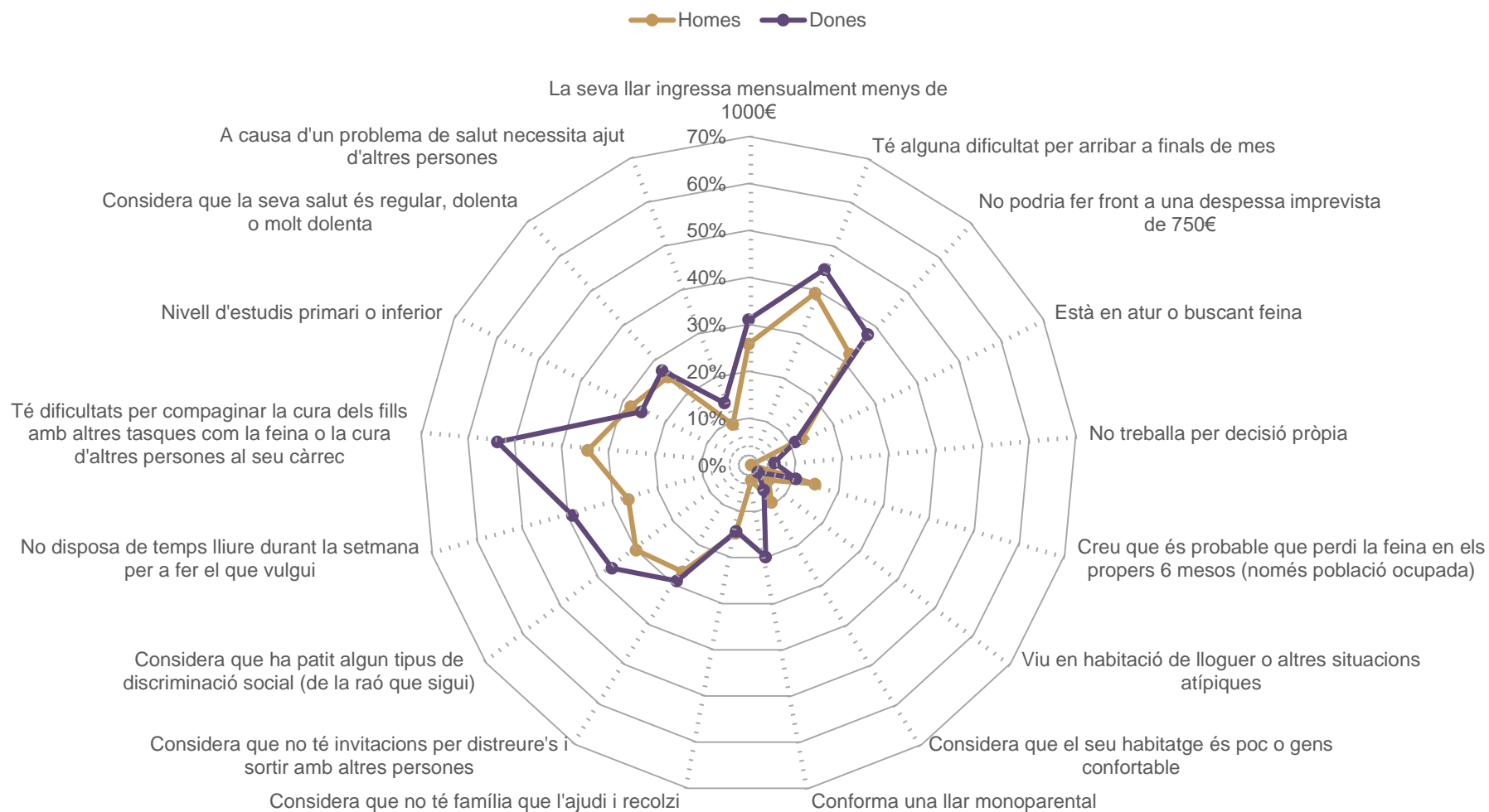
Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Desigualtats socials per raó d'origen. Granollers 2018

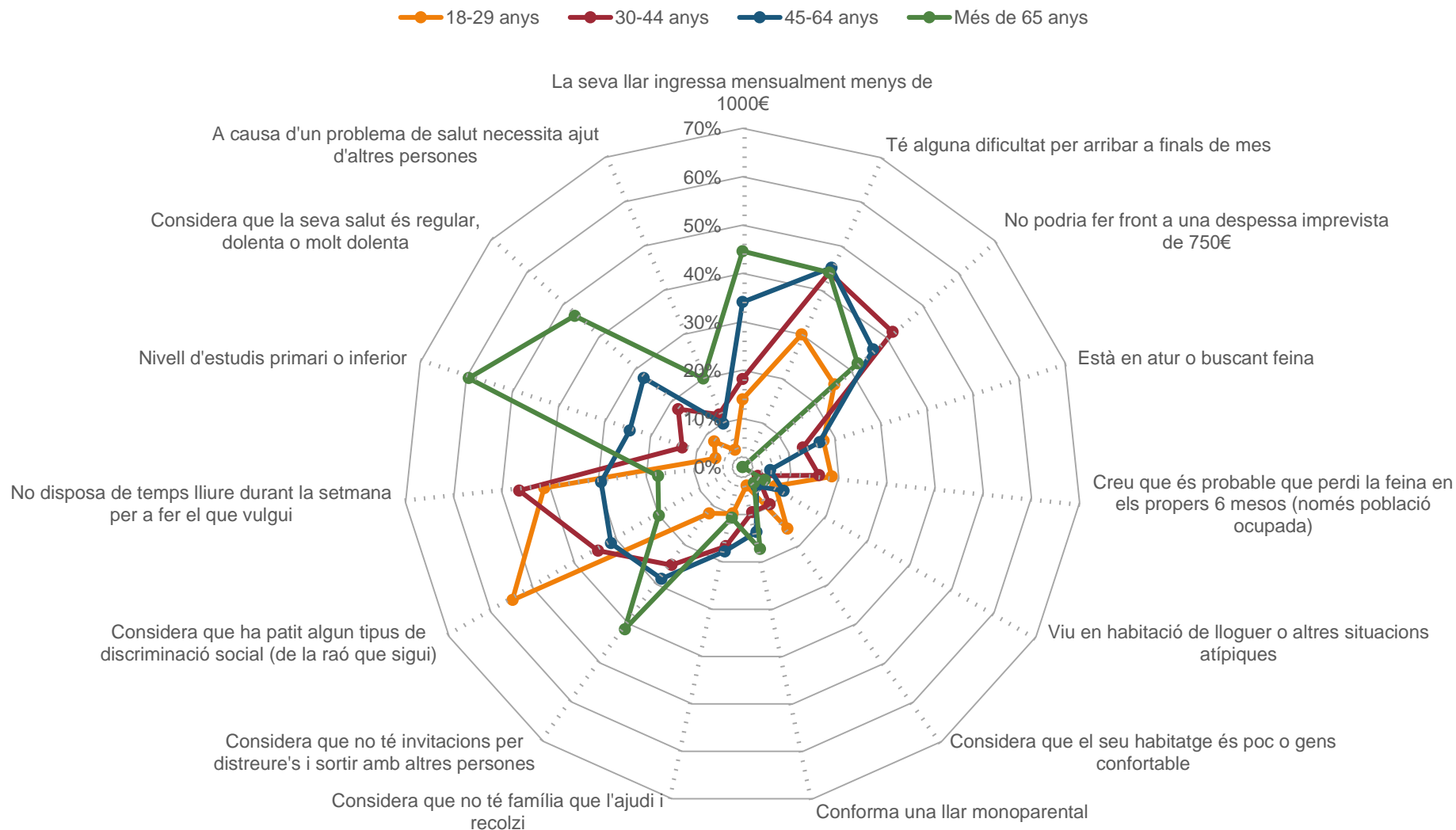
Els principals àmbits de desigualtat segons el lloc de naixement s'ubiquen en l'àmbit dels ingressos i el treball, l'habitatge, la disponibilitat de xarxa familiar i social, el prestigi social (en el seu defecte, la discriminació). Si bé el nivell d'estudis de la població adulta estrangera és bastant similar al de la població autòctona, els indicadors educatius dels fills apunten a clares desigualtats. En tots els àmbits es tracta de desigualtats molt accentuades.

Desigualtats socials per raó de gènere. Granollers 2018

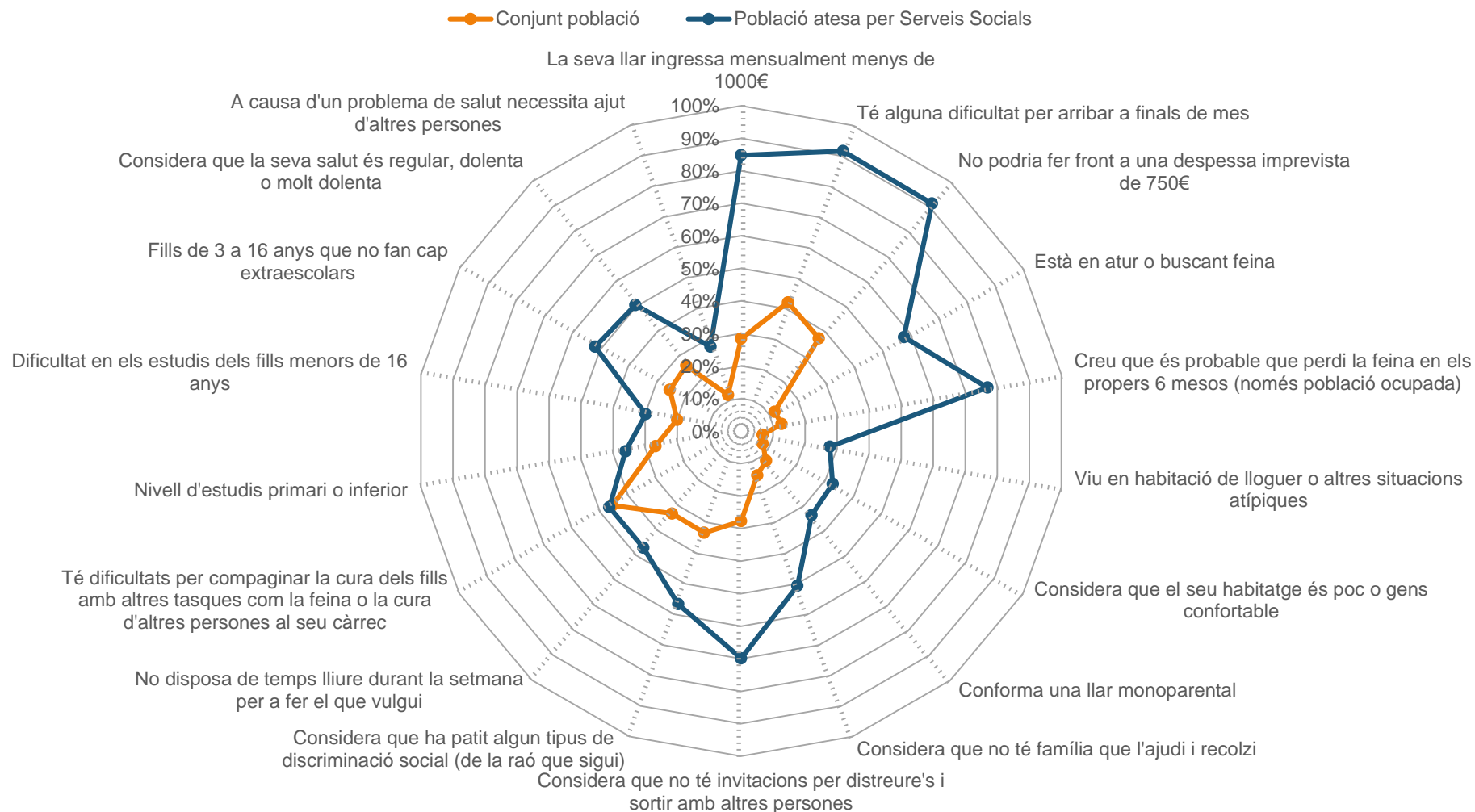
Els principals àmbits de desigualtat entre homes i dones s'ubiquen en l'àmbit de la conciliació laboral i familiar i en la disponibilitat de temps lliure. També en l'àmbit dels ingressos – vinculat a sous i pensions més baixes. La monoparentalitat és també una situació familiar molt feminitzada.

Desigualtats socials per raó d'edat. Granollers 2018

Les desigualtats per raó d'edat varien en funció del cicle vital. La població jove destaca per ser la que se sent més discriminada, si bé les seves condicions de vida són relativament bones – en gran mesura per viure en molts casos sota l'aixopluc familiar. Denota unes condicions laborals i d'habitatge una mica pitjors. La població entre 30 i 44 anys, generalment ja emancipada i amb càrregues familiars, destaca per ser la que té menor capacitat d'estalvi i menys temps lliure. La població entre 45 i 64 anys, generalment amb fills ja més grans, seria actualment la millor posicionada considerant el conjunt d'àmbits analitzats. La generació més gran (més de 65 anys) seria la que arrossega més desigualtats a nivell educatiu i de salut. S'observa una menor xarxa de relacions socials (tot i que no a nivell de recolzament familiar) i un menor nivell d'ingressos, compensada tanmateix per una major seguretat en l'habitatge (generalment en propietat i sense pagaments pendents).

Desigualtats socials entre persones usuàries de serveis socials i el conjunt de la població. Granollers 2018

Les desigualtats entre la població atesa per Serveis Socials i el conjunt de la població és màxima en l'àmbit econòmic i del treball. És també molt elevada a nivell d'habitatge, recolzament familiar, xarxa social, salut, nivell educatiu i rendiment educatiu dels fills i filles. Trobem també molta presència de llars monoparentals.

Les persones usuàries de serveis socials tenen per tant una situació clara de risc d'exclusió o exclusió efectiva.

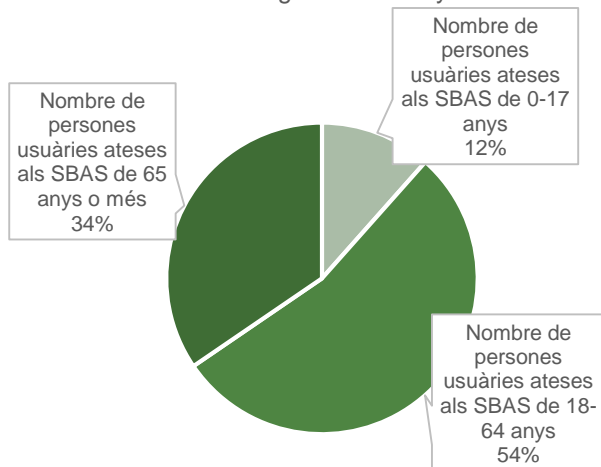
*Nota: les persones de serveis socials enquestades han estat persones visitades des dels centres d'atenció primària de serveis socials. Són en molts casos persones que reben un seguiment per part de serveis socials. Hi ha persones usuàries, principalment per a temes de dependència, que només requereixen un seguiment esporàdic i en aquest sentit estan menys presents en els punts d'atenció de serveis socials.

Perfil demogràfic de les persones usuàries de serveis socials a Granollers (Font: Serveis Socials, 2016).

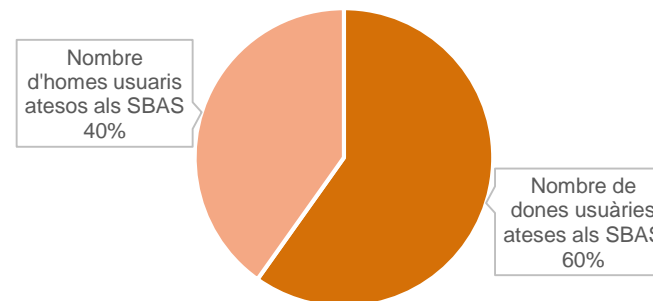
- S'observa una sobrerrepresentació de dones – possiblement lligada a situacions de monoparentalitat i persones que viuen soles, totes dues condicions molt feminitzades.
- S'observa també una distribució d'edats on la població de més de 65 anys està molt sobrerrepresentada: aquest grup d'edat representa el 17,36% de la població total segons el Padró Municipal d'Habitants i 34% en el conjunt d'usuaris de serveis socials.

- Hi ha una sobrerrepresentació de població estrangera: 12% al conjunt de la població i 23% entre la població usuària de serveis socials (en tots dos casos sota criteri de nacionalitat, no de país de naixement). Aquesta sobrerrepresentació es concentra en les edats mitjanes, sent quasi inexistent en les edats per sobre dels 65 anys.

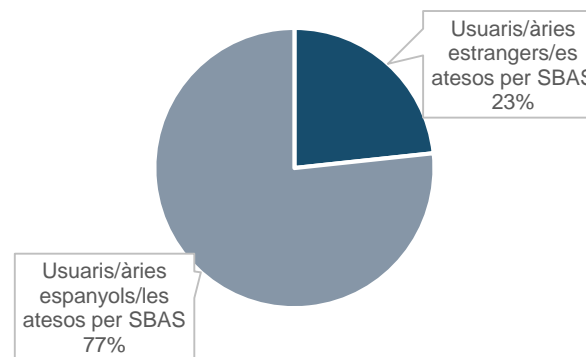
Persones ateses als SBAS (Serveis Bàsics d'Atenció Social) de Granollers segons edat. Any 2016

Persones ateses als SBAS (Serveis Bàsics d'Atenció Social) de Granollers segons sexe. Any 2016

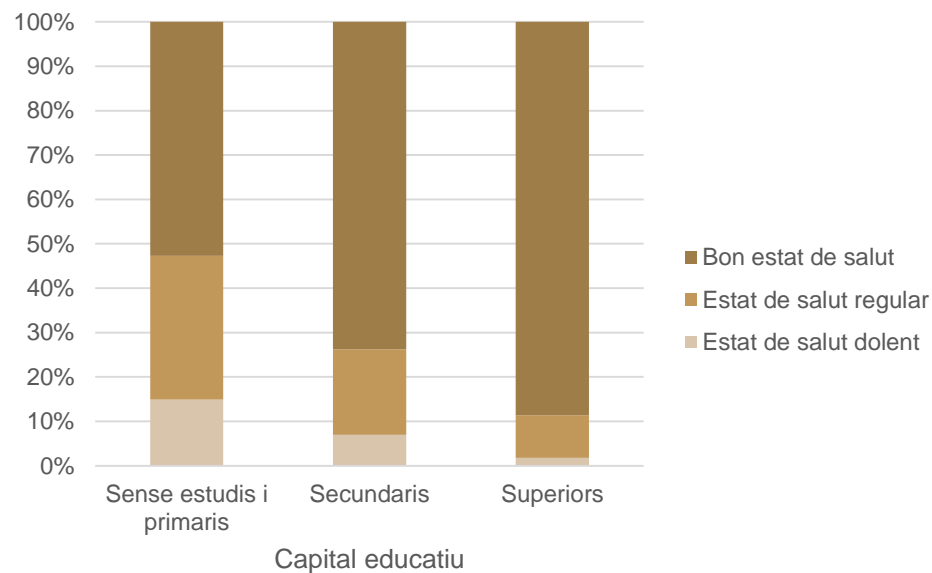
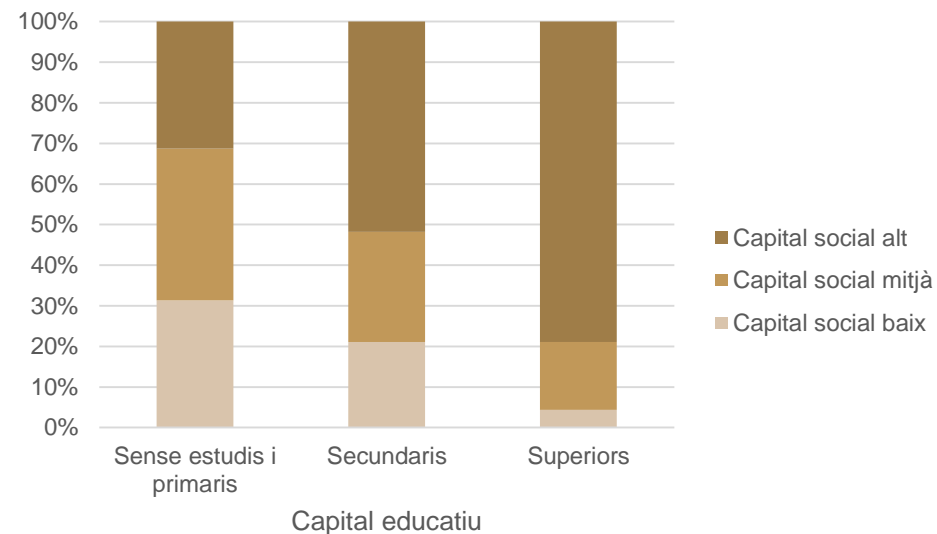
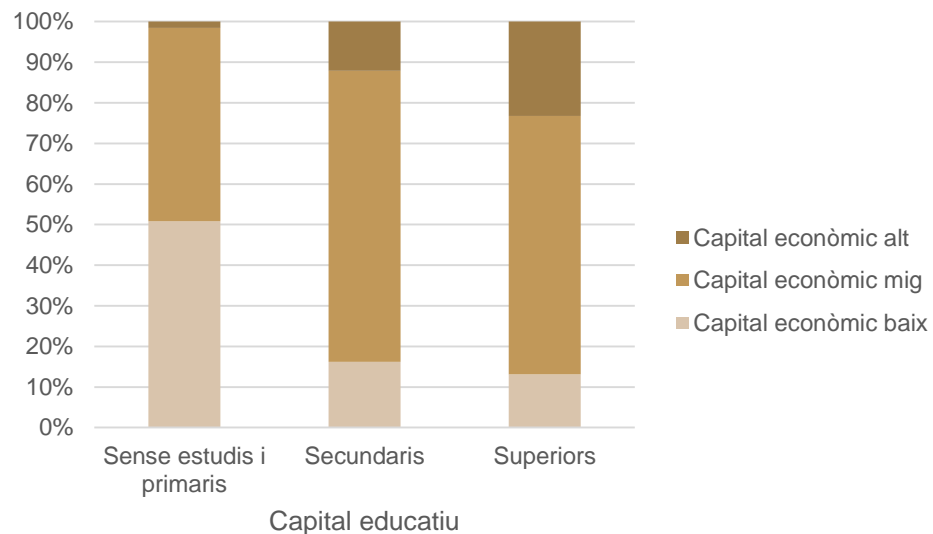

Persones ateses als SBAS (Serveis Bàsics d'Atenció Social) de Granollers segons origen. Any 2016

Font: Serveis Socials. Granollers, 2018

Correlació entre les diferents formes de capital

Font: Enquesta de condicions de vida de la població de Granollers, 2018

Co-responsabilitat

Entenem la co-esponsabilització com una forma d'apoderament en tant que fa a les persones partícips de les decisions que els incumbeixen de manera individual o col·lectiva, i les implica en l'la cerca i aplicació de respostes a les seves demandes i necessitats.

L'apoderament seria en aquest sentit una alternativa a les polítiques assistencialistes, basades en la recepció passiva d'un ajut sobre el que no s'ha tingut poder de decisió. Si bé hi ha situacions d'urgència social que fan imprescindibles ajuts assistencialistes, basar l'acció social en aquests ajuts suposa actuar només sobre els símptomes i no sobre les causes de la desigualtat i l'exclusió social.

L'assistencialisme pot generar també actituds de dependència, baixa autoestima i passivitat en les persones que en son objecte.

La co-responsabilitat o apoderament busca fer un treball de fons amb les persones i els col·lectis més vulnerables capaç de revertir l'espiral de la pobresa. En aquest sentit, els seus puntals són:

- La capacitat, sigui a través de la formació, la participació social, la inclusió en projectes laborals, la motivació, l'activitat física...
- L'acció comunitària: reforçant xarxes de cooperació i solidaritat entre persones. De manera especial, es busca reforçar i diversificar la xarxa de relacions socials de les persones més vulnerables.

La co-responsabilitat i apoderament de les persones requereix d'un apropament d'igual a igual, ni paternalista ni discriminatori, i un reconeixement del valor de l'altre. Això implica reforçar l'empatia i desmuntar prejudicis vers la població vulnerable o en risc d'exclusió social. L'anterior aplica tant a la societat en general com, en particular, al personal que atén població vulnerable des dels serveis i des de les entitats.

D'altra banda, cal vetllar per tal que els espais de participació i representació col·lectiva dels que s'ha dotat la ciutat (per exemple els consells i comissions ciutadanes) incloguin una representació més heterogènia de la societat, incloent els col·lectius més vulnerables.

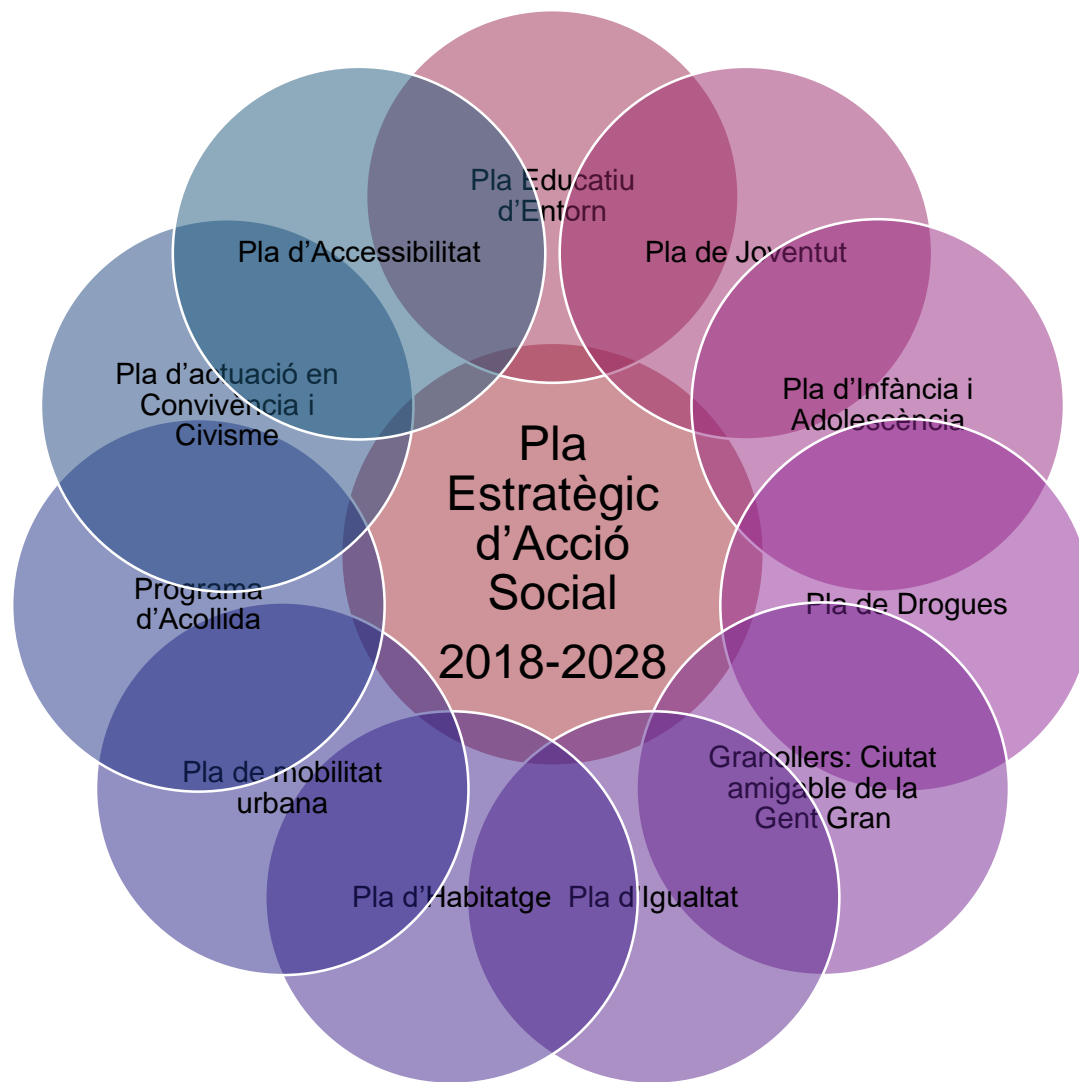
Plans vigents de l'Ajuntament de Granollers amb relació amb el Pla Estratègic d'Acció Social

Treball en xarxa

L'atenció a la població vulnerable i la lluita contra l'exclusió social no és una tasca exclusiva de Serveis Socials sinó una tasca transversal de totes les àrees, polítiques i serveis. Per això, és fonamental generar un treball en xarxa entre totes les àrees i que totes les polítiques contemplin els objectius d'equitat i inclusió.

Actualment hi ha a l'Ajuntament de Granollers varis plans vigents o en procés de ser actualitzats que tenen àmbits d'acció comuns als Pla Estratègic d'Acció Social. La majoria d'aquests plans incorporen com un objectiu transversal la promoció de la població més vulnerable i la inclusió equitativa de tots els col·lectius. Moltes de les línies d'acció i mesures previstes per aquets plans tenen punts en comú entre sí i amb el Pla Estratègic d'Acció Social. Cal generar projectes col·laboratius entre àrees, polítiques i professionals, generant un veritable treball en xarxa entorn a l'equitat i la inclusió social.

El treball en xarxa també ha d'aplicar a l'hora de dissenyar equipaments, serveis i programes, integrant més perspectives i valoracions tècniques, que sens dubte enriqueixen i donen valor afegit.

Accessibilitat

L'accessibilitat, sense discriminacions, dels recursos i serveis de la ciutat és un objectiu transversal al Pla Estratègic d'Acció Social i també a molts altres plans de la ciutat.

El projecte 'Granollers. Ciutat amigable de la gent gran' és un bon exemple d'incorporació de la lògica inclusiva tant en la vessant urbanística com social i comunicativa.

En les últimes dècades s'ha avançat molt en l'accessibilitat urbanística de la ciutat. De fet, l'accessibilitat és un criteri cada cop més integrat en la manera de fer urbanisme i arquitectura.

Tanmateix, hi ha altres 'revolucions' pendents en l'àmbit de l'accessibilitat, com són a nivell informatiu i comunicatiu (idiomes, llenguatges i canals per aconseguir arribar a la comprensió de tothom). L'accessibilitat informativa és important en tots els àmbits, però de manera especial respecte als ajuts i programes dirigits a població vulnerable.

A nivell de programació d'activitats socials, culturals, esportives i educatives també cal un reforç de l'accessibilitat.

En aquest sentit, per exemple, la programació cultural i esportiva ha de vetllar per incorporar una perspectiva de disseny més inclusiu, afavorint l'accés i participació de persones en situacions de dependència, discapacitat, malaltia mental, cultures minoritàries, baix nivell econòmic o educatiu, etc. Per exemple, fórmules d'acompanyament i gratuïtat per a persones amb problemes de mobilitat o aïllament (com el programa ApropCultura) o projectes de co-disseny i organització d'activitats culturals, esportives, etc. amb col·lectius en risc d'exclusió (Coenzims en seria un exemple en l'àmbit cultural, AFIS i Programa d'Activitat Física en serien un altre des de l'àmbit esportiu).

Joventut també ha d'orientar les seves accions a un perfil més divers de persones joves, per exemple població nouvinguda jove, amb problemàtiques i prioritats com són l'habitatge i el treball.

Finalment, també en l'àmbit de l'accessibilitat, es demana modernitzar diferents espais i instal·lacions de serveis socials, com els centres oberts, per evitar l'estigmatització i segregació que acompanya molts d'aquestes espais i afavorir la seva dignificació i obertura al conjunt de la població.

Equilibri territorial

La distribució de la població a Granollers convida a fer una anàlisi de les polítiques municipals en clau territorial, procurant un major equilibri centre-perifèria en aquells aspectes que impacten en l'equitat social.

Hi ha prou igualtat entre barris/zones de la ciutat en quant a serveis bàsics. S'ha aconseguit una bona xarxa d'aquests serveis en tots ells. En canvi, les activitats socioculturals es concentren molt al centre i es considera per això que cal descentralitzar oferta sociocultural cap als barris, especialment en aquells barris amb fort sentiment de pertinença i que no se senten convidats a anar a les activitats i equipaments del centre.

Per fer-ho possible, es reclama més personal municipal als barris i reforçar el treball en xarxa entre serveis socials, joventut i la xarxa de centres cívics dels barris. Concretament en relació als centres cívics, es demana una major dinamització per la creació d'oferta més accessible i variada i implicar a la població dels barris en la decisió, organització i gestió d'aquesta oferta.

Un darrer aspecte a considerar és la conurbació que conformen Granollers, Canovelles, La Roca del Vallès i les Franqueses del

Vallès i que ha portat a crear alguns serveis compartits, com el del transport. També en l'àmbit de les polítiques socials cal avançar de la mà dels municipis de la conurbació potenciant mirades conjuntes i espais per compartir experiències i estratègies comunes.

Detecció i prevenció

És evident que l'acció social més efectiva és aquella de tipus preventiu, que evita l'exclusió social i els seus efectes.

Prevenir obliga a fer una detecció precoç de les problemàtiques i intervenir en aquell moment. En l'àmbit educatiu, de la salut, però també de l'habitatge o la immigració, això és fonamental, doncs l'agreujament de les problemàtiques obliga posteriorment a una intervenció molt més costosa i menys efectiva. Per això, projectes com la prescripció social en l'àmbit de la dependència o la salut mental, els projectes educatius adreçats a infància i adolescència, l'acollida de població estrangera, les mesures per aconseguir un accés estable i assequible a l'habitatge, són projectes contemplats en Pla Estratègic d'Acció Social que apunten a aquest factor preventiu.

4. Pla d'acció

En aquest apartat revisem cadascun dels àmbits d'acció treballats a la diagnosi, extraient les línies d'acció prioritàries (corresponents als objectius) i mesures concretes a impulsar des del Pla Estratègic d'Acció Social de Granollers, en el període 2018-2028.

S'hi inclou una taula resum de les línies i accions de cada àmbit, indicant la seva correlació amb els criteris d'acció social explicats en l'apartat anterior.

És important fer constar que la previsió d'accions del Pla no pot ser quelcom rígid, ni predefinit de forma invariable. Un Pla Estratègic és sòlid pel que fa als objectius, però flexible pel que fa a les accions per assolir-los, ja que aquestes necessàriament han adaptar-se als recursos i condicions del context en cada moment.

4.1. Línies d'acció social en envelliment

Hi ha un acord molt unànime entre els professionals consultats i la població sobre el fet que l'augment de població en edats avançades fa especialment important promoure les següents **línies d'acció**:

1. L'envelliment actiu
2. L'accessibilitat de la ciutat
3. L'atenció a la dependència
4. La prevenció i detecció de l'aïllament social i situacions de vulnerabilitat

Expliquem a continuació cadascuna d'aquests línies de treball i les accions que han de dotar-les de contingut operatiu:

Línia 1.1. Envel·liment actiu

Justificació: En el context demogràfic actual, adquireixen especial rellevància les polítiques d'envel·liment actiu. Existeixen ja recursos valuosos destinats a afavorir al màxim una vida activa entre la població de més de 65 anys i prevenir al màxim situacions de dependència (per exemple l'Espai Actiu o els Programes d'Activitat Física) . Tanmateix, **es veu la necessitat de reforçar aquests espais i activitats per donar més cobertura a una població gran en augment i alhora aconseguir una distribució territorial més equitativa.**

D'altra banda, el paradigma d'envel·liment actiu té en l'exercici d'una ciutadania activa i en la iniciativa comunitària la seva màxima expressió. Granollers destaca per comptar amb diverses iniciatives comunitàries exemplars i de referència en aquest sentit, com són el voluntariat educatiu, la Universitat Popular i AGEVO (Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran del Vallès Oriental). Recolzar aquestes iniciatives és clau per tal que el capital humà i social de les persones grans pugui revertir al màxim en la ciutat.

El fet que actualment s'estiguin jubilant moltes persones amb un bon estat de salut i un nivell educatiu elevat representa una oportunitat de ciutat clau a nivell d'acció social.

Tanmateix, cal destacar que, sovint, la participació social de la població de més de 65 anys es veu limitada per l'obligació o deure que assumeixen de cuidar a d'altres membres de la seva família.

Entre la població de més de 65 anys hi ha una proporció elevada de dones, que continuen jugant en aquesta etapa de la vida un paper essencial i no sempre reconegut de cura a d'altres persones.

En concret, es proposen les següents accions:

- **Acció 1.1.1., Potenciar espais i programes d'activitat física i mental, fent-los extensius a diferents punts de la ciutat per facilitar-ne l'accés.**

Es mantindran i potenciaran recursos clau com l'Espai Actiu de la gent gran i el Programa d'Activitat Física. Addicionalment, es farà una anàlisi de la cobertura dels serveis existents (a nivell de territori i de perfils de població que hi accedeixen) i una consulta tant a població destinatària com a professionals experts per decidir d'una manera estratègica quines són les activitats que cal reforçar més, en quins formats i en quins llocs cal ubicar-les de manera preferent.

- **Acció 1.1.2. Potenciar i enfortir la participació comunitària autogestionada, donant especial valor a les iniciatives de persones que s'incorporen a l'edat de jubilació en situació de continuar aportant a nivell social i humà a la comunitat.**

L'acció en aquest cas ha de centrar-se en afavorir el suport (per exemple a nivell logístic, de difusió de les activitats...) d'aquestes iniciatives, sense interferir en el seu caràcter civil i autogestionat. En aquest sentit, cal una cooperació transversal del consistori a l'hora de confiar i donar suport a les iniciatives que puguin tenir un interès públic o comunitari.

És important que les persones grans amb menor nivell d'estudis o menor xarxa social també puguin trobar canals per desenvolupar iniciatives pròpies o adherir-se a d'altres existents. Per això el suport del consistori ha de reforçar-se en el cas d'iniciatives procedents de persones amb menys recursos socioeducatius.

Línia 1.2. Accessibilitat de la ciutat i canals d'escolta i diàleg amb la gent gran

Justificació: Durant el 2018 s'ha desenvolupat el projecte 'Granollers, ciutat amiga de la gent gran'. El resultat d'aquest projecte ha permès identificar les línies de treball preferents per adaptar la ciutat a la gent gran en múltiples aspectes referits a l'accessibilitat i l'envelliment actiu: urbanisme, transport, comunicació, participació, oci... Aquest Pla emergeix d'una àmplia consulta a persones de més de 50 anys, recollint la seva sensibilitat, voluntat i expectatives vers el procés d'envelliment.

Tenint com a guia el projecte elaborat, aquesta línia d'acció va destinada a accelerar el desplegament de les millores d'accessibilitat i mantenir canals de comunicació, consulta i participació representativa amb la gent gran, per tal de fer ciutat "per i amb" les persones grans.

En concret, es proposen les següents accions:

Acció 1.2.1. Desplegar el Pla d'accessibilitat, potenciant les línies de treball per adaptar la ciutat a la gent gran.

Granollers està redactant el Nou Pla integral d'accessibilitat de Granollers. Des del Pla Estratègic d'Acció Social es vetllarà de forma especial per l'execució d'aquelles accions d'accessibilitat prioritzades per la gent gran, amb el benentès que són accions d'especial utilitat – present i futura – per a tota la població.

Es vetllarà també per tal que l'accessibilitat s'entengui realment de manera integral: és a dir, més enllà de l'accessibilitat urbana, s'incidirà molt en l'accessibilitat informativa, sobre tot aquella que emana de l'administració pública local, vetllant per un acompliment a fons de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, **accés a la informació pública** i bon govern.

Acció 1.2.2. Mantenir i potenciar canals de comunicació i diàleg representatius del col·lectiu de la gent gran per tal de recollir la seva sensibilitat, voluntat i expectatives vers els processos d'envelliment.

La metodologia participativa i col·laborativa que ha guiat l'elaboració del projecte 'Granollers, ciutat amiga de la gent gran' ha de consolidar-se com una manera continuada de fer política "per i amb" les persones, amb la convicció que els resultats i l'aprofitament dels recursos és millor quan es consulta a les persones destinatàries d'un servei, programa o acció.

Aquesta comunicació bidireccional i continuada pot sustentar-se per una banda en associacions i consells existents on la gent gran hi està representada, però és important també contemplar canals més flexibles i oberts com poden ser consultes esporàdiques, processos participatius en temàtiques concretes, i el seguiment de la satisfacció de les persones usuàries de determinats serveis o recursos.

Línia 1.3. Atenció a la dependència

Justificació: el Pla Estratègic d'Acció Social preveu mesures per potenciar al màxim l'envelliment actiu i l'accessibilitat de la ciutat per tal que l'autonomia de les persones pugui durar el màxim possible. Tot i així, és evident que les situacions de dependència acaben sent inevitables en molts processos d'envelliment. Per això, des del Pla es preveuen accions específiques per reforçar els recursos i serveis d'atenció a persones en situació de dependència, davant la previsió que durant les properes dècades hi hagi un augment considerable de persones en situació de dependència o/i discapacitat cròniques.

Acció 1.3.1. Ampliar i diversificar els serveis d'atenció social proveïts a domicili

Es reforçarà la cobertura dels serveis d'atenció social proveïts al domicili - com el SAD- per tal d'atendre la voluntat i necessitat de molta gent gran depenent de continuar el màxim de temps possible en la seva llar i entorn habituals.

D'altra banda, es flexibilitzaran els serveis d'atenció social proveïts a domicili per tal de dotar-los de més capacitat d'adaptació a la multiplicitat de situacions de dependència o discapacitat, disponibilitat de xarxa familiar, condicions d'habitatge, etc.

Es potenciarà des dels serveis proveïts a domicili una millora continuada en una metodologia de treball que sigui cada cop més sensible i respectuosa amb els valors i costums de les persones ateses, tenint en compte en la mesura del possible les seves preferències i prioritats a l'hora de ser atesa.

Addicionalment, es contempla la millora en l'orientació i suport als familiars cuidadors que es dispensa des dels serveis d'atenció a domicili, tenint present la figura dels cuidadors masculins i donant opcions i oportunitats als cuidadors/es per descansar de la seva funció.

Finalment, els serveis d'atenció social proveïts a domicili reforçaran la seva funció de detecció i resposta davant casos de maltractament, abandonament o abús de persones amb dependència o discapacitat, seguint en aquest sentit les orientacions que determini l'acció 1.4.2 sobre protocol d'acció contra el maltractament de gent gran.

Acció 1.3.2. Crear solucions residencials adaptades a la gent gran *(veure també el punt 4.5 sobre línies d'acció social en matèria d'habitatge).*

Es fomentarà i dinamitzarà la creació de recursos residencials per a gent gran i per a persones amb discapacitat o dependència, en coordinació amb el Pla d'Habitatge. Algunes d'aquestes solucions poden encaminar-se a crear oferta de pisos dotacionals, places de centres diurns o/i residencials. Es prioritzarà facilitar l'accés a recursos residencials als casos de persones en situació d'exclusió social i econòmica que romanen a l'espera de plaça pública.

També en coordinació amb Habitatge, es potenciarà i dinamitzarà la subvenció de millores d'accessibilitat en els edificis i habitatges on hi ha persones amb mobilitat reduïda.

Finalment, es potenciaran i dinamitzaran fórmules i recursos regulats que facilitin que persones grans que viuen soles puguin viure acompanyades.

Línia 1.4. Prevenció i detecció de l'aïllament social i situacions de vulnerabilitat

Justificació: l'atenció a la dependència requereix de mecanismes coordinats i eficaços de detecció de situacions de vulnerabilitat. Es compta ja amb algunes iniciatives i projectes molt valuosos, com 'Radars', 'Més a prop', 'Amics de la Gent Gran' i 'Teleassistència'. Des del Pla Estratègic d'Acció Social es vol afavorir el desenvolupament d'aquests o altres recursos de detecció i facilitar-ne la coordinació entre ells.

Acció 1.4.1. Potenciar i facilitar el desenvolupament dels projectes de detecció i acompanyament de persones grans en situació de vulnerabilitat.

Aquesta acció va destinada a recolzar, consolidar i coordinar projectes i recursos proactius per verificar la situació de de persones grans que viuen soles o que tenen poca autonomia, per evitar o detectar situacions de desemparament o vulnerabilitat

Acció 1.4.2. Integrar-nos de manera activa en el desenvolupament, promoció i implementació d'una guia contra el maltractament de la gent gran, de manera coordinada amb el Consell Comarcal del Vallès Oriental, tot i explorant el desenvolupament d'un protocol d'actuació específic en l'àmbit local de Granollers.

Aquesta acció va destinada a cobrir un buit important, que és la manca d'una guia o protocol d'actuació contra el maltractament de la gent gran.

L'acció es coordinarà amb la tasca que està realitzant el Consell Comarcal del Vallès Oriental en aquesta matèria, tot i explorant el desenvolupament d'un protocol d'actuació específic en l'àmbit local de Granollers.

1. Resum de línies d'acció social en envelliment

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 1.1. Envelliment actiu	Acció 1.1.1. Potenciar espais i programes d'activitat física i mental, fent-los extensius a diferents punts de la ciutat per facilitar-ne l'accés.	•				•	•
	Acció 1.1.2. Potenciar i enfortir la participació comunitària autogestionada, donant especial valor a les iniciatives de persones que s'incorporen a l'edat de jubilació en situació de continuar aportant a nivell social i humà a la comunitat.	•	•	•			
Línia 1.2. Accessibilitat de la ciutat i canals d'escolta i diàleg amb la gent gran	Acció 1.2.1. Desplegar el Pla d'accessibilitat, potenciant les línies de treball per adaptar la ciutat a la gent gran.	•		•	•	•	•
	Acció 1.2.2. Mantenir i potenciar canals de comunicació i diàleg representatius del col·lectiu de la gent gran per tal de recollir la seva sensibilitat, voluntat i expectatives vers els processos d'envelliment.	•	•				•
Línia 1.3. Atenció a la dependència	Acció 1.3.1. Ampliar i diversificar els serveis d'atenció social proveïts a domicili	•			•		•
	Acció 1.3.2. Crear solucions residencials adaptades a la gent gran	•			•		
Línia 1.4. Prevenció i detecció de l'aïllament social i situacions de vulnerabilitat	Acció 1.4.1. Potenciar i facilitar el desenvolupament dels projectes de detecció i acompanyament de persones grans en situació de vulnerabilitat.	•	•	•			•
	Acció 1.4.2. Integrar-nos de manera activa en el desenvolupament, promoció i implementació d'una guia contra el maltractament de la gent gran, de manera coordinada amb el Consell Comarcal del Vallès Oriental, tot i explorant el desenvolupament d'un protocol d'actuació específic en l'àmbit local de Granollers.	•		•			•

4.2. Línies d'acció social en immigració

Moltes de les necessitats i demandes copsades en aquesta diagnosi per la població estrangera són extrapolables a tota la població en risc d'exclusió social –autòctona i immigrada-, com per exemple totes aquelles que tenen a veure amb la insuficiència d'ingressos i les dificultats per accedir a un habitatge. També totes aquelles que tenen a veure amb millorar l'accés a la informació i la capacitació formativa.

Les demandes i línies d'acció formulades en els apartats dedicats a aquestes temàtiques (treball, habitatge...) tenen com un dels perfils poblacionals beneficiaris a la població estrangera, tot i no definir-se com a accions específiques per a la població estrangera sinó generals per a totes les persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social. En aquest sentit, s'opta per una política de normalització i universalitat dels recursos i dels serveis, defugint la creació de recursos específics o exclusius per a col·lectius concrets. Tanmateix, cal garantir l'accessibilitat de la població estrangera a aquests recursos i serveis preveient mesures i adaptacions que els

permetin accedir i participar en igualtat de condicions.

Tot i l'anterior, es preveuen dos línies d'acció que sí estarien orientades específicament a la població d'origen estranger i que tenen com a objectiu compensar alguns desavantatges inherents al fet d'immigrar des de l'estranger, com són el desconeixement inicial de l'entorn i la llengua, les dificultats per assolir un estatus legal de ciutadania i la manca de relacions socials amb persones del lloc de destí.

Aquestes **línies d'acció** són:

1. Reforç de l'acollida
2. Ampliació de la xarxa social de les persones d'origen estranger

Les expliquem a continuació:

Línia 2.1. Reforç de l'acollida

Justificació: La reactivació de la immigració fa molt necessari reforçar les polítiques d'acollida. En aquest àmbit, es valora molt la funció d'acollida, acompanyament i capacitació que des de fa anys realitza el Servei d'Acollida, amb un ampli ventall d'actuacions a nivell de llengua, acollida escolar, assessorament jurídic, etc. Es demana reforçar el Servei d'Acollida en tot el ventall d'actuacions que desplega, per ser clau en la inclusió social normalitzada de la població estrangera i per promoure les oportunitats d'aquesta població a la nostra ciutat. Al mateix temps, es vol fer extensius els principis de l'acollida a tots els serveis, equipaments i entitats que tracten amb persones d'origen estranger, de manera que l'atenció i orientació que reben les persones estrangeres des d'aquests serveis contribueixi a l'apoderament i la integració d'aquestes persones.

Acció 2.1.1. Reforçar el Servei d'Acollida

Aquesta acció consisteix en reforçar programes de suport per al col·lectiu de persones immigrants destinats a facilitar el coneixement de la llengua com a mitja que facilita la integració social, cultural i econòmica a la ciutat. De manera especial, es reforçaran accions d'assessorament jurídic especialitzat en estrangeria, de manera que es possibiliti entre la gent immigrada un correcte coneixement i exercici dels drets i deures de ciutadania.

Acció 2.1.2. Fer extensius els principis de l'acollida als serveis, equipaments i entitats en contacte amb persones nouvingudes.

Aquesta acció consisteix en desenvolupar un major treball en xarxa entre el Servei d'Acollida i la resta de serveis i equipaments de l'Ajuntament, així com entitats, que tinguin un especial contacte amb persones nouvingudes.

Des del Servei d'Acollida es liderarà una tasca de sensibilització del personal de primera línia d'atenció a la ciutadania dels diferents serveis/equipaments municipals per tal de trencar suposicions, paternalismes i prejudicis envers la població estrangera i contribuir a desenvolupar una atenció més comprensiva, empàtica i eficaç amb la població nouvinguda. Aquesta tasca de sensibilització es pot fer extensiva a les entitats de la ciutat que tinguin especial contacte amb població nouvinguda. A més, es promourà que els diferents serveis, equipaments i entitats puguin fer una derivació correcte als recursos de la ciutat d'especial importància per a la població nouvinguda, com són el propi Servei d'Acollida, els recursos per aprendre català i castellà i el suport educatiu dels infants d'origen estranger.

Línia 2.2. Ampliació de la xarxa social de les persones d'origen estranger

Justificació: La diagnosi realitzada sobre la situació de la població estrangera a Granollers constata que bona part d'aquesta població té una xarxa social reduïda i endogàmica i que això limita molt el radi d'oportunitats al que accedeix la persona, a més de de limitar el procés d'integració a molts nivells. L'ampliació i diversificació de la xarxa social de les persones d'origen estranger esdevé per tant una línia d'acció prioritària envers a la població estrangera.

En paral·lel, cal un treball de fons constant per contrarestar els prejudicis i la rumorologia a diferents bandes, que dificulten l'accés igualitari a les oportunitats i la confiança recíproca necessària per construir xarxes de relació interculturals.

Acció 2.2.1. Potenciar les activitats socials i el teixit associatiu per afavorir la coneixença, confiança i cooperació en igualtat de condicions entre persones d'origen estranger i persones autòctones.

Aquesta acció té com a objectiu fomentar activitats integradores que contrarestin les dinàmiques segregadores per raó d'origen constatables a nivell urbanístic, educatiu i de relació social.

A nivell educatiu, s'afavoriran projectes i activitats que afavoreixin la

participació i interrelació entre pares i mares autòctons i immigrants en el món escolar dels seus fills.

A nivell esportiu i veïnal es promouran també activitats i projectes que facilitin la interrelació i col·laboració entre persones de diferents orígens. Aquestes activitats poden ser en molts casos impulsades conjuntament amb el teixit associatiu i civil dels barris.

Acció 2.2.2. Innovar en sensibilització social contra les discriminacions

Es potenciaran accions comunicatives i de sensibilització que contrarestin prejudicis i rumorologia que dificulten l'accés igualitari a les oportunitats i la confiança recíproca necessària per les relacions interculturals.

Les accions de sensibilització a impulsar hauran de transcendir les campanyes unidireccionals i avançar cap a formats més participatius i experiencials. Aquestes accions de sensibilització podran estar integrades amb d'altres que es facin per lluitar contra qualsevol forma de prejudici o discriminació social.

2. Resum de línies d'acció social en immigració

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 2.1. Reforç de l'acollida	Acció 2.1.1. Reforçar el Servei d'Acollida	●			●		●
	Acció 2.1.2. Fer extensius els principis de l'acollida als serveis, equipaments i entitats en contacte amb persones nouvingudes.	●		●	●	●	●
Línia 2.2. Ampliació de la xarxa social de les persones d'origen estranger	Acció 2.2.1. Potenciar les activitats socials i el teixit associatiu per afavorir la coneixença, confiança i cooperació en igualtat de condicions entre persones d'origen estranger i persones autòctones.	●	●	●	●		
	Acció 2.2.2. Innovar en sensibilització social contra les discriminacions	●					●

4.3. Línies d'acció social en salut

La diagnosi realitzada ha posat l'accent en l'augment de patologies relacionades amb la salut mental i en la necessitat de reforçar els serveis i la coordinació interdisciplinària i preventiva en aquest àmbit.

A més, hi ha un acord general en la idoneïtat d'avançar en projectes comunitaris de salut i potenciar els recursos que contribueixen a adquirir uns hàbits de vida saludables, com són la pràctica esportiva o l'horticultura, entre d'altres.

Les **línies d'acció** que es consideren més necessàries arrel de la diagnosi són les següents:

1. Treball en xarxa entre serveis socials i serveis sanitaris de salut mental
2. Recursos d'atenció psicològica des dels serveis socials
3. Prescripció social en l'àmbit de la salut mental i la dependència.
4. Oportunitats d'activitat física i esportiva inclusives i accessibles

Línia 3.1. Treball en xarxa entre serveis socials i serveis sanitaris de salut mental

Justificació: la diagnosi ha posat de manifest que el treball en xarxa entre serveis socials i serveis sanitaris i de salut mental és valorat actualment com a insuficient per a donar una resposta precoç i efectiva a un nombre creixent de problemes de salut mental entre la població, que afecta a perfils d'edats, sexe, origen i classe social molt diversos. És per això que el Pla Estratègic d'Acció Social incorpora accions per millorar aquesta situació.

Acció 3.1.1. Fomentar i mantenir espais de coordinació i acció conjunta entre els serveis socials i els serveis sanitaris de salut, especialment mental.

Aquesta acció consisteix en mantenir i consolidar la comissió de treball local de casos complexos, habilitada per treballar situacions personals i familiars greus en les que intervenen diversos serveis i caracteritzades per l'alta complexitat de la situació a tractar.

A més del treball interdisciplinari entorn a casos particulars, aquesta comissió - o un altre ens, en cas necessari - ha de facilitar l'assentament de criteris de bona pràctica professional i la proposta d'accions en clau preventiva i comunitària.

Paral·lelament i de manera interna, s'haurà d'avançar cap a la creació d'una unitat específica per a la gestió de casos complexos.

Línia 3.2. Recursos d'atenció psicològica des dels serveis socials

En paral·lel a la millora de la coordinació i treball en xarxa amb els serveis de salut i específicament de salut mental, es valora com a necessari poder detectar i atendre millor els factors psicològics que intervenen en moltes de les situacions de vulnerabilitat social que s'atenen des de serveis socials i altres serveis com el CIRD. És per això que es preveuen accions destinades a incorporar eines i recursos en els serveis socials municipals per entendre i atendre aquesta vessant psicològica.

Acció 3.2.1. Mantenir i consolidar el servei d'atenció psicològica per a infants i adolescents i les seves famílies, adreçat a famílies en seguiment pels serveis socials o pel CIRD (Centre d'Informació i Recursos per la Dona).

L'acció consisteix en el finançament o subvenció de serveis per atendre de forma precoç els casos lleus o incipients de salut mental que es detecten des dels serveis socials per a atendre problemàtiques socials diverses i des del CIRD per atendre nenes i nens víctimes de violència.

Es proposa ampliar el servei d'atenció psicològica per atendre la derivació de joves identificats des del servei d'atenció a les addiccions municipal.

A més de l'atenció individualitzada, el servei ha de promoure accions grupals i de sensibilització.

3.2.2. Estudiar i valorar la incorporació de perfils especialitzats en l'àmbit psicològic dins els equips d'atenció social primària (SBAS) per tal d'oferir una millor detecció, atenció i derivació quan apareixen factors psicològics.

Complementàriament a disposar de recursos on derivar adequadament i de forma precoç els casos detectats, es veu també la necessitat d'incorporar o formar perfils especialitzats en l'àmbit psicosocial dins dels equips de serveis social, per poder donar una atenció, assessorament o derivació més adequada en aquest àmbit. Es valoraran les diferents opcions per aconseguir aquesta major qualificació dels equips en l'àmbit psicosocial, sigui incorporant figures especialitzades o formant als professionals ja disponibles.

Línia 3.3. Prescripció social en l'àmbit de la salut mental i la dependència

Justificació: Els projectes de salut comunitària tenen un alt rèdit a nivell d'inclusió social. Aquest tipus de projectes requereixen de la col·laboració de molts agents, entre ells els de salut i els de serveis socials. Dins de l'àmbit de la salut comunitària, alguns centres d'atenció primària de Catalunya han assajat amb èxit projectes de prescripció social, pels quals el personal sanitari no 'recepta' medicaments sinó activitats destinades a afavorir uns hàbits de vida més saludables en les persones i una major integració comunitària. Des del Pla Estratègic d'Acció Social s'impulsaran accions per avançar en projectes de salut comunitaris, com la prescripció social.

Acció 3.3.1. Potenciar la col·laboració amb els serveis de salut en projectes de salut comunitària, com la «prescripció social»

L'acció preveu avançar en la idea de la 'prescripció social' en àmbits com la salut mental o l'envelliment actiu, on sovint el tractament idoni no (només) té a veure amb medicació sinó amb aconseguir canvis en l'estil de vida i les relacions socials.

El primer pas d'aquesta acció seria fer el 'mapa d'actius' (activitats a prescriure), amb la implicació transversal del consistori, altres administracions i el teixit social. El mapa d'actius ha de contemplar la dimensió territorial, és a dir, incloure activitats en punts diversos de la ciutat, per tal de poder oferir a la població una oferta de proximitat.

3.4. Oportunitats d'activitats física i esportiva inclusives i accessibles

Justificació: De manera transversal i per al conjunt de la població, es demana millorar la mobilitat en bicicleta, disminuir la contaminació i facilitar l'activitat física informal a l'aire lliure en els espais públics de tots els barris. Es tracta en aquest cas de línies d'acció contemplades de manera central en altres plans municipals.

De manera més específica, el Pla Estratègic d'Acció Social preveu una sèrie d'accions destinades a fer més accessible la pràctica física i esportiva a la població amb risc d'exclusió social, ja que la diagnosi posa de manifest que aquesta població sovint no té recursos per accedir a l'oferta existent o bé no troba oferta adaptada a la seva situació de salut o condició física.

Acció 3.4.1. Mantenir i consolidar l'ús d'horts urbans com a eines per treballar des d'un punt de vista social i terapèutic.

Aquesta acció proposa aprofitar l'èxit dels horts municipals individuals i col·lectius com a recurs terapèutic per a persones amb problemes d'aïllament, desmotivació, salut mental, etc. Per tant, dins d'aquesta acció es potenciaran projectes d'horts socials, urbans o/i vinculats a centres educatius.

Acció 3.4.2. Mantenir i consolidar els projectes AFIS adults i AFIS pediàtrics de teràpia mitjançant l'activitat esportiva en coordinació amb els serveis de salut

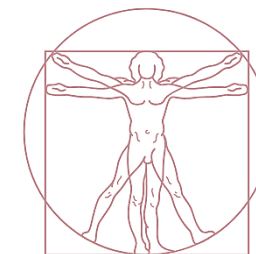
Es valoren positivament projectes com AFIS adults i AFIS pediàtrics, de teràpia a través de l'activitat esportiva dirigida i en coordinació amb els serveis de salut. Per tant, aquesta acció va destinada a consolidar aquest tipus de projectes i acompanyar-los de processos de millora continuada.

Acció 3.4.3. Millorar l'oferta gratuïta o semi-gratuïta d'activitats esportives a la ciutat per a col·lectius amb problemes de salut o amb alguna dependència o discapacitat.

Aquesta acció va destinada a cobrir la demanda de la població i dels professionals consultats de més activitats gratuïtes o semi-gratuïtes i d'una major oferta d'activitats per a persones amb pitjors situacions de salut o amb alguna dependència o discapacitat.

Acció 3.4.4. Reforçar les beques esportives com a mecanisme rellevant per facilitar la salut i la integració social i fomentar el compromís social de clubs i entitats

En aquest cas, s'assoleix el compromís de donar una major capacitat de cobertura a les beques esportives, donada la importància d'aquesta activitat per a la salut i per a la integració social. Es potenciarà també que els clubs esportius s'impliquin en la difusió d'aquests ajuts i en mesures socials complementàries.

3. Resum de línies d'acció social en salut

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 3.1. Treball en xarxa entre serveis socials i serveis sanitaris de salut mental	Acció 3.1.1. Fomentar i mantenir espais de coordinació i acció conjunta entre els serveis socials i els serveis sanitaris de salut, especialment mental.			•			•
Línia 3.2. Recursos d'atenció psicològica des dels serveis socials	Acció 3.2.1. Mantenir i consolidar el servei d'atenció psicològica per a infants i adolescents i les seves famílies, adreçat a famílies en seguiment pels serveis socials o pel CIRDA (Centre d'Informació i Recursos per la Dona).	•			•		•
	Acció 3.2.2. Estudiar i valorar la incorporació de perfils especialitzats en l'àmbit psicològic dins els equips d'atenció social primària (SBAS) per tal d'oferir una millor detecció, atenció i derivació de factors psicològics.	•			•		•
Línia 3.3. Prescripció social en l'àmbit de la salut mental i la dependència	Acció 3.3.1. Potenciar la col·laboració amb els serveis de salut en projectes de salut comunitària, com la «prescripció social»	•	•	•		•	•
3.4. Oportunitats d'activitats física i esportiva inclusives i accessibles	Acció 3.4.1. Mantenir i consolidar l'ús d'hortos urbans com a eines per treballar des d'un punt de vista social i terapèutic.	•	•		•	•	•
	Acció 3.4.2. Mantenir i consolidar els projectes AFIS adults i AFIS pediàtrics de teràpia mitjançant l'activitat esportiva en coordinació amb els serveis de salut.	•		•	•		•
	Acció 3.4.3. Millorar l'oferta gratuïta o semi-gratuïta d'activitats esportives a la ciutat per a col·lectius amb problemes de salut o amb alguna dependència o discapacitat.	•	•	•	•		•
	Acció 3.4.4. Reforçar les beques esportives com a mecanisme rellevant per facilitar la salut i la integració social i fomentar el compromís social de clubs i entitats	•	•	•			•

4.4. Línies d'acció social en treball i ingressos

Les principals demandes de les persones amb ingressos baixos tenen a veure amb poder accedir a oportunitats de feina, d'habitatge (preus més accessibles), ajuts per complementar pensions mínimes i ajuts educatius per als fills i filles, de manera que la pobresa econòmica no afecti a la seva educació.

A nivell professional, les demandes i propostes són molt coincidents a les de les pròpies persones afectades per la manca de treball o la insuficiència d'ingressos, amb especial sensibilitat a situacions de pobresa femenina (famílies monoparentals, etc...).

Exposem a continuació les **línies d'acció** específiques en matèria de treball i ingressos. Les accions relatives a l'habitatge o l'educació seran tractades en els capítols específics d'aquestes temàtiques:

1. Millora dels plans d'ocupació locals i l'accés al mercat de treball
2. Accessibilitat, simplificació i innovació en els ajuts econòmics de subsistència
3. Coordinació amb el tercer sector

Línia 4.1. Millora dels plans d'ocupació locals i l'accés al mercat de treball

Justificació: la diagnosi ha copsat un alt grau d'acord entorn a la idoneïtat de impulsar els plans d'ocupacionals locals com a bona pràctica per a remuntar a persones que porten molt de temps en atur i requereixen un procés llarg de recuperació o assoliment d'aptituds per a la integració laboral en el mercat de treball normalitzat. L'impuls dels plans d'ocupació locals passa per algunes millores, que expliquem a continuació.

Acció 4.1.1. Impulsar, millorar i consolidar els plans d'ocupació locals com a proposta de suport dignificadora per a persones amb dificultats d'inserció laboral.

Els plans d'ocupació locals són contractacions laborals temporals de persones aturades que es combinen amb accions de formació obligatòries i d'orientació laboral per a la inserció posterior, que l'Ajuntament finança amb fons propis o amb subvencions d'altres Administracions.

Les millores dels plans ocupacionals que cal impulsar i consolidar són les següents:

- Allargar la durada dels contractes dels plans d'ocupació locals fins a un any, per completar millor el procés formatiu i poder enllaçar-los amb prestacions socials en cas que la inserció laboral normalitzada no es produeixi.
- Evitar que els plans d'ocupació locals impactin de manera negativa en l'accés a ajuts socials posteriors.
- Fer un major acompanyament personalitzat als col·lectius amb més dificultats d'inserció durant els plans ocupacionals.

- Realitzar programes que combinin l'orientació laboral, la formació professionalitzadora i l'acompanyament a la inserció laboral de manera intensiva amb un col·lectiu o barri de la ciutat (com el programa 'Ponts a la feina' de l'Ajuntament o el programa 'Impulsa', de la Fundació IReS).
- Fomentar i facilitar les relacions amb el teixit empresarial per tal d'obrir vies de col·laboració formativa, que possibilitin la inserció de persones i col·lectius especialment desfavorits.

Acció 4.1.2. Aplicar mesures actives específiques (subvencions, sensibilització, etc...), per afavorir que el teixit empresarial i comercial de la ciutat generi oportunitats de feina per a perfils amb dificultat d'inclusió en el mercat laboral.

Aquesta acció va destinada a crear opcions de feina sostenibles per a col·lectius en risc a la ciutat. La subvenció de contractes inicials i la sensibilització per a la contractació de persones amb grans dificultats d'inclusió laboral (ex. persones amb discapacitats, malalties mentals, aturats de llarga durada...) pot crear portes d'entrada a aquestes persones que, amb l'acompanyament necessari, poden esdevenir contractacions a llarg termini.

Font: Serveis Socials de Granollers.

*Inclou els conceptes: Habitatge, aliments, menjador escolar, suport familiar, subministraments, promoció social (formació i lleure)

4.2. Accessibilitat, simplificació i innovació en els ajuts econòmics de subsistència

Justificació: La diagnosi realitzada posa de manifest que es valora positivament la disponibilitat d'una fons econòmic quantios i flexible a Serveis Socials per a atendre urgències econòmiques. Tot i així, es demana simplificar i agilitzar la burocràcia associada a la concessió d'aquests ajuts, per tal d'alliberar temps dels equips professionals i poder fer més acompanyament directe a les persones. És aquest acompanyament – i no els ajuts econòmics assistencials - el que permet desenvolupar un pla de treball destinat a revertir les causes de l'exclusió econòmica i social i trobar mesures més sostenibles i eficaces per superar la situació de pobresa.

Acció 4.2.1. Mantenir els recurs econòmics destinats a atendre urgències socials i simplificar i agilitzar els tràmits vinculats a aquests ajuts, dins del marc legal vigent

Aquesta acció té com a objectiu reduir el temps destinat a tasques burocràtiques associades a la tramitació d'ajuts, i augmentar el temps destinat a l'acompanyament de les persones i el treball comunitari en el seu entorn.

Prestacions d'urgència social (tots els conceptes*)

Any	2.013	2.014	2.015	2.016
Número d'ajuts	326	506	541	565
Número de beneficiaris	n/d	n/d	1.347	1.304
Import	112.406,86 €	150.535,63 €	150.233,33 €	156.019,46 €

Acció 4.2.2. Estudiar i aplicar formes d'organització que alliberi als equips de serveis socials sempre que sigui possible dels tràmits i gestions i possibilitar que passin més temps amb l'acompanyament a les persones i fent possible l'aplicació de plans de treball.

Aquesta acció implica la reorganització dels equips de serveis socials tant a nivell territorial com de tasques, de manera que alguns professionals quedin alliberats el màxim possible per fer treball comunitari i d'acompanyament a les famílies.

Acció 4.2.3. Fer campanyes comunicatives que millorin el coneixement dels drets i deures en relació a les ajudes socials i econòmiques disponibles per a la població de Granollers.

Aquesta acció va destinada a garantir que la informació, difusió i sol·licitud dels ajuts econòmics que l'Ajuntament atorga a les persones – beques, subvencions, bonificacions, ajuts d'urgència...- s'adeqüin a criteris d'accessibilitat informativa. Per això, es revisarà la informació, difusió i requisits de tramitació d'aquests ajuts per garantir-ne la seva accessibilitat social i el compliment d'allò estipulat a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Aquesta mesura es farà extensiva als ajuts socials que atorguen entitats del tercer sector amb subvenció de l'Ajuntament de Granollers.

Acció 4.2.4. Fomentar la reflexió, anàlisi i el treball coordinat amb les entitats del tercer sector en relació al lliurament d'aliments, obrint el camí a donar respostes alternatives.

Es promourà una anàlisi específica de la funció i efectes d'ajuts com l'entrega d'aliments, per tal d'avançar amb les entitats cap a ajuts i programes menys assistencialistes, on l'eix central sigui l'acompanyament personal, la capacitat o l'aprofitament de recursos existents.

Línia 4.3. Coordinació amb el tercer sector

Justificació: La diagnosi realitzada posa en valor la labor d'entitats del 3er sector, que atenen molts casos d'urgència de forma bastant integral i en coordinació amb serveis socials. Aquest treball conjunt s'ha de preservar, garantint un bon seguiment i acompanyament conjunt de les persones en risc d'exclusió social a la ciutat.

Acció 4.3.1. Potenciar i consolidar espais de coordinació amb les entitats del tercer sector que desenvolupen la seva activitat a la ciutat de Granollers

Es mantindran els canals de coordinació existents, pactant amb les entitats socials millores possibles en aquesta coordinació.

Acció 4.3.2. Potenciar la Taula d'Acció Social com a eina d'anàlisi, coneixement mutu i de proposta d'iniciatives compartides a la ciutat.

S'avaluarà amb els membre de la Taula d'Acció Social el funcionament actual d'aquest òrgan consultiu i participatiu, pactant línies de millora en el seu funcionament.

4. Resum de línies d'acció social en treball i ingressos

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 4.1. Potenciar els plans ocupacionals i l'accés al mercat de treball	Acció 4.1.1. Impulsar, millorar i consolidar els plans d'ocupació locals com a proposta de suport dignificadora per a persones amb dificultats d'inserció laboral.	•	•	•	•	•	•
	Acció 4.1.2. Aplicar mesures actives específiques (subvencions, sensibilització, etc...), per afavorir que el teixit empresarial i comercial de la ciutat generi oportunitats de feina per a perfils amb dificultat d'inclusió en el mercat laboral.	•	•		•	•	•
Línia 4.2. Accessibilitat, simplificació i innovació en els ajuts econòmics de subsistència	Acció 4.2.1. Mantenir els recurs econòmics destinats a atendre urgències socials i simplificar i agilitzar els tràmits vinculats a aquestes ajuts, dins del marc legal vigent	•			•		
	Acció 4.2.2. Estudiar i aplicar formes d'organització que alliberi als tècnics socials de tràmits i gestions i possibilitar que passin més temps amb l'acompanyament a les persones.	•				•	•
	Acció 4.2.3. Fer campanyes comunicatives que millorin el coneixement dels drets i deures en relació a les ajudes socials i econòmiques disponibles per a la població de Granollers.	•			•		
	Acció 4.2.4. Fomentar la reflexió, anàlisi i el treball coordinat amb les entitats del tercer sector en relació al lliurament d'aliments, obrint el camí a donar respostes alternatives.		•	•			•
Línia 4.3. Coordinació amb el tercer sector	Acció 4.3.1. Potenciar i consolidar espais de coordinació amb les entitats del tercer sector de Granollers		•	•			•
	Acció 4.3.2. Potenciar la Taula d'Acció Social com a eina d'anàlisi, coneixement mutu i de proposta d'iniciatives compartides a la ciutat.		•	•			•

4.5. Línies d'acció social en habitatge

La diagnosi posa de manifest que l'habitatge és actualment l'àmbit on la ciutadania percep menys oportunitats i de fet per a bona part de les persones és un problema que provoca molts constreyniments econòmics, inestabilitat residencial i risc d'exclusió social. Des del punt de vista dels serveis que atenen aquesta situació l'habitatge és una de les problemàtiques socials més greus i complexes, i es disposa de molts pocs instruments per actuar de manera efectiva des de l'administració local. Per tot l'anterior, l'habitatge és un àmbit d'acció prioritari dins del Pla Estratègic d'Acció Social.

Les **línies d'acció** contemplades dins de l'àmbit de l'habitatge són:

1. Pla Local d'Habitatge
2. Aprofitament de l'habitatge públic
3. Innovació en les vies d'accés a l'habitatge
4. Dispositiu per a persones sense llar

Línia 5.1. Pla Local d'Habitatge

Justificació: Urbanisme i Habitatge han fet seva la problemàtica de l'exclusió de l'habitatge. Les noves promocions d'habitatge lliure tenen reserva d'HPO, es destinen subvencions periòdiques a millorar l'accessibilitat dels edificis i s'ha establert coordinació amb serveis socials. Tots aquests elements s'han de preservar i reforçar dins del Pla Local d'Habitatge i dins del Pla Estratègic d'Acció Social, preveient mesures d'habitatge destinades a persones en risc d'exclusió residencial.

Acció 5.1.1. Desplegar, en coordinació amb Serveis Socials, les mesures del Pla Local d'Habitatge destinades a facilitar l'accés i manteniment d'un habitatge digne als col·lectius més vulnerables.

Des del Pla Estratègic d'Acció Social s'aportarà suport i coordinació entre Serveis Socials i Habitatge per al desplegament de les següents mesures:

- Promocionar i potenciar la construcció d'habitatges de protecció oficial (HPO) municipal i de lloguer.
- Promocionar i potenciar la creació d'habitatges dotacionals per a la gent gran
- Afavorir formules alternatives de creació i tinença d'habitatge.
- Mantenir els canals informatius per a la ciutadania en relació als tràmits i ajuts en matèria d'habitatges que se'ls pot oferir des de la ciutat.
- Mantenir i potenciar les subvencions periòdiques per millorar l'accessibilitat a edificis.

Línia 5.2. Aprofitament de l'habitatge públic

Justificació: la situació actual de l'habitatge fa especialment important que s'aprofitin amb la millor eficiència i eficàcia possible els recursos d'habitatge social que hi ha disponibles al territori, com són els habitatges públics de lloguer – propietat de l'Agència d'Habitatge - i òrgans com la Mesa d'Emergència Municipal.

Acció 5.2.1. Mantenir la demanda a l'Agència d'Habitatge de Catalunya, sobre la necessitat de traspasar la gestió de l'habitatge públic de la Generalitat a l'Ajuntament de Granollers, per tal d'assolir una millor gestió dels habitatges buits que hi ha al territori.

Amb aquesta acció es preveu persistir en la demanda a l'Agència d'Habitatge de traspasar la gestió de l'habitatge públic de la Generalitat a l'Ajuntament, millorant així l'aprofitament social d'aquests habitatges i agilitzant els processos de reassignació d'aquests habitatges, actualment molt necessaris per atendre situacions d'emergència habitacional.

Mentre que no s'aconsegueix aquesta transferència de la gestió directa dels habitatges públics de l'Agència, es treballarà per a obrir espais coordinats que facilitin l'intercanvi d'informació a temps real i que contrarestin la lentitud en l'assignació d'habitatges des de la Generalitat de Catalunya.

Acció 5.2.2. Mantenir, potenciar i consolidar la Mesa d'Emergència Municipal com a mecanisme de treball transversal que faciliti la presa de decisions i l'assignació d'habitatges de propietat municipal a col·lectius en risc d'exclusió.

Es consolidarà i perfeccionarà el funcionament d'aquets òrgan col·legiat, que permet coordinar recursos i decisions entorn als casos que requereixen una intervenció urgent, com pot ser el real·lotjament de famílies vulnerables.

Línia 5.3. Innovació en l'accés a l'habitatge

Justificació: en paral·lel a la cerca de solucions d'habitatge promogudes o finançades des de l'àmbit públic, des del Pla Estratègic d'Acció Social es fomentarà i donarà recolzament a les iniciatives socials i privades encaminades a crear oportunitats d'habitatge accessibles i dignes per a la població amb menys poder adquisitiu o més discriminades en el mercat de l'habitatge actual.

Acció 5.3.1. Fomentar fórmules innovadores d'accés i manteniment de l'habitatge, recolzant projectes de cooperativisme i economia social i solidària en el sector de l'habitatge i formes regulades per compartir habitatge.

S'exploraran bones pràctiques i vies legals per donar cabuda a Granollers al desenvolupament d'iniciatives d'interès social en l'àmbit de l'habitatge, tant pel que fa a la nova construcció, com renovació, accés, manteniment, aprofitament i compartiment d'habitatge.

S'explorarà des de l'àmbit municipal noves formes de suport i recolzament a determinats col·lectius (joves, gent gran) mitjançant la cessió de sol públic per a iniciatives socials que facilitin l'accés i manteniment de l'habitatge.

Acció 5.3.2. Reforçar l'assessorament per prevenir abusos en el mercat de l'habitatge

El context d'alta competència i especulació del mercat de l'habitatge actual fa necessari reforçar la informació sobre els drets i deures en matèria d'habitatge, per tal de prevenir abusos i estafes que agreugin les situacions de vulnerabilitat i discriminació.

Acció 5.3.3. Ampliar la xarxa social de lloguer, cercant formules i incentius que motivin als propietaris a adherir-se.

Es reforçarà la dinamització de la xarxa social de lloguer, cercant formules de difusió i incentius als propietaris per tal d'adherir-se a la xarxa de lloguer social de Granollers.

Línia 5.4. Dispositiu per a persones sense llar

Justificació: Des de les entitats socials de Granollers s'adverteix que l'alberg s'ha quedat insuficient i inadequat per atendre situacions prolongades de sensellarisme radicades a Granollers. A més, s'adverteix que la realitat del sensellarisme s'ha diversificat i ampliat a la ciutat. Per això, des del Pla Estratègic d'Acció Social es preveuen mesures per atendre aquest fenomen i adaptar els recursos actualment disponibles.

Acció. 5.4.1. Estudiar i valorar la creació de recursos alternatius per atendre situacions de sensellarisme a la ciutat de Granollers.

Es valorarà juntament amb les entitats les diferents opcions de millora dels recursos actuals d'atenció a persones sense llars, consensuant i posant en marxa aquelles opcions que es considerin més adequades i viables.

Acció 5.4.2. Mantenir i potenciar el manual de gestió del programa d'atenció de persones sense sostre que permeti establir els procediments i processos que es poden activar en situacions de sensellarisme.

Es revisarà el manual existent d'atenció a persones sense llar per tal d'identificar possibles millores en els circuits i processos d'atenció a les situacions de sensellarisme.

Acció 5.4.3. Mantenir i potenciar l'observació dels espais públics, per tenir coneixement de la realitat i possibles dinàmiques que facilitin l'anàlisi i l'activació de recursos.

Es revisaran els mecanismes actuals d'observació dels espais públics, per tal d'identificar possibles millores que portin a una millor detecció i actuació davant de les situacions de sensellarisme.

5. Resum de línies d'acció social en habitatge

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 5.1. Pla Local d'Habitatge	Acció 5.1.1. Desplegar, en coordinació amb Serveis Socials, les mesures del Pla Local d'Habitatge destinades a facilitar l'accés i manteniment d'un habitatge digne als col·lectius més vulnerables.	•		•	•		•
Línia 5.2. Aprofitament de l'habitatge públic	Acció 5.2.1. Mantenir la demanda a l'Agència d'Habitatge de Catalunya, sobre la necessitat de traspasar la gestió de l'habitatge públic de la Generalitat a l'Ajuntament de Granollers, per tal d'assolir una millor gestió dels habitatges buits que hi ha al territori.	•			•	•	
	Acció 5.2.2. Mantenir, potenciar i consolidar la Mesa d'Emergència Municipal com a mecanisme de treball transversal que faciliti la presa de decisions i l'assignació d'habitatges de propietat municipal a col·lectius en risc d'exclusió.	•	•	•	•	•	•
Línia 5.3. Innovació en l'accés a l'habitatge	Acció 5.3.1. Fomentar fórmules innovadores d'accés i manteniment de l'habitatge, recolzant projectes de cooperativisme i economia social i solidària en el sector de l'habitatge i formes regulades per compartir habitatge.	•	•		•		•
	Acció 5.3.2. Reforçar l'assessorament per prevenir abusos en el mercat de l'habitatge	•	•				•
	Acció 5.3.3. Ampliar la xarxa social de lloguer, cercant formules i incentius que motivin als propietaris a adherir-se.		•	•	•	•	•
Línia 5.4. Dispositiu per a persones sense llar	Acció 5.4.1. Estudiar i valorar la creació de recursos alternatius per atendre situacions de sensellarisme a la ciutat de Granollers.	•		•	•		•
	Acció 5.4.2. Mantenir i potenciar el manual de gestió del programa d'atenció de persones sense sostre que permeti establir els procediments i processos que es poden activar en situacions de sensellarisme.		•	•	•		•
	Acció 5.4.3. Mantenir i potenciar l'observació dels espais públics, per tenir coneixement de la realitat i possibles dinàmiques que facilitin l'anàlisi i l'activació de recursos.		•	•			•

4.6. Línies d'acció social en suport familiar i afectiu

La vulnerabilitat i el risc d'exclusió social té en molts casos el seu origen en el nucli familiar. La manca d'un nucli familiar capaç d'aportar recolzament, seguretat emocional i econòmica és tantes vegades el denominador comú de moltes situacions d'exclusió i desemparament, que es traspassen als fills en forma de desigualtat d'oportunitats i herència de la pobresa. El Pla Estratègic d'Acció Social ha de reforçar i millorar el treball de suport, acompanyament i educació social amb les famílies més vulnerables, facilitant la seva funció de cura, protecció i afecte des de la infantesa fins a la vellesa.

Les **línies d'acció** que emergeixen de la diagnosi i del consens amb professionals i entitats són les següents:

1. Treball social d'acompanyament a les famílies
2. Protecció de la infància en risc
3. Igualtat de Gènere

Línia 6.1. Treball social d'acompanyament a les famílies

Justificació: Les situacions de risc familiar requereixen un acompanyament personalitzat i continuat que, quan es fa, acostuma a tenir un impacte molt positiu. L'objectiu d'aquesta línia és aconseguir que els equips de treball i educació social puguin situar aquest acompanyament en el centre de les seves funcions, reduint en canvi el pes actual que tenen les tasques burocràtiques i de gestió.

Acció 6.1.1. Facilitar la gestió mitjançant eines informàtiques que facilitin l'accés a la informació i la disminució de burocràcia en benefici d'un millor acompanyament a les famílies i la disminució dels temps d'espera.

L'acció consisteix en aprofundir i perseverar en una reorganització dels equips de serveis socials que permeti alliberar temps dedicat a tasques burocràtiques dels equips professionals, per garantir:

- més temps d'atenció social i acompanyament educatiu a persones i famílies en risc d'exclusió.
- més intervenció dirigida a generar competències i habilitats socials que millorin la situació social de persones i famílies.
- mantenir el suport a les famílies mitjançant ajuts a l'escolaritat, material i llibres escolars i menjadors que facilitin la cohesió.

Acció 6.1.2. Millorar la resposta a l'emergència social i cobertura de necessitats bàsiques

Aquesta acció inclou els següents compromisos

- Garantir els ajuts econòmics en situacions d'urgència social a persones i famílies en risc d'exclusió.
- Garantir l'accés als aliments com a dret bàsic de la població i explorar i avançar en nous models de suport alimentari amb sistemes de repartiment el més normalitzats possibles i vetllar per impedir la cronificació d'aquestes situacions.
- Garantir el suport a persones i famílies en situació de pobresa energètica, tot fomentant mecanismes de prevenció i sostenibilitat

energètica dins el marc legal vigent.

- Explorar i avançar en sistemes de tarificació social per garantir i facilitar l'accés a altres recursos de suport a les famílies.

Acció 6.1.3. Fomentar la creació d'espais de suport i orientació a les famílies, que esdevinguin espais de referència per a la població independentment del seu estatus social o econòmic.

En combinació amb l'acció 6.2.1. es crearan o reforçaran espais de referència adreçats a tota la població especialitzats en el suport i orientació familiar. La finalitat d'aquests espais és poder atendre les dificultats detectades en moltes famílies en aspectes com la cura, acompanyament, vincle i convivència amb els seus fills i filles.

Acció 6.1.4. Potenciar la rehabilitació i millora de les instal·lacions adreçades a infants i adolescents de la nostra ciutat.

Es detecta que alguns dels espais familiars i centres oberts, destinats a l'atenció de famílies i població infantil resulten poc moderns i acollidors, contribuint a l'estigmatització social d'aquestes espais. Per això, es farà una renovació i modernització dels espais que es trobin en pitjor estat o que resultin més estratègics de cara a l'atenció de població infantil i llurs famílies.

Línia 6.2. Protecció de la infància en risc

Justificació: la protecció de la infància en risc és una prioritat ineludible que exigeix mesures garantistes. Des dels serveis socials i educatius es detecta una diversificació significativa de formes de convivència i organització familiar en totes les capes socials que requereix l'adaptació i capacitat dels serveis, programes i professionals. Al mateix temps, tant des de l'Ajuntament com des de la Generalitat es volen potenciar espais d'atenció a la infància en risc (fins ara centres oberts) capaços de donar una atenció més holística al grup familiar.

Acció 6.2.1. Facilitar i fomentar la implementació i consolidació dels Serveis d'Intervenció Socioeducatius (SIS) que aglutini serveis de prevenció i tractament de situacions de dificultat de la infància i adolescència i de les seves famílies.

Seguint les directrius del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, s'adaptarà l'actual xarxa de centres oberts de Granollers a aquest nou model d'intervenció socioeducativa, que sorgeix amb la voluntat de superar les mancances del model actual de centres oberts.

Acció 6.2.2. Continuar afavorint espais consolidats de treball interdisciplinars com les Comissions Escolars i la Comissió d'Absentisme Escolar de Granollers (COPAG), que han resultat útils per abordar situacions complexes.

Granollers compta amb la Xarxa d'Infància i Adolescència, les Comissions Escolars i la Comissió d'Absentisme (COPAG) per abordar de forma interdisciplinària les situacions de risc. Són instruments a mantenir i ampliar: concretament, es valorarà l'extensió de les comissions escolars a la primera infància, on actualment no existeixen.

Acció 6.2.3. Participar del desplegament del Pla Local d'Infància i Adolescència (PLIA), en especial pel que fa a l'àmbit de protecció a la infància en risc.

El Pla d'Infància i Adolescència 2018- 2024 diagnostica i consensua les línies d'acció principals per atendre el risc social i familiar. Des del Pla Estratègic d'Acció Social es vetllarà i donarà suport a l'execució de les accions previstes pel PLIA en matèria d'infància en risc.

Línia 6.3. Igualtat de gènere

Justificació: una de les formes de desigualtat més bàsica i estructural de la nostra societat és la derivada del gènere. Granollers ha aprovat a 2018 el tercer Pla d'Igualtat de Gènere, que marca les directrius per continuar avançant cap a una majori igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Acció 6.3.1. Participar del desplegament del Pla d'Igualtat de Gènere per continuar avançant en l'erradicació de les diferents formes de violència i discriminació per raó de gènere.

El III Pla d'Igualtat de Gènere marca les línies de treball per continuar avançant en l'erradicació de les diferents formes de violència i discriminació per raó de gènere. Des del Pla Estratègic d'Acció Social es vetllarà per la coordinació i suma d'esforços en l'execució del III Pla d'Igualtat.

6. Resum de línies d'acció social en suport familiar i afectiu

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 6.1. Treball social d'acompanyament a les famílies	Acció 6.1.1. Facilitar la gestió mitjançant eines informàtiques que facilitin l'accés a la informació i la disminució de burocràcia en benefici d'un millor acompanyament a les famílies i la disminució dels temps d'espera.				•		•
	Acció 6.1.2. Millorar la resposta a l'emergència social i cobertura de necessitats bàsiques	•			•		
	Acció 6.1.3. Fomentar la creació d'espais de suport i orientació a les famílies, que esdevinguin espais de referència per a la població independentment del seu estatus social o econòmic.	•			•		•
	Acció 6.1.4. Potenciar la rehabilitació i millora de les instal·lacions adreçades a infants i adolescents de la nostra ciutat.	•			•		
Línia 6.2. Protecció de la infància en risc	Acció 6.2.1. Facilitar i fomentar la implementació i consolidació dels Serveis d'Intervenció Socioeducatius (SIS) que aglutini serveis de prevenció i tractament de situacions de dificultat de la infància i adolescència i de les seves famílies.	•			•		•
	Acció 6.2.2. Continuar afavorint espais consolidats de treball interdisciplinars com les Comissions Escolars i la Comissió d'Absentisme Escolar de Granollers (COPAG), que han resultat útils per abordar situacions complexes.		•	•		•	•
	Acció 6.2.3. Participar del desplegament del Pla Local d'Infància i Adolescència (PLIA), en especial pel que fa a l'àmbit de protecció a la infància en risc.	•	•	•			•
Línia 6.3. Igualtat de gènere	Acció 6.3.1. Participar del desplegament del Pla d'Igualtat de Gènere per continuar avançant en l'erradicació de les diferents formes de violència i discriminació per raó de gènere.	•	•	•			•

4.7. Línies d'acció social en xarxa social i comunitària

Les relacions de confiança que hom aconsegueix teixir al seu voltant són un recurs primordial de suport i inclusió socials. Les teories sociològiques al respecte i l'enquesta de condicions de vida elaborada a Granollers posen de manifest la importància de la xarxa social. És per això que el Pla Estratègic d'Acció Social fa d'aquesta xarxa un àmbit d'acció necessari per aconseguir una major inclusió social.

Les **línies d'acció** que emergeixen de la diagnosi i del consens amb professionals i entitats són les següents:

1. Reforç del treball comunitari
2. Treball en xarxa per a la detecció de persones en risc
3. Dinamització d'espais urbans
4. Col·laboració amb el teixit social per al desenvolupament comunitari

Línia 7.1. Reforç del treball comunitari

Justificació: la importància del es xarxes socials fa necessari consolidar línies d'acció continuades en aquest àmbit, transcendint els programes i accions puntuals amb que fins ara s'ha tractat la dinamització de la xarxa social de les persones vulnerables.

Acció 7.1.1. Reforç del treball comunitari i coordinat dels Serveis Socials

Des dels serveis socials es treballarà per reimpulsar projectes comunitaris als barris destintats a promoure la xarxa social de les persones. Per aconseguir això, s'assajaran noves formes d'organització dels equips de serveis socials per tal d'alleugerir la càrrega de tasques burocràtiques dels professionals i poder destinar més esforços i temps al treball comunitari continuat.

Donat que el treball comunitari és quelcom que s'està impulsant també des d'altres àrees (Acció Comunitària, Joventut, Educació...) es promourà una millor coordinació entre els agents de treball comunitari que operen a la ciutat, col·laborant en projectes existents i contribuint a què persones en risc d'inclusió es vinculin a aquests projectes.

Acció 7.1.2. Promoure i difondre els serveis d'atenció comunitària per fer-los més propers a la ciutadania.

Des del Pla d'Acció Social s'aposta pel reforç de tots aquells serveis i equips que treballen pel desenvolupament comunitari i social a la ciutat, com poden ser tots aquells englobats en l'Àrea d'Acció Comunitària i Benestar (suport a comunitats de veïns, mediació, organització de caminades, tallers en escoles, reforç escolar, grups de mares, programa de Nova Ciutadania, etc.).

Es contribuirà a una major difusió d'aquests serveis i activitats en tots els barris, per fer-los més pròxims a la ciutadania.

Acció 7.1.3. Promoure la participació heterogènia en consells i comissions que garanteixin una representació rica i plural de la realitat social

Es vetllarà per trobar mecanismes que facilitin que els espais de participació com consells i comissions incloguin representació més heterogènia de col·lectius, donant una major veu a persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social.

Línia 7.2. Treball en xarxa per a la detecció de persones en risc

Justificació: Molts casos de risc que abans es detectaven des del carrer queden avui en dia més invisibilitzats i cal generar altres mecanismes i treballs en xarxa per a la seva detecció.

Acció 7.2.1. Facilitar la creació de protocols de detecció de persones soles i aïllades que puguin quedar invisibilitzades

Es buscaran fórmules per tal d'estendre protocols de detecció de persones soles i aïllades a altres grups d'edat diferents a la gent gran.

Acció 7.2.2. Participar en el desplegament del Pla de Joventut per tal de potenciar la inclusió social dels joves a nivell de lleure, treball i relació social.

El Pla de Joventut preveu mecanismes diversos per potenciar la inclusió social dels joves, tant a nivell de lleure com social i laboral. Es potenciarà la reflexió i treball conjunt entre el Gra, Serveis Socials

i Nova Ciutadania per potenciar que les polítiques i programes de joventut arribin en major mesura a joves vulnerables que fins ara s'han beneficiat poc de les polítiques de joventut.

Línia 7.3. Dinamització d'espais urbans

Justificació: les activitats de dinamització sociocultural que es poden fer des del carrer i des dels equipaments dels barris poden ser una eina molt útil per desenvolupar xarxes de confiança i cooperació entre persones. Per a que això sigui així, cal que aquestes activitats siguin participatives, que estimulin la implicació activa de les persones i que siguin capaces d'atraure a tot tipus de col·lectius, sense barreres socials, culturals o econòmiques.

Acció 7.3.1. Dinamització socioculturals de carrers i equipaments

Aquest acció inclou diferents possibilitats i propostes, que caldria desplegar al llarg del Pla Estratègic d'Acció Social:

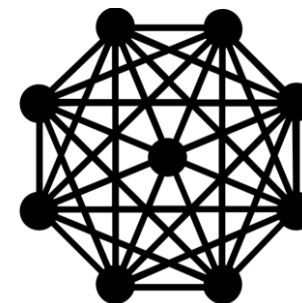
- Mantenir i reforçar el projecte «A les places» destinat a dinamitzar espais urbans de forma descentralitzada als barris de la ciutat.
- De manera complementària, donar més cabuda a activitats artístiques, culturals, socials i esportives amb capacitat per dinamitzar els carrers i apropar aquesta riquesa a tots els públics.
- Facilitar les iniciatives artístiques i culturals provinents dels col·lectius més vulnerables.
- Potenciar oferta cultural als equipaments municipals, especialment als centres cívics dels barris, que possibiliti atreure a col·lectius diversos.
- Fomentar canals de participació i co-disseny en la organització d'activitats per part de les persones destinatàries de les activitats.

7.4. Col·laboració amb el teixit social per al desenvolupament comunitari

Justificació: el desenvolupament comunitari de la ciutat té un potencial molt més apoderador i transformador quan és protagonitzat per la pròpia ciutadania. És per això que des del Pla Estratègic d'Acció Social es cercaran formules per donar suport a iniciatives civils en matèria de desenvolupament comunitari.

Acció 7.4.1. Recolzar projectes inclusius i d'innovació social que sorgeixin d'entitats o equipaments, sigui mitjançant subvencions o posant facilitats tècniques o formatives.

Aquesta acció t'orientarà de manera preferent a les escoles i instituts, per ser espais òptims per a la coneixença i col·laboració entre famílies, doncs són espais als quals estan vinculades totes les famílies de la ciutat.

7. Resum de línies d'acció social en xarxa social i comunitària

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 7.1. Reforç del treball comunitari	Acció 7.1.1. Reforç del treball comunitari i coordinat dels Serveis Socials	•	•	•	•	•	•
	Acció 7.1.2. Promoure i difondre els serveis d'atenció comunitària per fer-los més propers a la ciutadania.	•	•	•	•	•	•
	Acció 7.1.3. Promoure la participació heterogènia en Consells i comissions que garanteixin una representació rica i plural de la realitat social	•	•		•		
Línia 7.2. Treball en xarxa per a la detecció de persones en risc	Acció 7.2.1. Facilitar la creació de protocols de detecció de persones soles i aïllades que puguin quedar invisibilitzades	•		•			•
	Acció 7.2.2. Participar en el desplegament del Pla de Joventut per tal de potenciar la inclusió social dels joves a nivell de lleure, social i laboral.	•		•	•		•
Línia 7.3. Dinamització d'espais urbans	Acció 7.3.1. Dinamització socioculturals de carrers i equipaments	•	•		•	•	
7.4. Col·laboració amb el teixit social per al desenvolupament comunitari	Acció 7.4.1. Recolzar projectes inclusius i d'innovació social que sorgeixin d'entitats o equipaments, sigui mitjançant subvencions o posant facilitats tècniques o formatives.	•	•	•	•		

4.8. Línies d'acció social en educació i cultura

Les desigualtats econòmiques i socials tenen un impacte constatat en l'èxit educatiu i l'accés a la cultura de la ciutat. És per això que es preveuen accions destinades a compensar les desigualtats educatives i culturals des del Pla Estratègic d'Acció Social.

Les **línies d'acció** que emergeixen de la diagnosi i de la recomanació i proposta dels diferents serveis consultats són les següents:

1. En la infantesa i adolescència: acció integral per l'equitat educativa.
2. En l'adulesa: reforç de l'acció educativa amb les persones adultes amb menor capital educatiu.

Línia 8.1. En la infantesa i adolescència: acció integral per l'equitat educativa.

Justificació: l'acció educativa que s'està impulsant des de fa temps a Granollers és molt ben valorada. En aquest sentit, l'estratègia del Pla d'Acció Social s'orienta a recolzar línies de treball ja existents i cobrir alguns buits detectats.

Acció 8.1.1. Augmentar l'oferta de places d'escola bressol per l'alumnat amb necessitats educatives especials

Aquesta acció va destinada a donar resposta a la demanda professional i de famílies de disposar de més places d'Escola Bressol per alumnat amb necessitats educatives especials.

Acció 8.1.2. Generar una oferta de PFIs més variada i amb capacitat per atendre alumnat amb necessitats educatives especials.

Aquesta acció va destinada a crear una major diversitat de places de PFI adaptades a alumnat amb necessitats educatives especials.

Acció 8.1.3. Fomentar mitjançant acords o convenis amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat la creació de figures professionals educatives dins els centres escolars que facilitin la comunicació amb les famílies i puguin realitzar tasques preventives de manera coordinada amb els serveis municipals.

En aquells centres educatius de primària o secundària on es detecta una major incidència de famílies amb dificultats socials, es buscaran opcions per incorporar figures professionals especialitzades que puguin fer funcions d'integració social i orientació a les famílies.

Acció 8.1.4. Consolidar el desplegament del Pla d'Infància i Adolescència a fi de treballar per la cohesió i la inclusió educativa

Reforçar i empoderar el treball amb les famílies, especialment en les zones de major complexitat socioeducativa de la ciutat.

Acció 8.1.5. Recolzament a projectes educatius en clau 360

Des de Joventut i Educació estan sorgint projectes d'educació no formal vinculats al paradigma d'Educació 360, que té com a objectius el treball en xarxa en pro d'una major equitat i qualitat educativa, cohesió i vinculació comunitària (per exemple el Programa Etcètera). Des del Pla Estratègic d'Acció Social es donarà recolzament a aquests projectes, col·laborant per tal que arribin a la població infantil i adolescent amb menys oportunitats educatives.

Acció 8.1.6. Mantenir i potenciar l'esforç econòmic en les beques educatives, anant més enllà dels ajuts a material i llibres i menjadors escolars i augmentant la cobertura d'activitats socioeducatives (activitats extraescolars, colònies, excursions, etc...):

Es potenciarà en la mesura del possible les beques educatives, ampliant el seu ventall: Escola Bressol, menjadors, material escolar, excursions, colònies, extraescolars, esports... Es cercaran solucions per tal de simplificar i agilitzar els procediments de sol·licitud i resolució d'aquests ajuts, acomplint els criteris de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'aquesta manera s'intentarà avançar en l'objectiu de que els ajuts disponibles arribin a la població que més els necessita.

Línia 8.2. En l'adulesa: reforç de l'acció educativa amb les persones adultes amb menor capital educatiu.

Justificació: Granollers és una ciutat amb molts recursos i oportunitats educatives i culturals. Així ho reconeix la població i els professionals. Tanmateix, s'han de reforçar els mecanismes que possibilitin que aquestes oportunitats arribin a les persones amb més dèficits educatius i que generalment no accedeixen a les activitats culturals de la ciutat.

Acció 8.2.1. Reforçar els canals informatius i de prescripció d'activitats educatives per a persones adultes amb una major desigualtat educativa

Hi ha experiències de treball en xarxa entre entitats socials i serveis de l'ajuntament per vincular persones a l'escola d'adults, a cursos d'informàtica, classes de llengua, etc. Es reforçarà una àmplia xarxa de prescriptors per connectar les persones que més ho necessiten amb oportunitats educatives existents. Per aconseguir l'anterior, es promourà algun material o canal de suport a la ciutadania i als

professionals que aglutini la informació de recursos educatius existent per a adults.

Acció 8.2.2. Reforçar activitats educatives adaptades a les persones amb major risc d'exclusió social

En concret, es preveuran accions d'alfabetització, aprenentatge de castellà i català i recursos educatius accessibles a persones sense permís de residència.

Acció 8.2.3. Mesures per fer accessible la cultura a col·lectius vulnerables

Es donarà recolzament a projectes i mesures destinades a fer més accessible la cultura a tots els col·lectius: sigui mitjançant facilitats econòmiques, de transport (en casos de mobilitat reduïda o necessitat d'acompanyament) i adaptant els continguts. Programes com 'Apropa Cultura' o 'Coenzims' són experiències positives en aquest sentit que marquen un camí a seguir.

8. Resum de línies d'acció social en educació i cultura

Línies d'acció	Accions	Criteris d'acció					
		Equitat	Co-responsabilitat	Treball en xarxa	Accessibilitat	Equilibri territorial	Detecció i prevenció
Línia 8.1. En la infantesa i adolescència: acció integral per l'equitat.	Acció 8.1.1. Augmentar l'oferta de places d'escola bressol per l'alumnat amb necessitats educatives especials	●			●		●
	Acció 8.1.2. Generar una oferta de PFIs més variada i amb capacitat per atendre alumnat amb discapacitats i trastorns.	●		●	●	●	●
	Acció 8.1.3. Fomentar mitjançant acords o convenis amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat la creació de figures professionals educatives dins els centres escolars que facilitin la comunicació amb les famílies i puguin realitzar tasques preventives de manera coordinada amb els serveis municipals.	●		●	●	●	●
	Acció 8.1.4. Consolidar el desplegament del Pla d'Infància i Adolescència a fi de treballar per la cohesió i la inclusió educativa	●	●	●	●	●	●
	Acció 8.1.5. Recolzament a projectes educatius en clau 360	●	●	●	●	●	
	Acció 8.1.6. Mantenir i potenciar l'esforç econòmic en les beques educatives i per a activitats relacionals (activitats extraescolars, colònies, excursions, etc...):	●			●		
Línia 8.2. En l'adulesa: reforç de l'acció educativa amb les persones adultes amb menor capital educatiu.	Acció 8.2.1. Reforçar els canals informatius i de prescripció d'activitats per fer arribar el ventall de recursos educatius per a persones adultes	●		●	●		●
	Acció 8.2.2. Reforçar activitats educatives adaptades a les persones amb major risc d'exclusió social	●			●		●
	Acció 8.2.3. Mesures per fer accessible la cultura a col·lectius vulnerables	●		●	●		

5. Lideratge del Pla Estratègic d'Acció Social

L'èxit d'un pla no només rau en el seu disseny sinó sobre tot en el seu lideratge. Tant o més important que la previsió d'accions a dur a terme és la previsió de l'estructura organitzativa que les haurà d'impulsar i adaptar als canvis de context que es vagin produint.

Sovint s'associa als plans un caràcter de rigidesa. En canvi, **un pla no és més que una hipòtesi de treball a mig termini**: ha de ser flexible i ha d'incorporar des del principi accions de seguiment i avaluació que permetin corregir i adequar les accions als objectius i finalitats previstes. Per tant, un Pla Estratègic és sòlid pel que fa als objectius i directrius, però ha de ser flexible pel que fa a les accions per assolir-los, ja que les condicions del context són canviants.

El lideratge principal del Pla Estratègic d'Acció Social de Granollers recau en l'àrea de Benestar Social. Per a la presa de decisions, Benestar Social es recolzarà en el diàleg i consens amb un grup motor interdepartamental més ampli format pels caps de servei dels

àmbits d'acció preferents del Pla (Serveis Socials, Ocupació, Habitatge i Immigració) i un consell ciutadà de tipus participatiu i representatiu. Aquests òrgans són explicats més endavant dins d'aquest capítol.

Enumerem i repassem a continuació les funcions que ha de cobrir el lideratge del Pla, des d'una vessant de lideratge col·laboratiu capaç de generar dinàmiques de reflexió, consens i treball en xarxa entorn al desplegament del Pla.

1. Compromís i pacte polític sostingut
2. Dinamització d'un grup motor interdepartamental del Pla
3. Impuls i seguiment tècnic de les accions del Pla
4. Encaix transversal amb la resta de polítiques
5. Dinamització de consells participatius
6. Provisió econòmica de les accions del Pla
7. Avaluació i transparència del Pla

5.1. Compromís i pacte polític sostingut

En primer lloc, i com a requisit per a la posada en marxa de qualsevol pla estratègic, es requereix aconseguir un compromís i pacte polític ampli a nivell municipal que garanteixi un suport estable al pla durant varies legislatures. Sense un pacte estable entorn als objectius del Pla és improbable generar un impacte en la ciutat.

El consens ha de treballar-se en primer lloc en el propi equip de govern, de forma que les diferents regidories s'alineïn amb els objectius del pla. En segon lloc, caldrà treballar aquest consens amb la resta de forces polítiques i visualitzar-lo a ser possible mitjançant una aprovació en Ple.

5.2. Dinamització d'un grup motor interdepartamental del Pla

Un tret bàsic del Pla Estratègic d'Acció Social és fer de la inclusió social una missió compartida per totes les polítiques i serveis de l'Ajuntament. En la mesura que es crea una complementarietat entre agents, es pot arribar a fer una estratègia holística a nivell d'acció social per a la inclusió.

El Pla Estratègic d'Acció Social reforçarà el lideratge tècnic amb un grup motor format pels caps de servei de les àrees d'acció troncal dins del Pla, com són:

- Serveis Socials
- Habitatge
- Immigració
- Ocupació

El funcionament d'aquest grup motor és fonamental per tal de poder aconseguir una suma de recursos i funcions acord a l'amplitud d'objectius i accions que inclou el Pla. La composició del grup motor pot variar amb el temps, en funció de les accions que es prioritzi tirar endavant en cada moment.

El lideratge tècnic i polític del Pla per part de Benestar Social ha de preveure la dinamització efectiva d'aquest grup motor, de manera que cada agent pugui fer-se seva l'estratègia del Pla i involucrar-se de manera efectiva i coherent amb la resta de polítiques i plans que es desenvolupen des del govern local.

Sobre el grup motor recaurà la planificació anual concreta d'execució de les accions previstes en el Pla: és a dir, de manera anual, es farà una prioritització d'accions o fases d'accions a impulsar. Els resultats i acompliment de cada planificació anual seran presentats en el Consell de Ciutat -amb representació plural de ciutadania i representants polítics- i a la Taula d'Acció Social -amb representació dels agents socials més rellevants de la ciutat.

5.3. Impuls i seguiment tècnic de les accions del Pla

Una funció central del grup motor del Pla és impulsar i coordinar la posada en marxa de les diferents accions contemplades en el Pla. Això requereix una planificació inicial de cada acció que contempli els passos a fer, recursos i implicacions necessàries, cronograma temporal, etc. El desplegament progressiu de les accions requereix d'un seguiment periòdic per fer-les avançar pas a pas.

Per recolzar-se en aquesta funció de seguiment i orquestració del Pla, el personal tècnic sobre qui recau el lideratge principal del Pla pot recolzar-se en eines informàtiques de gestió de projectes, que permeten crear entorns col·laboratius i transparents entorn a l'execució de cada acció.

Aquestes eines informàtiques també preveuen la recollida d'informació necessària per a fer una avaluació de les accions, faciliten l'elaboració de memòries anuals dels plans i faciliten el compliment de la llei de transparència en allò que afecta als plans.

5.4. Encaix transversal amb la resta de polítiques

Per tal de fer de la inclusió social una fita compartida amb la resta d'àrees de l'Ajuntament i crear una millor unitat d'acció, el lideratge del Pla Estratègic d'Acció Social ha de contemplar:

- treballar amb un grup motor interdisciplinar, tal com s'ha explicat en el punt 5.2;
- tenir representació en els espais de treball interdisciplinar i col·laboratiu que s'endeguen des d'altres polítiques, És fonamental la participació activa en aquests espais per tal de fer valdre la perspectiva de la inclusió i l'equitat socials en la resta de polítiques locals. De fet, la principal via per transversalitzar la inclusió passa per aquesta participació activa en els espais on es negocien la resta de polítiques.
- mantenir-se al corrent dels diferents plans i polítiques impulsades des d'altres àmbits del consistori, per cercar sinergies i accions concertades amb més poder d'incidència.

5.5. Dinamització de consells participatius

A més del grup motor interdepartamental, el Pla Estratègic d'Acció Social ha d'acompanyar-se d'espais de participació social, com per exemple el Consell de Ciutat i la Taula d'Acció Social, que són dos òrgans ja constituïts que poden facilitar el manteniment d'un diàleg obert entre el govern local i la ciutadania per tractar les prioritats d'inclusió social i l'orientació de les accions d'intervenció.

La composició, format i dinamització d'aquests espais de participació és clau per tal que de tinguin una funció real i activa, i no testimonial i purament informativa.

Es preveu la creació dins del Consell de Ciutat una comissió específica destinada a tractar el Pla Estratègic d'Acció Social, incorporant en aquesta comissió específica a membres de la Taula d'Acció Social, per tal d'aconseguir una representació social més àmplia.

5.6. Provisió econòmica de les accions del Pla

El Pla Estratègic d'Acció Social requereix d'una provisió anual de recursos, especialment per impulsar aquelles accions que no puguin desplegar-se amb els recursos estructurals dels diferents departaments. Aquesta provisió econòmica ha de planificar-se en anualitats o biennis que fixin les prioritats d'actuació del curt termini.

Aquesta cerca de finançament pot recolzar-se en fonts de finançament externes al consistori, com poden ser subvencions d'administracions supralocals.

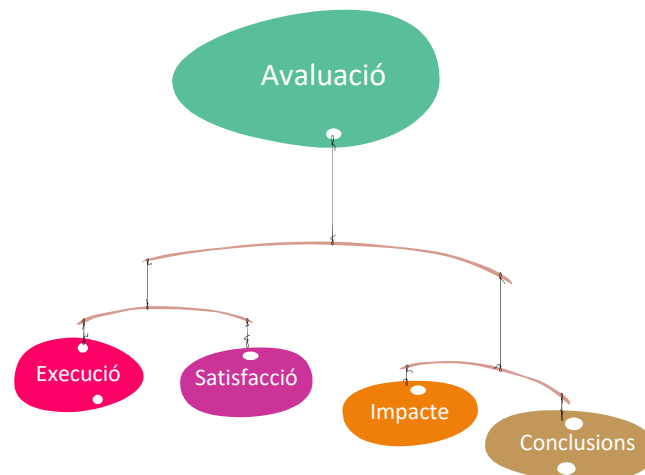
De fet, és útil preveure dins del pla una figura tècnica, depenent de Benestar Social o bé compartida amb d'altres plans, destinada a la fer una recerca externa de fons econòmics per al desenvolupament d'accions.

5.7. Avaluació i transparència del Pla

L'avaluació i el seguiment continuat de la implementació i els resultats del Pla Estratègic seran eines claus en el desplegament de les polítiques d'acció social de l'Ajuntament.

L'avaluació està prevista en diferents nivells, establint moments concrets de realització d'informes de seguiment i de reunions d'avaluació en els tres espais de treball claus: El grup motor, el Consell de Ciutat, que integra entre d'altres la participació dels diferents partits polítics i la Taula d'Acció Social com a espai de participació i anàlisi. Aquest és un espai que caldria reactivar i dinamitzar, i del qual caldria revisar els seu funcionament i la seva estructura.

Per poder-se realitzar en unes bones condicions, l'avaluació ha de preveure's en el disseny específic de cada acció, recollint informació i valoracions al llarg del seu desplegament. Ajudar-se de gestors de projectes fa més probable una avaluació continuada, ja que són eines que incorporen indicadors d'avaluació de cada acció.

L'avaluació ha de preveure quatre tipus bàsics d'indicadors, que passem a explicar a continuació:

Execució: indicadors basats en la recopilació d'informació empírica, mesurable, rellevant i factible sobre els resultats directes de l'acció (ex. nombre de persones que han participat d'un programa; la posada en marxa d'un recurs, la realització d'una activitat, etc.). Inicialment es planteja quin seria el valor desitjat per a aquell indicador (és a dir, quina és la meta desitjada o objectiu operatiu que volem aconseguir per a aquella acció). D'aquesta manera, l'indicador il·lustra el que hem aconseguit i en quina mesura (percentatge) hem aconseguit l'objectiu operatiu fixat.

Satisfacció: en algunes accions pot ser rellevant recollir indicadors subjectius de la satisfacció de les persones amb les accions que es desenvolupen. Interessa conèixer la satisfacció tant de les persones beneficiàries, participants o destinatàries de les accions, com dels agents que les desenvolupen. Per això, dins els indicadors de resultats, s'incorporen indicadors resum de la satisfacció obtinguda. El càlcul d'aquest indicador implica que totes les accions han de preveure, un cop finalitzades, enquestes de satisfacció (o altres eines) dirigides a les persones beneficiàries o/i organitzadores.

Impacte: l'impacte de les accions és difícil de mesurar, ja que es desenvolupen en un medi en el que interactuen a la vegada múltiples factors, de manera que és molt difícil aïllar l'efecte real de cada factor. D'altra banda, tampoc acostuma a ser factible tenir grups de control que permetin comparar i aïllar l'efecte de l'acció.

Per això, per copsar l'impacte, s'opta per complementar la recollida de dades que sigui factible obtenir amb la valoració experta que poden fer les persones directament implicades en l'impuls del Pla sobre si una acció està efectivament tenint els impactes esperats.

L'impacte de les accions es veu afectat per factors del context, que poden ser favorables o desfavorables. Aquests factors del context han de ser tinguts en compte en l'avaluació.

Conclusions: Es tracta d'una valoració qualitativa i final dels punts forts i febles de l'acció i les conclusions que es prenen de cara al futur. Per exemple, si es dona o no continuació a l'acció, millores a introduir, etc. Lògicament, aquesta valoració final servirà de base per la renovació del Pla en el futur.

Finalment, seguint les directrius de la llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, caldrà fer públic i accessible tant el contingut del Pla com les seves avaluacions al llarg del temps.

Pla Estratègic d'Acció Social de Granollers

Per més informació:

Àrea d'Acció Comunitària i Benestar
Ajuntament de Granollers
Carrer Portalet, 4, 4rt.
08401 Granollers
Telf. 93 842 66 64